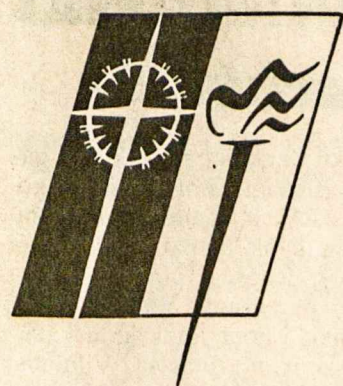

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2539) 1998 SPALIS-OCTOBER 27

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT.

L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA - \$1

Dar ne viskas...

Dusli krintančių lapų simfonija garsiau suskamba širdyje kiekvieno, kuris jaučiasi nestovįs ant bedugnės krašto: dar ne viskas, dar ne pabaiga...

SU ŠITOKIA vizija galbūt ne vienas pasitinka Vėlinės, ant kapų uždega žvakutes, sukalba amžiną atilsą. Dar ne viskas, dar ne pabaiga. Šitaip klykia pašiurusių rudens dangumi skriejančios žąsys, šitaip kalba ir po kojomis švelniai plevenanti žvakutės liepsnelė. Užtat ne liūdėti renkamės, ne apraudoti amžinybės iškeliavusių ir nebegrižtančių mylimųjų. Renkamės pažūrėti į kitokią tikrovę, ne kasdienę, šventai slėpinimą, nematomą, bet didelę ir nepajudinamą, kur būtis pasikeičia, kaip antai ant kalnelio įsitvirtinęs šimtmetis ažuolas, numetęs lapus ir kantriai laukiantis naujojo pavasario. Ar galėtume kaip nors dar kitaip kalbėti apie žmogaus gyvenimą ir mirtį be rudens ir pavasario, be gamtos prisikėlimo, vis primenančio vienodu ritmu besisukančių amžinybės ratą. Tik ką pasaulis perskaitė pranešimą apie tryliką Šv. Tėvo Jono Pauliaus II paskelbtą encikliką "Fides et Ratio" (Tikėjimas ir protas), kurioje pabrėžiama šių dienų mąstymo krizė. Tikėtina – jeigu pastaroji išnyktų, sugrįžtų ir įsiprasminimai, gyvenimo ir mirties santykis nebebūtų du krantai, tarp kurių tamsi bedugnė. Prašviesėtų ir požiūris į amžinybę, kuri nebebūtų vien tik įprastas žodis užuojautų bei nekrologų tekstuose, bet tapėtų aiški sąvoka, kaip aiški rytdiena, kiti metai ar ateitis.

ŽVAKUČIŲ uždeginėjimai, žemišką kelionę toliau tęsiantys, kaip teisingai beįvertintų gyvenimo ir mirties prasmę, prisiminę brangiuosius ir už juos pasimeldę, turi grįžti pro kapinių vartus į jiems skirtą kasdienybę. Ir čia taip pat ne vienam gal tenka pagalvoti: dar ne viskas, dar ne pabaiga. Dar vėliau – kokia ji bebūtų – ne iki galo išvartyta. O grupėmis dirbant, kai gretos retėja – ilgėja vagos, trumpėja dienos. Tai itin jaučia lietuviški telkiniai toli nuo gimtųjų atšlaičių, kur šaltas ruduo tokiais pat nagais kabinasi į žemę ir veja sparnuočius ieškoti kitų padangių. Ne vienas gal pamąsto: ak, tenai pailsėtų, kur vis dygsta jauni ažuolai pakeisdami senuosius. Ir grįžta pelenai, kad tėviškės laukai pavasariais gražiau žydėtų, nes ir toks grįžimas negali likti be prasmės, nors poilsis visur vienodas, kai amžinybėje sutirpsta laikas ir vietovės. Jos skirtos gyviesiems su paminklais, gėlėmis ir urnomis, su iškilmių procesijomis ir skambiais geduliniais maršais. Viskas pasiliekantiems, nes dar ne viskas, dar ne pabaiga. Dar ir proga pataisyti kas sulaužyta, sugrįžti, jei kažkur nuklysta, sužinoti, jei nežinota, pabaigti kas pradėta. Duota laikas ir prie kitų kapo pastovėti, pamąstyti apie gyvenimą ir mirtį. Vėlinės pristabdo, sujungia viską su šiaip ir anapus. Krintančių lapų simfoniją ir toliau dirguoja galinga ir amžinoji ranka. Kur bebūtum, belieka gerai įsiklausyti, nes sąskambiai tie patys – Sibiro taigose, tėvynėje ar labai toli nuo jos. Belieka uždegti žvakutę ne tik ant kapo, bet ir širdyje, kad šviesiau pasidarytų, nes dar ne pabaiga... Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

APEC žarijos vis dar neblėsta

Vankuverio įvykusios APEC (Asian-Pacific Economic Co-operation) konferencijos metu policija išvaikė UBC studentus, demonstravusius prieš dalyvavusį diktatorių Suharto, naudodami pipirų purkšlį ir perdėti daug jėgos. Daug kanadiečių pasipiktino tokiu elgesiu. Žodžio laisvė, taikos demonstracijos buvo pažeistos pataikaujant kažkokiam diktatoriui. Prasidėjusi parlamento rudens sesija davė progą užsiimti ministerių pirmininkų, nes galvojama, kad jis asmeniškai įsakė policijai naudoti visas priemones, kad tik Suharto "nebūtų įžeistas" ir net nepamatyti demonstrantų. Ir štai jau kuris laikas spaudimas parlamente nesiliauja, o J. Chretien vis labiau klumpsta į savo žodžių liūną. Spėliodamas garsiai, ar ne geriau būtų buvę panaudoti beisbolo lazdas studentų malšinimui, nusipelnė dar aštresnių kaltinimų. Federacinių liberalų nenoras finansuoti nukentėjusių studentų advokatų Vankuverio specialios komisijos, tiriančios policijos žiaurumus APEC konferencijos metu, forume sukėlė daugiau kritikos. Taip puolimai vis dar stiprėja, ministerio pirmininko gynimasis menkėja, APEC žarijos vis dar žėri ir parlamente, ir Vankuverio komisijoje.

Didžiulė sniego pūga Saskatchewan provincijoje vietoj "bobų vasaros". Ankstyva pūga Padėkos dienos savaitgalį pri-

pustė apie 50 cm. šlapio, sunkaus sniego beveik visoje provincijoje. Daugiau kaip 300 tūkstančių namų pasiliko be elektros, judėjimas provincijos keliuose ir orausčiuose sustojo, daug gyventojų neturėjo progos pasivaikinti tradiciniu Padėkos dienos kalakutu. Pūga užsiėmė šiaurinėje Manitobos dalyje, bet nuostolių ten beveik nepadarė.

Kvebeko rinkimus premjeras L. Bouchard galvoja rengti "vėlyvą rudens". Pastebėjęs, kad provincijos liberalų vadovo J. Charest populiarumas bent provincinių apklausinėjimų duomenimis kaskart mažėja, L. Bouchard nutarė paankstinti rinkimus. Premjeras neseniai prasi-tarė, kad sekantį Kvebeko atsi-skrymo referendumą rengs tada, kai matys, kad laimėjimas galimas. Provincijos liberalai betgi savo rinkimų vajuos propagandoje šį faktą nori pristatyti kvebekiečiams taip, kad balsavimas už Kvebeko partiją provincijos rinkimuose "būtų balsavimas už nepastovumą", kas atbaidytų investitorius ir verslininkus.

Jean Charest jau pradeda rinkimų vaju su nauja, Kvebekui neįprasta programa. Jis žada galimai sumažinti provincijos mokesčius 30%, leisti laisviau tvarkytis ekonomiškai ir sumažinti valdžios įstaigų bei tarnautojų skaičių. Žodžiu, sumažinti (Nukelta į 8-tą psl.)

VIENTAS IŠ MAŽOSIOS LIETUVOS ANTKAPINIŲ PAMINKLŲ Šilutės rajone. Nuotrauka daryta 1995 m. Šio paminklo jau nebėra. Mat metalinius paminklus grobsto metalo parduovėjai. Tuo būdu liko sunaikinti paskutiniai lietuvių kultūros ir krikščionybės pėdsakai Mažojoje Lietuvoje
Nuotr. M. Purvino

Trys progos - trys klaidos

Kai Vakarai snaudė, raudonieji Rytai veikė, ginklavosi ir tapo grėsminga jėga, nuo kurios nukentėjo ne tik Vakarai, bet ir žymi pasaulio dalis

POVILAS ŽUMBAKIS, Čikaga

Artėja šimtmečio pabaiga. Baigiasi žiauriausias žmonijos istorijoje laikotarpis. Netrukus prasidės naujas šimtmetis, kurio pradžia bus panaši į dabartinio.

Šis šimtmetis prasidėjo neramumais Europoje. Didžiulė Rytų Europos valstybė Rusija pradėjo šimtmetį įtampos ir baigia jį įtampos. Pradėjo skilti carinė imperija. Karalių laikai Vakarų Europoje, gavę inspiraciją iš Prancūzijos ir Amerikos demokratinių judėjimų, jau buvo pasibaigę. Rusija, kaip ir visais laikais, buvo atsilikusi, ilgainiui atsiduro balsų prieš carų diktatūrą.

Šio šimtmečio pradžioje Vakarai nekreipė dėmesio į Rusiją – tolimą, platų kraštą, kurio užkariauta, užimta teritorija tęsėsi nuo Europos iki Azijos. Nuo Juodosios jūros iki Šiaurės ašigalio. Tai buvo muzikų apgyventas mižinas, kuris nebuvo ypatingai reikšmingas Vakarams... Bet nuo jo Vakarai ir pasaulis labai daug nukentėjo per šimtą metų.

1918 metai

Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje supuvusi Rusijos sistema subyrėjo. Bolševikams nebuvo labai sunku nuversti valdžią ir paskelbti revoliuciją. Tiek, kiek Vakarams Rusija rūpėjo, jie rėmė antibolševikus, bet tik minimaliai. Rimčiau pasiryžę Vakarai galėjo įvesti demokratiją Rusijoje. Bet, kam visa tai?

Bolševikai, nuvertę besikuriančią demokratinę valdžią, su-

gebėjo užimti kraštą jėga. Vakarai snaudė. Po kiek laiko pripažino bolševikus, kaip teisėtą krašto valdžią. Bolševikai, kurių užmojams nebuvo galo, pradėjo pasaulio revoliuciją komunizmu vardu. Vakariečių intelektualams – nemažai jų daugumai – komunizmo šūkiai buvo patrauklūs. Tokie, kaip Bernard Russell ir generacijos kitų šviesuolių net džiūgavo ir aiškino, kad Leninas bei Stalinas rusams Vakarų Europoje, gavę inspiraciją iš Prancūzijos ir Amerikos demokratinių judėjimų, jau buvo pasibaigę. Rusija, kaip ir visais laikais, buvo atsilikusi, ilgainiui atsiduro balsų prieš carų diktatūrą.

Nuo pat pirmųjų dienų, dar net prieš revoliuciją, Amerikos filmų pramonė pamilo Lenina. Pradedant pirmaisiais filmais iki pat dabartinių, komunizmas liko patrauklus. O filmai turi daugiau įtakos masėms, nei knygos ar bet kokie kitokie masinės informacijos šaltiniai.

Po Pirmojo pasaulinio karo Vakarai domėjosi tik savo problemomis. Geras gyvenimas, linksmi laikai ("roaring twenties") atvedė Vakarus į didžiąją depresiją. O komunizmas bei Rusija liko pamiršti. Komunizmas Vakarams neatrodė pavo-

ingas. Rusija tapo komunizmo verge, kurio apetitas vis augo, o žvilgsnis vis kryo kaimynų link. Pirmojo šio šimtmečio egzaminu Vakarai neišlaikė.

1945 metai

Antra proga buvo po Antrojo pasaulinio karo, kai Vakarų demokratijos buvo sutelkusių istorijoje negirdėtą karinę jėgą. Vakarų politikai leido nukursiai sovietų armijai išniekinti Berlyną ir Rytų Europą vardan keršto ir sąjungininkų brolystės. Komunistų gaujom buvo leista ir "dovanota" per 100 milijonų žmonių. Visa Rytų Europos dalis. Leista daryti ką tik nori su okupuotais kraštais – žudyti, naikinti. Vakarai, antrą kartą išsėmę kovoję prieš bendrą priešą nacių Vokietiją, norėjo pamiršti Rytus. Tad Sovietų Sąjunga, vadovaujama Stalino, liko laikinai pamišta.

Vakarų demokratijos, ypač Amerika ir Anglija po Antrojo pasaulinio karo galėjo išvartyti laukinius sovietus iš Rytų Europos. Sovietai nebūtų galėję net ir laikinai atsispirti prieš daugiau kaip 10 milijonų moderniai ginkluotų angli-amerikiečių. (Slaptas planas užimti Rusiją ir išvaduoti Rytų Europą buvo paruoštas W. Churchill'io patarečių, bet nebuvo įgyvendintas).

Deja, vietoj to Vakarai ne tik pasidalijo Europą su Stalinu, bet ir už pagalbą kovoję prieš Hitlerį padovanojo Karaliaučiaus kraštą (net kai kurių mūsų šviesųjų vadų pripažintą kaip rusų kraštą). Kad neliktų jokių (Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Nauji ambasadoriai

ELTOS žiniomis, spalio 14 d. Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui skiriamuosius raštus įteikė naujasis Brazilijos ambasadorius Lietuvai Carlos Perez, pakeičiantis trejus metus pareigas ėjusį diplomata Jose Viegas Filho. Taip pat buvo priimti skiriamieji raštai Portugalijos ambasadoriaus Jose Riberos bei pirmojo Maroko ambasadoriaus Abdelmalek Jeddoui.

"Lietuvos ryto" pranešimu, naujuoju Lietuvos ambasadoriumi Latvijoje bus paskirtas Užsienio reikalų ministerijos skyriaus vadovas Petras Vaitiekūnas, Kovo 11-sios Akto signataras.

Susitiko prezidentai

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus spalio 15 d. prieš vykdamas į JAV lankėsi Varšuvoje, kur jis susitiko su prezidentu Aleksandru Kwasniewskiū, skelbia ELTA. Pastarasis pakartojo, kad tapusi ŠAS (NATO) nare, Lenkija liks Lietuvos advokate jos narystės klausimu ir stengsis padėti Lietuvai greičiau įstoti.

Varšuvoje V. Adamkus taip pat susitiko su kultūros ir mokslo veikėjais, su kuriais buvo aptarti numatyti kultūriniai projektai. Jam buvo pranešta, kad 1999 m. pavasarį Lenkijos valstybinėje bibliotekoje bus surengtos lietuvių dienos.

Prezidentas JAV-se

Spalio 18-19 d.d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Čikagoje darbo vizitu, kurio metu jis susitiko su Ilinojaus gubernatoriumi Jim Edgar, Čikagos arkivyskupu Francis George, miesto meru Richard Daley ir lietuvių bendruomenės atstovais. Jis skaitė paskaitą Čikagos universiteto politikos klube ir padarė pranešimą Tarpautiniame prekybos centre.

Spalio 20 d. nuvykęs su delegacija į Vašingtoną, jis susitiko su JAV prezidentu Bill Clinton, valstybės sekretore Madeleine Albright, gynybos sekretoriumi William Cohen ir kitais pareigūnais.

Pasmerkė Lietuvos okupaciją

Spalio 10 d. JAV Kongreso atstovų rūmai priėmė rezoliuciją, smerkiančią Baltijos valstybių 1939 m. rugpjūčio 23 d. nacių ir sovietų pasirašytą nepuolimo pakta, įteisinusį jų okupaciją. Dokumente Rusija raginama atšaukti tą pakta, kreipiamasi į JT vadovus padėti įtikinti Rusiją, kad reikalinga ji laikyti nelegalia. JAV Kongresas taip pat sveikina ir remia š.m. pradžioje pasirašytą JAV ir Baltijos valstybių chartiją.

Patvirtino gynybos sutartį

Lietuvos seimas spalio 13 d. patvirtino tris Baltijos valstybių gynybinio bendradarbiavimo su-

tartis, kurios buvo pasirašytos š.m. balandžio mėn. Pirmąja yra steigiamą Baltijos oro erdvės stebėjimo sistema BALNET, numatytos regioninių ir valstybinių centrų veiklos, vadovavimo, kontrolės ir organizavimo mechanizmas, turto valdymas. Ateinančių metų pavasarį Karmėlavoje prie Kauno pradės veikti regioninis oro erdvės stebėjimo koordinavimo centras, apdorojantis ir paskirstantis radarų duomenis.

Antra sutartis dėl Baltijos karinės jūrų eskadros BALTRON apibrėžia eskadros įkūrimą, tikslus, panaudojimo galimybes, organizacinę struktūrą. Eskadros štabas jau pradėjo veiklą pernai Taline.

Taip pat patvirtinta sutartis, kuri numato Baltijos bataliono BALTBAT vadaviečių ir bataliono personalo statusą, jame dirbančiųjų teises ir pareigas.

Išleis daugiau imigrantų

Lietuvos seimas pakeitė nutarimą "Dėl imigravimo kvotos", padidindamas imigrantų skaičių iki 1,500 ateinančioms metams. Vidaus reikalų viceministerio Edmundo Sakalausko teigimu, imigravimo kvotos padidinimas nėra sietinas su nelegaliai į Lietuvą vykstančių ir esančių užsieniečių teisinės padėties problemomis, o yra šeimų sujungimo reikalas. Šių metų 1,000 kvota jau išnaudota, nagrinėjami dar 235 prašymai leidimo imigruoti į Lietuvą.

Dalyvavo ES pasitarime

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas spalio pradžioje dalyvavo Europos sąjungos narių ir nepilnateisių narių valstybių pasitarime Liuksemburge. Jis vyko su viceministeriu Gedimynu Šerkšniu, kuris vadovauja Lietuvos pasirengimo deryboms dėl narystės ES specialiajai delegacijai, rašo ELTA. Aptartas regioninis bendradarbiavimas rūpinantis aplinkos apsauga ir valstybių kandidačių pastangomis kovoti su organizuotu nusikalstamumu.

Lankėsi Kanados delegacija

ELTOS žiniomis, spalio 11-13 d.d. Lietuvoje lankėsi Kanados parlamento (House of Commons) delegacija, vadovaujama pirmininko Gilbert Parent. Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi, G. Parent padėjo Lietuvai už paramą Kanados kandidatūrai į nenuolatines JT Saugumo tarybos nares 1999-2000 m. kadencijai. Jis pažadėjo, kad Kanada savo ruožtu remia Lietuvą jai siekiant to paties statuso. Buvo aptartos galimybės Lietuvos moksleivių grupės apsilankyti Kanadoje, taip pat pareikštas Kanados susidomėjimas investuoti į Lietuvos ūkį. Investicijų galimybes toliau tirs Kanados verslininkų delegacija, vyksianti į Lietuvą š.m. lapkričio mėnesį. RSJ

Šiame numeryje

Dar ne viskas...

Vėlinės pristabdo, sujungia viską su šiaip ir anapus

Trys progos - trys klaidos

Rusija tapo komunizmo verge, kurio apetitas vis augo

Skriaudžiami lietuviai Vilniaus krašte

Lietuvos vyriausybė prašoma rūpintis lietuvių gerove

Kryžiai žuvusiems partizanams

Šiandien ne visi lietuviai yra savo tautos patriotai

Generolo Černiaus sugrįžimas iš Amerikos

Pirmas gedulingas vainikas - nuo Lietuvos prezidento

Gydytojos kelionė su budeliais

Mes vedam politiką, skrajojame po visą pasaulį

Kai svetimšalė gėrisi Lietuva

Rašytoja aptinka Lietuvoje proistorės kultūrų žymių

"Lietuvos žydų kelias"

Vatikanas apie S. Atamuko knygą pranešė anksčiau nei Vilnius

Sudėtingo gyvenimo atspindžiai

Amžino populiarumo dalia skirta tik poezijos genijams

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėmė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre š.m. rugsėjo 18-19 d.d. įvyko seminaras vasaros stovyklų reikalams aptarti. Dalyvavo 16 vadovų iš Kauno, Jurbarko, Jonavos ir Garliavos parapijų. Pasidavinta mintimis apie stovyklų organizavimą bei sunkumus. Daugelis pripažino, kad trūksta labiau patyrusių vadovų. Nelengvas yra ir lėšų klausimas. Dėl jų stygiaus tenka trumpinti stovyklavimo laiką. Pasidžiaugta kai kurių kunigų dėmesiu stovykloms ir materialine parama.

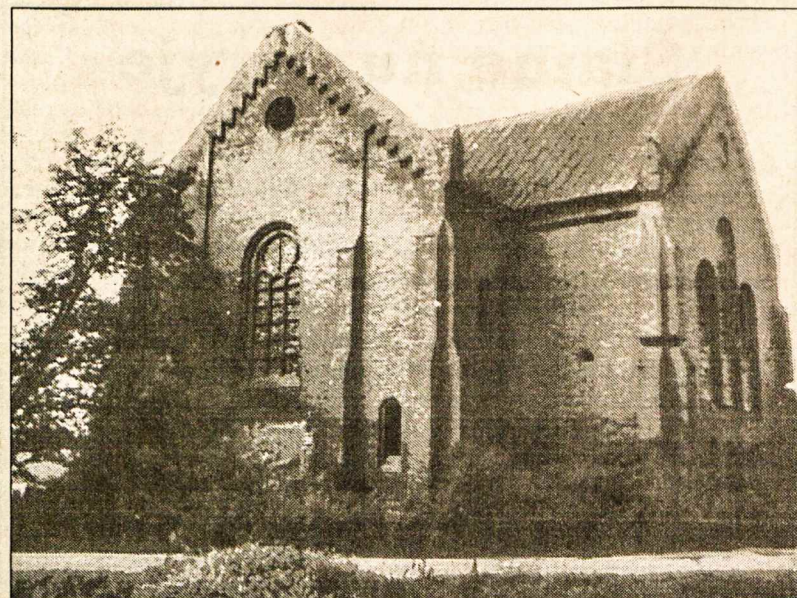
Europos vyskupų konferencijų metinis susitikimas įvyko š.m. rugsėjo 4-9 d.d. Maskvoje. Iš Lietuvos susitikime dalyvavo Vyskupų konferencijos gen. sekretorius vysk. Jonas Boruta, SJ. Pokalbyje su pastaruoju paaiškėjo, kad Maskva susitikimui pasirinkta daugumos sekretorių pageidavimu; norėta taipgi pamatyti, kokia įtampa iš tikrųjų esanti tarp Šv. Tėvo ir Maskvos patriarcho, iškilusi po ekumeninio susitikimo Austrijos Graze 1997 m. Norėta iš arčiau pamatyti, kas trukdo ekumeniškai bendradarbiauti su Ortodoksų Bendrija. Konferencijoje pagrindiniai pranešimai buvo skirti ekumeniniams klausimams. Buvo pasisakyta, bet sprendimų jokių nepadaryta, nes tai priklausė Vyskupų konferencijoms, ne sekretoriams. Ortodoksų Bendrijos atstovai nė svečių teisėmis nebuvę kviešti, nes susitikimas nebuvo sprendžiamasis. Susitikime iš 35 dalyvių buvo 10 vyskupų. Sekretoriai susitikę tik su ortodoksų vienuolyno viršininku kun. Ilarjonu Alfejevu, kunigišką darbą pradėjusiu Kaune 1986 m. Jis atsakingas už santykių su Katalikų Bendrija raidą. Išdėstęs ortodoksų poziciją ekumenizmo klausimu, pareiškė, kad Ortodoksų Bendrija ketinanti išstoti iš Ekuumeninės Bendrijų tarybos. Pagrindinė priežastis – taryba suartėjimą skaldanti, nes svarsto tokius klausimus kaip moterų kunigystė, homoseksualizmas ir kt. Kelia siūlymą steigti "tikrajam Evangelijai" ištikimą tarybą. Katalikų Bendrijai Maskvoje nėra lengva. Politinių įvykių kaita didesnės reikšmės neturėjusi, Primakovas priimtinas. Jaučiamas nerimas dėl plintančių krikščioniškų grupių iš Vakarų.

Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pareiškė spaudai savo susirūpinimą dėl kai kurių Lietuvos televizijos laidų, darančių neigiamą įtaką piliečiams, ypač jaunimui. Jos skatina smurtą, cinizmą, abejingumą dvasinėms vertybėms. Išskirtinai paminėjo Baltijos televizijos "Radio šou" laidas. Laidoje "Krantas" rugsėjo 23-24 d.d. buvo paskelbta netei-

singų ir šališkų teiginių, nukreiptų prieš Katalikų Bendriją ir jos vadovus. Skleistas prasimanymas, kad kai kurie iš tų vadovų apmoka už abortus, turi neteisėtų žmonių, kad katalikų hierarchija esanti kazkokia paslaptinė jėga, kurios žmonės turi bijoti. Laidos autoriai kai kurių kunigų apgailėtas klaidas bando primesti visiems dvasiekiams. Arkivyskupas pareiškė, kad grynė ir gins "kunigų celią kaip Dievo dovaną Bažnyčiai". Priekaištą, kad kunigams rūpi tik išorinė laikysena, esąs labai neteisingas. Vyskupai labai išgyvena dėl kiekvieno kunigo skydimo, neskatina iškilusių problemų spresti abiejų pagalba. Tų laidų kūrėjai net ir dėl kun. R. Mikutavičiaus dingimo kaltina Kat. Bendrijos vadovus. Kunigo nelaimė išnaudoti saviems egoistiniams tikslams esą nedora.

Šv. Tėvo apsilankymo Lietuvoje penktosios metinės buvo paminėtos Šiluvos atliaduose š.m. rugsėjo 13 d. Šiluvos bazilikoje Mišias koncelebravo kardinolas V. Sladkevičius, Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, kiti Lietuvos vyskupai bei kunigai ir svečiai dvasiškai iš užsienio. Arkivyskupas S. Tamkevičius pamoksle priminė popiežiaus čia pasakytus žodžius: "Kristus tebūna jūsų gyvenimo, jūsų demokratijos ir ateities uola". Baigiamoji Šiluvos atliadų diena, rugsėjo 15-toji, buvo skirta maldai už žiniasklaidą, o žurnalistas buvo surengta spaudos konferencija bei pažintinė programa. Dalyvavo katalikiškų ir bendrinių žiniasklaidos priemonių atstovai-vės. Šiluvos parapijos klebonas kun. V. Lenkaitis papasakojo parapijos istoriją, Vyskupų konferencijos gen. sekretorių vysk. J. Boruta, SJ, žurnalistas kalbėjo apie teologinę atliadų reikšmę ir šandieninę prasmę, siūlė pažiūrėti į atgailą bei atsietimą gerais darbais. Per Mišias jis ragino žiniasklaidą liudyti gerąją naujieną, neapsiriboti vien "tamsių žinių bei skandalų duona". Lydimi ir globojami vyskupų žiniasklaidos atstovai buvo nuvykę į Tytuvėnus, kur apžiūrėjo šventovę ir vienuolyną. Samariečių draugijos narių iniciatyva žurnalistai buvo pavaišinti pietumis.

Vilniaus arkivyskupijos ir policijos atstovų pasitarime š.m. rugsėjo 22 d. nustatyta, kad iš arkivyskupijai grąžinto pastato trečiasis policijos komisariatas išsikels iki lapkričio 10 d. Atgautame pastate Visų šventųjų gatvėje numatoma steigti vaikų globos namus. Šio pastato arkivyskupija negalėjo atgauti penkerius metus. Komisariato perkraustymui ir pastato remontui miesto savivaldybė skiria 140,000 litų.

Karaliaučiaus kraštas – suniokota Gryneidės šventovė
Nuotr. M. Purvino, 1994

"Litekso" parodų rūmuose Vilniuje buvo surengta paroda "Vaikų pasaulis"

Nuotr. V. Kapočiaus

Trys progos - trys klaidos

(Atkelia iš 1-mo psl.)

ginčių ateityje, komunistai praprasčiausiai išsūdė ar ištrėmė viso Karaliaučiaus krašto žmones. Prūsų neliko – visa tauta buvo išnaikinta. Ar kas nors pasaulyje šiandieną, kalbėdamas apie tautųdystę pamini prūsų tautą? Kur ji dingo? Kas tie "Kaliningrado" gyventojai? Iš kur ir kaip jie ten atsirado? Nesvarbu – Vakarams tai nerūpi. 1945-ais metais Vakarų demokratijos neišlaikė antrojo egzaminio.

1990 metai

Po to neišlaikyto egzaminio Vakarai daug nukentėjo. Okupuoti žmonės dar daugiau. Komunizmas, suradęs namus sovietinėje diktatūroje, pastebėjo Vakarų neryttingumą, inteligentijos simpatiją ir pradėjo plėsti ideologinę propagandą bei terorą visame pasaulyje nuo Hollywood'o iki Hong Kongo, nuo Romos iki Rio. Komunizmas inteligentams tapo patrauklus. Vakarų universitetų profesoriai, rašytojai, filmų režisieriai pamilo komunizmą, nors komunistai plėtė žmonių

vergiją ir terorą nuo Kinijos iki Vietnamo, nuo Kubos iki Angolos. Vakarai snaudė, paskendę savuose rūpesčiuose.

Laikui bėgant, net nuo 1948 metų, Vakarai pajuto komunizmo pavojų. Bet ir tai tik laikinai. 1950-taisiais dešimt tūkstančių amerikiečių žuvo kovoje su komunistais Korėjoje. Kiek vėliau tai atsitiko Vietname. Bet intelektualai ir toliau flirtavo su komunizmu. Rytų Europa buvo pamiršta. Komunistinė tautųdystė nors labai panaši į nacių, liko jei ne priimtina, tai bent užmiršta vakariečių tarpe.

Pagaliau Vakarų demokratijos esikilo trys vada, kurie perprato komunizmą: R. Reagan, M. Thatcher ir H. Kohl. Matė, kaip Vakarų turtas eikvojamas gynybai prieš buvusius sąjungininkus. Po keturių dešimtmečių po pralaimėtų antrųjų egzaminų Vakaruose atsirado vadas, išdrįšęs pavadinti sovietų komunizmą tikruoju vardu – "Evil empire". Tačiau kovoje prieš blogi šūkių ir gerų norų neužtenka. Prezidentas R. Rea-

gan suprato ko reikia. Savo ryžtu sustiprino Amerikos gynybą iki tokio lygio, kokio socialistinė sistema negalėjo įveikti. Amerikos vadovaujami Vakarai privedė sovietinį milžiną prie bankroto.

Po Sovietų Sąjungos subyrėjimo Vakarai, vis dar pilni komunizmo įsimylėjusių intelektualų, negalėjo išnaudoti progos. Liberalų intelektualų vadovaujamas laikraštis "The New York Times", kaip ir 1932 m., pradėjo vartyti propagandą už sovietinių griaučių gelbėjimą. Sovietų Sąjungos subyrėjimas jiems atrodė labai nepriimtinas. "Truncated Soviet Union" nebuvo pageidautina. Nepatogu, kad Sovietų Sąjunga suskiltų į mažus nežinomus kraštus. Kaip išsireiškė vienas JAV diplomatas, reikėsis išmokti visą eilę naujų kalbų! O draugai rusai buvo pažįstami, prieinami, draugiški...

Vakarai galėjo ir privalėjo baigti prezidento Reagan'o pradėtą darbą, išlaisvinti visą buvusią Sovietų Sąjungą, ne tik kai kuriuos kraštus, kurie savo kiečiu užsispyrimo dėka spėjo išsivaduoti (bent laikinai) iš Maskvos "globos". Bet taip nebuvo. Vakarai nusiuko, nematė ir nieko nedarė, kai sovietiniai likučiai Maskvoje įsakė išsūdinti sukilusius gruzinus ir čečėnus! 1990 m. rusų tautųdystė buvo vakariečių nematoma, net toleruojama. Kai tai vykdė intelektualiniai draugai, tautųdystė tampa tvarkos reikiu!

Vakarai ne tik nepradėjo tikrojo kraštų laisvinimo buvusioje Sovietų Sąjungoje, bet ir nereikalavo komunistinės tautųdystės autorių ir vykdytojų pasmerkimo, netgi rėmė atliadumą. Po Antrojo pasaulinio karo Vakarai įžuliai ir efektingai išvalė Vokietiją nuo nacių likučių ir įtakos, padėjo Vokietijai atsigausti. Bet to neatliko Sovietų Sąjungoje. Vakarai toleravo buvusį žudiką ir struktūrų savivaliavimą, net Sovietų Sąjungos likusių turtų išvogimą. Toleravo faktą, kad likę KGB-istai graibstė teikiama pagalbą Rusijai. Nematė ir nieko nesaikė, kai tie patys žmonės, kurie organizavo tautųdystę Rytų Europoje ir Afganistane, pasiliko valdžios ir prekybos viršūnėse. Vakarai nereikalavo dekomunizacijos Rusijoje kaip prieš 50 metų reikalavo denacifikacijos Vokietijoje. Kodėl? Tam yra daug priežasčių. Vakarų intelektualams ir valdžios žmonėms nebuvo svarbu, kad sovietai išsūdė dešimt milijonų žmonių. Nereikalaudami iš Rusijos, kad budeliai būtų nubausti ir nukriaustieji atlyginti, Vakarai leido komunistiniam vėžiui ir toliau klestėti plačioje Rusijos imperijoje. Taigi Vakarų demokratijos neišlaikė ir trečiųjų egzaminų! O po trijų neišlaikytų egzaminų, kas toliau?

Skriaudžiami lietuviai Vilniaus krašte

KAZIMIERAS GARŠVA, Vilnius

1. Vilniaus rajono vadovybė prieš Lietuvą. Dėl priešvalstybinio veikimo Vilniaus, Šalčininkų rajonų tarybos 1991 m. buvo paleistos. Dabar vadovybėje tie patys lenkų veikėjai. Jie daro ir darys tą patį, tik kiek gudriau: vėl bando neleisti lietuviams užimti svarbesnių pareigų, neparoduoti žemės, naikinti lietuviškas mokyklas, kuo ilgiau išlaikyti savo "valstybę" valstybėje. Savi valdybė įsakė sau pavaldiems seniūnams surinkti 35,000 gyventojų parašų prieš naują dmiemiesčių teritorijos plėtimą, ketiną skusti tarptautinėms organizacijoms. Kauno, Klaipėdos, Šiaulių plotus galima plėsti, o Vilniaus – negalima, nes čia gyvena ir lenkai.

Tėvai spaudžiami leisti vaikus tik į lenkiškas mokyklas, savivaldybės jas žymiai geriau finansuoja (ateityje dar daugiau lėšų skirs nedidelėms kaimo mokykloms), lenkiškų mokyklų vaikus nemokamai valgydina, veža į stovyklas Lenkijoje, apdovanoja. Vėl išsityčiojo iš mokyklos direktorės, kurios lenkų sąjungos rėmėjas iš Riešės nevezė į Vilnių, sakydamas: "Mano mašina ne lietuviams".

2. Lenkija tyliai palaiko prieš Lietuvą veikiančias savivaldybes. Rugsėjo 3 d. Vilniaus A. Mickevičiaus mokykloje Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski susisaukė lenkiškų mokyklų mokytojus ir kalbėjo: "Tai, ką jūs darote, verta didžiausios pagarbos. Norėčiau padėkoti kiekvienam iš jūsų". Aukščiausią Lenkijos apdovanojimą, skirtą svetimšaliams – Nuopelnų Lenkijos respublikai karininko kryžių prezidentas įteikė lenkiškų mokyklų mokytojų draugijos "Maciejų skola" pirmininkui J. Kviatkovskui (ministeris Z. Zinkevičius šią organizaciją vadino priešvalstybine, kadangi nesilaiko įstatymų ir vykdo užsienio valstybės valią). Jau toleruojamas ir "Vilniaus lenkų universitetas"...

Nutautinti lietuviai tarp Vilniaus ir Šalčininkų vaikystėje dažnai nemoka nei lietuviškai, nei lenkiškai – kalba gudų šneka. Todėl tuos "lenkus" Lenkijai išmokyti lenkiškai ir įpūsti užsienio dvasią labai svarbu. J. Kviatkovskis taip pagerbtas ypač dėl to, kad per Lenkijos fondą "Semper Polonia" lenkiškų mokyklų abiturientams padėjo įstoti į aukštąsias mokyklas. Penkiolika Lenkijos bendrovių ir įmonių skyrė stipendijas 27 lenkų studentams, kurie mokosi Vilniuje, Kaune. Viena jų dėkojo Lenkijai už paramą, už tai, kad globoja Lietuvos lenkus. "Mums lengviau gyventi žinant, kad Tėvynėje (t.y. Lenkijoje) plaka artimos mums širdys..." Lietuva gerai besimokantiems studentams irgi moka stipendijas...

Ypač draugiškai Lenkijoje priimami Lietuvos seimo nariai J. Sinkevičius, J. Mincevičius, kurie pritaria Lenkijos seimo maršalei A. Gžeštovai ir skelbia: "Lietuvos valdžia prievarta lietuviną lenkus".

3. Lietuviškų mokyklų Vilniaus apskrities administracija šiemet pajėgė atidaryti ne 40 ir ne 22, kaip tėvų prašyta, o tik 9.

Vaikų darželiai, mokyklėlės galėjo įsisteigti, normaliau veikti dėl JAV ir Kanados lietuvių fondų, bankelių patriotiškos paramos. Rugsėjo pradžioje įteikiant jų paramą Vilniaus, Šalčininkų rajonų mokykloms dalyvavo ir jų rėmėjas, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos išsivijoje pirmininkas Bronius Saplys.

Lavoriškių pradinę mokyklą padeda statyti Tautos Fondas (JAV). Jo vicepirmininkas Jurgis Valaitis dalyvavo iškilmingame tos mokyklos atidaryme, kur susirinko 8 vaikai. Dabar prisidėjo dar vienas (kitiems dviem per tėvus uždraudė lenkų sąjunga).

Lavoriškių lenkiškoje mokykloje iš pradžių buvo irgi tik 12 vaikų, o dabar – 290. Į dvi pirmąsias klases surinkti 28 mokiniai. Vilniaus rajono savivaldybė iš banko paėmė 3 milijonų litų paskolą lenkiškos mokyklos priestatui statyti.

Lietuviškos mokyklėlės Gudijoje, Karaliaučiaus srityje, Latvijoje taip pat kukliai plečiasi. Jų programoms remti Lietuvos vyriausybė iki 2000 metų skyrė 2 milijonus litų. Apso krašto lietuviai, susivieniję į draugiją, prašo pamaldų gimtąją kalbą ir jos pamokų mokyklose.

4. Kas okupavo Vilniaus kraštą? Į šį klausimą lietuvių organizacijos atsako – lenkai, o dalis lenkų revanšistų – lietuviai. Meškos paslauga daro tylinčios valdžios įstaigos, jos "derasi" dėl ŠAS (NATO). Tai gi net vilniečių J. Volkonovskio knygoje rašoma, kad savo istorinėse dainose apdainuotą ilgą amžę sostinę Vilnių 1939 m. okupavo patys lietuviai. Iki 2000 metų jų čia ir nebūtų buvę.

Kol jaučiamas Lenkijos okupacijos pasekmės, tebeminime Vilniaus dieną – nuo 1920 m. spalio 9 d. okupacijos ir aneksijos. Lietuvos seimui ir vyriausybei parengtas raštas, kuriame primenama, kad suėjo 78 metai, kai Lenkija sulaužė Suvalkų sutartį, okupavo Vilniaus kraštą, nutautino jos gyventojus, persekiojo lietuvius, o ir dabar verkia prieš Lietuvos valstybę. Tokia lenkų elgsena kenkia Lietuvos ir Lenkijos santykiams. Lietuvos vyriausybė prašoma daugiau rūpintis lietuvių gerove Vilniuje.

5. Prašo lietuviškų pamaldų. Gudijos respublikos Vitebsko srities Breslaujos ir kitose rajonuose iš seno gyvena daug žmonių, kurių tėvai, seneliai nuo XIII š. kalba lietuviškai. Lietuviai kunigai statė Pelekų ir kitas šventoves, kur praėjusiam šimtmečiui ir šio šimtmečio pradžioje buvo lietuviškos pamaldos, vėliau uždraustos. Tų sričių lietuviai pasirašė prašymą Vilniaus arkivyskupui ir Lietuvos vyriausybei. Jame rašo:

"Prašytume tarpininkauti, kad mūsų protėvių žemėje būtų atnaujintos pamaldos mūsų gimtąją kalbą Apso, Breslaujos, Pelekų, Vidžių ir kitose bažnyčiose. Kol tose parapijose nebus kunigų, mokančių lietuviškai, prašome joms leisti vizituoti ir laikyti pamaldas lietuvių kalba Vitebsko srities Miorų kunigui Vladui Petraičiui".

MYLIMAI MAMYTEI

A+A

ALDONAI ŽUKAUSKIENEI

Suvalkų trikampy mirus, sūnų VALDA, mūsų choro nari, su šeima nuosirdžiai užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

A+A

MARIJONUI VALAIČIUI

mirus,

jo žmoną GRASILDA, dukterį RASA ir sūnų GINTĄ su šeimomis liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučiame –
Elena ir Pranas Berneckai

Mielam dusetiškiui

a.a. STASIUI KUZMUI

mirus,

nuosirdžiai užjaučiame jo žmoną GENOVAITĘ JOKUBYNAITĘ-KUZMIENĘ, pusbrolių STASĮ KUZMICKĄ ir gimines Lietuvoje –

Stasė ir Vytautas Liuimos
Grazina ir Petras Stauskai

Ta skausmo valanda, kaip ašara sūri,
I sielos gelmes be garso nulašėjo.
Pripildyta taurė ir nieko neturi,
kas širdį džiugino ir guodė, ir žavėjo.

V. M. Putinas

PADĖKA

Mylimai mamytei, mamutei, promamutei

A+A

ONAI JAKIMAVIČIENEI

mirus, nuosirdžiai dėkojame klebonui prel. Jonui Staškui už Rožinį ir maldas laidotuvių namuose, už atnašautas gedulines Mišias, kartu su Londono klebonu kun. Kazimieru Kaknevičiumi, ir palaidojimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapinėse. Dėkojame Danguolei Radtkienei už labai gražų ir jausmingą giedojimą Mišių metu.

Nuosirdi padėka brangiems giminėms, draugams ir artimiesiems, pagerbusiems velionę laidotuvių namuose savo apsilankymu, atsiuntusiemis gėlių, užprašiusiems Mišias už jos vėlę, pareikštas užuojautas asmeniškai ir spaudoje, atkojusiems "Tėviškės žiburiams", išsivijęs lietuvių klierikų studijoms Romoje, "Kovai su vėžio liga Lietuvoje", Kanados lietuvių muziejui, "Angeliukų" chorui, Tremtinių grįžimo fondui, Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrums.

Mūsų nuosirdi padėka KLK moterų draugijos Anapilio skryliaus pirmininkei Albinau Augaitienei už labai mielus ir jautrius atsiveikininimo žodžius kapinėse. Dėkojame draugijos narėms už Rožinio maldas ir labai įspūdingą atsiveikininimą su žvakėmis.

Ačiū ponioms už pyragus, B. Stanulienei už rūpestingai ir skaniai paruoštus pietus. Mūsų mamytės meilė Dievui, tėvynei Lietuvai ir visai šeimai jungia mus visus ir stiprina liūdesio valandoje.

Ilsėkis ramybeje.

Liūdinčios dukros – Regina Bražukienė,
Alvina Ramanauskienė,
Antonija Petrulienė ir jų šeimos

Knygų riefykla
"SAMOGITIA"
meniškai įrašė
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Kryžiai žuvusiems partizanams

SOFIJA ŠVIESAITĖ, Mažeikiai

Mažeikių rajone, Purvėnų kaime, įvyko žuvusiųjų partizanų pagerbimas. Buvo pašventinti du kryžiai, kurių pirmasis gana puikus ir dailiai išaugęs aštuonių metrų ūgio ažuolas, o antrasis – normalaus dydžio iš baltojo metalo.

Minėtame kaime 1947 m. birželio 23 d. įvyko šurpi tragedija. Savo ūkyje gyveno našlė Apolonia Undženė su dviem mažamečiais vaikais. Čia buvo padaryta pasala. KGB agento, apsimetėlio partizanų slapyvardžiu „Siaubas“, buvo apgyvendinti trys partizanai: – Antanas Apulskis, Henrikas Jarušauskas ir Steponas Barauskas. Jie buvo šventai pasiryžę ginti Tėvynę ir jos laisvę. Įkurdintieji partizanai buvo užmigdinti ir kartu su jais buvusio šnipio vokiečio, kuris taip pat vaizdavo „partizaną“, išduoti. Minėtieji miegantieji partizanai buvo sušaudyti. Ta pati ranka nušovė ir tą vokiečių, kuris sakėsi nemokąs lietuvių kalbos... Jų kūnai buvo nugabenti už poros kilometrų į pamiškę ir suversti kartu su išdaviku į vieną iškastą duobę. Ir taip jie ten išgulėjo iki pat Lietuvos Atgimimo.

Mažeikiuose Sąjūdį įsteigė pirmos vidurinės mokyklos mokytoja lituanistė Irena Simanaušienė. Ji sužinojo, jog Purvėnų kaime yra užkasti sušaudyti trys partizanai. Tada gerų žmonių dėka, žuvusieji tautos karžygiai buvo surasti ir jų palaikai perlaidoti Mažeikių parapijos kapinėse. Pastatytas ažuolinis kryžius.

Ūkininkės Apolonijos Undženės sodyba kolektyvizacijos metu buvo nugriauta ir laukas melioruotas. Partizanų žūties vieta užžėlė žole. Ją gerai prisimena tik dar esantys gyvi to kaimo žmonės. Minėta ūkininkė, po šurpių įvykių iš didelio sielvarto nusižudė. Liko trijų ir devynerių metų našlaičiai vaikai.

Šiandien ne visi lietuviai yra savo tautos patriotai. Juos labai paveikė 50 metų sovietizacija. Taip atsitiko ir su velionės A. Undženės dukra, gyvenančia Vilniuje. Ji pasipriešino kryžiaus statymui ant jos motinos žemės – partizanų žūties vietoje. Teko ieškoti išeities. Buvo kreiptasi į rajono Švietimo skyriaus vedėją E. Eičiną, kuris mieliai sutiko leisti šį kryžių pastatyti netoli esančios Purvėnų pradinės mokyklos kieme. Čia, vadovaujant geriems mokytojams, mokiniai bus supažindinti su šia šurpia istorija, su žuvusių partizanų už Lietuvos laisvę auką. Čia kryžius bus prižiūrimas jaunosios kartos ir apsaugotas nuo piktos rankos išniekinimo.

Šioje šventėje dalyvavo daug mažeikiškių, Telšių ir Mažeikių politkalinių jungtinių choras. Žuvusiųjų artimi giminės, kaip velionies partizano Henriko Jarušausko sesuo Eugenija su vyru ir sūnumi net iš Bostono, bendražygių buvę draugai, pažįstami, Purvėnų pradinės mokyklos mokytojai, Bibliotekos vedėja, Vieksnių seniūnijos seniūnė bei kaimo apylinkės gyventojai.

Šventė pradėta Tautos himnu. Iškilų kryžių apsupę trišpalvės ir kitų vėliavų, pašventino ir Mišias už šiam kaime tragiškai žuvusius partizanus, atnašavo Akmenės rajono Dauginių parapijos klebonas buvęs tremtinys kun. Romualdas Žulpa. Pasakė prasmingą pamokslą. Pamaldų metu choras giedojo „Apsaugok Aukščiausiąs“, „Marija, Marija“, po šv. Mišių padainavo „Partizanams“, „Tu tokia maža“, „Lietuva brangi“. Dalyviai išgirdo pasisakymus tragiškų įvykių atsiminimui. Dvi mokinės deklamavo Maironio eiles.

Kalbėjo buvusi Lietuvos sąjūdžio Mažeikiuose steigėja mokytoja Irena Simanaušienė. Rugininė, Telšių tremtinių bei politkalinių bendrijos vadovs, Politkalinių sąjungos Mažeikių skyriaus valdybos pirmininkas buvęs partizanas Antanas Kazlauskas, buvęs partizanas Jonas Liaudinskas. Savo eilėraščius skaitė politkalinė – šių eilučių autorė. Liaudies meistras Kazimieras Krapauskas paminėjo, jog šis kryžius, jo rankomis padarytas, jau 70-sis. Žuvusio partizano Henriko Jarušausko sesuo Eugenija iš Bostono labai nuosirdžiai padėjo už tokią didelę pagarbą ir meilę, išreikšė žuvusiems. Paminklas skendė gėlių žieduose ir žuvusiųjų bei visų mūsų širdžių meilės žvakelių liepsnelių jungtyje...

Šito kilnaus renginio pagrindiniai iniciatoriai buvo – tremties kančių kelius praėjęs kun. Romualdas Žulpa, Politkalinių sąjungos Mažeikių skyriaus valdybos pirmininkas Antanas Kazlauskas, jo pavaduotojas partizanas Aleksandras Ribikauskas ir Jonas Liaudinskas. Kryžiai pastatyti lėšas skyrė Mažeikių rajono savivaldybės meras – 2000 litų. LPKS Mažeikių skyriaus valdyba nuosirdžiai padėjo.

Antrasis kuklus baltojo metalo kryžius pastatytas toje vietoje, kur nužudyti partizanai buvo suversti į iškastą duobę pakrūmėse už poros kilometrų, kartu su išdaviku. Šio kryžiaus iniciatorius LPKS Mažeikių skyriaus valdybos pirmininko pavaduotojas Aleksandras Ribikauskas, savo lėšomis apmokėjęs išlaidas. Gražiai aptvertas metaline grandinine tvorele, papuoštas gėlėmis ir degančiomis žvakelėmis... Prikalta metalinė lenta su įraše paminėtoms pavardėms. Kunigas kryžių pašventino, kartu pasimeldėme.

Vaidzas iš a.a. generolo JONO ČERNIAUS ir jo žmonos laidotuvių Lietuvoje

Nuotr. J. Ivaškevičius

Generolo Černiaus sugrįžimas iš Amerikos

HENRIKAS PAULASKAS, Vilnius

Lygiai po 54-rių metų į Lietuvą sugrįžo vieno iš žymiausių Lietuvos politikų, buvusio ministerio pirmininko, Lietuvos kariuomenės kūrėjo, generalinio štabo viršininko generolo a.a. Jono Černiaus ir jo žmonos Veronikos Černienės palaikai. Jų palaidojimo Lietuvoje žemėje iškilmės tapo įspūdinga tautinio susikaupimo, iškilų asmenybių prisiminimo ir katalikiškų tradicijų tęstinumo švente.

Vėlyvą rugsėjo vakarą lėktuvas iš Londono Vilniaus aerodrome buvo sutiktas iškiluota Lietuvos kariuomenės garbės kuopa, karinių orkestru. Projektoriai nušviesti kariai išnešė gen. J. Černiaus ir jo žmonos Veronikos portretus. Los Angeles gyvenantis jų sūnus inž. Vytautas Černius ir jo vaikai Robertas Černius nešė urnas su mirusiųjų pelenais. Skambėjo gedulinga muzika. Atvykusius pasitiko Lietuvos vyriausybės kancleris Kęstutis Čilinskas, kariuomenės vadas gen. J. Andriškevičius, Krašto apsaugos ministerio pavaduotojas J. Širvinškas, giminės, žurnalistai, visuomenės atstovai.

Mirusiųjų sugrįžimo į Tėvynę pagerbimui buvo atliktas Lietuvos himnas. Policijos patrulių vedama, automobilių palaida iš aerodromo pasuko į Vilniaus senamiestį. Nors buvo jau vėlus metas, arkikatedros-bazilikos durys buvo atviros. Jaunos karių rankos nešė žymaus mūsų valstybės veikėjo ir jo žmonos pelenų urnas, nakties tyloje ritmingai skambėjo karių garbės rikiuotės žingsniai. Urnos buvo pastatytos arkikatedros-bazilikos tremtinių koplyčioje. Jauni šventovės giedotojai atliko gedulingus choralus, buvo sukalbėtos maldos už mirusius. Visai nakčiai palaikai pasiliko arkikatedros ramybėje.

Ryte, prieš pat šv. Mišias, pirmas gedulingas vainikas prie mirusiųjų urnų buvo atneštas nuo Lietuvos respublikos prezidento V. Adamkaus. Šv. Mišias aukojė Vilniaus arkivyskupijos generalvikaras vyskupas Juozas Tunaitis ir monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. Įsiminanti pamokslą, nušviečiantį velionių Černių gyvenimo kelią, pasakė monsinjoras K. Vasiliauskas.

Po pamaldų urnos buvo išvežtos į Kauną. Senojoje Karininkų ramovėje, iškilmių salėje, urnos su gen. J. Černiaus ir jo žmonos pelenais buvo pastatytos viešam kauniečių ir Lietuvos karių atsisveikinimui visai dienai. Pastoviai keitėsi visų karių.

Tos dienos ryte šv. Mišias už gen. J. Černių ir jo žmoną taip pat buvo aukotos Kauno Igulos šventovėje, kur ypač gausiai dalyvavo Kauno kariuomenės dalinių kariai ir jų vadai. Rugsėjo 19 d. Kupiškėje, gen. Jono Černiaus gimtinėje, įvyko didingo paminklo jo asmenybei pagerbti atidengimas. Keturių metrų tamsaus šlifoto granito obeliską su niša viršuje

riuomenės rūšių karių ir karininkų garbės sargyba. Jautriai giedoją karininkų vyrų choras „Margiris“. Atsisveikinti su gen. J. Černiumi atėjo daug kauniečių, karininkų žmonių sąjungos – birutiečių narės, atvyko gimtojo velionio rajono – Kupiškio visuomenės atstovai.

Taip praėjo paskutinė diena mieste, kur ilgus metus Černiai gyveno, dirbo atsakingą valstybei darbą, kur gimė jų vaikai Danutė ir Vytautas. Dar buvo nemažai žmonių, kurie pažinojo generolą Černių ir jo šeimą, atėjo pareikšti užuojautos jo sūniui ir vaikaičiui.

Penktadienį, rugsėjo 18, įvyko gen. J. Černiaus ir jo žmonos Veronikos Černienės laidotuvės. Rytė ir garbės sargyba prie mirusiųjų urnų stojo aukšti kariuomenės karininkai, Kauno savivaldybės vadovai. Gedulingas melodijas atliko styginių kvartetas. Su vainikais atvyko Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius, Krašto apsaugos ministeris Česlovas Stankevičius, kiti aukšti vyriausybės pareigūnai, seimo nariai. Jie paskutinieji stojo į garbės sargybą. Gaudžiant karinio orkestro atliekamom gedulingom melodijom, urnos išnešamos iš Karininkų ramovės ir laidotuvių vilkstinė pajudėjo Kauno gatvėmis. Trumpai buvo sustota prie Karo muziejaus sodelio, kur palaidotas Nežinomas Lietuvos kareivis, kur dega Amžinoji ugnis. Skambėjo Karo muziejaus bokšto varpų muzika, nugriaudėjo atsisveikinimui patrankos šūvis.

Vilkstinė taip pat stabtelėjo ties rūmais, kur prieškarįje buvo generalinis Lietuvos kariuomenės štabas ir kur ilgus metus dirbo gen. J. Černius. Dabar šiuose rūmuose yra Lietuvos karo aviacijos pajėgos ir vadovybė. Buvo jaudinančios minutės, kai pamatėme kieme išsiriavusius visus karo aviacijos kariškius prie pusiau nuleistoms trispalvės vėliavoms. Trimitininkas atliko melodiją „Oi, neverk, motušėle, kad jaunas sūnus eis ginti brangiosios tėvynės...“

Laidotuvės įvyko Kauno Petrašiūnų kapinėse, kur telkiasi įžymii Lietuvos tautos žmonių kapai. (Čia jau palaidoti gen. St. Raštikis, gen. P. Plechavičius, gen. V. Nagevičius, plk. J. Andrašiūnas, plk. K. Škirpa ir kt.) Gen. J. Černiaus ir jo žmonos laidotuvėse dalyvavo ir kalbas pasakė Lietuvos min. pirmininkas G. Vagnorius, Krašto apsaugos ministeris Č. Stankevičius, Kauno miesto ir apskrities vadovai. Skambėjo kanklių muzika. Kapą pašventino ir kartu su visais meldėsi Lietuvos kariuomenės karo kapelionas kun. Alfonsas Bulota. Skambant Lietuvos himnui, urnas kariai ant tautinių juostų nuleido į duobę prie dviejų augalų pušų. Paskutinę karinę pagarbą išreiškė trys šautuvų salės. Kapą papuošė dešimtys vainikų ir gėlių puokščių, sumirgėjo uždegtos žvakelės. Gausiai laidotuvėse dalyvavę žmonės ir kariai sugiedojo giesmę „Marija, Marija“.

Tos dienos ryte šv. Mišias už gen. J. Černių ir jo žmoną taip pat buvo aukotos Kauno Igulos šventovėje, kur ypač gausiai dalyvavo Kauno kariuomenės dalinių kariai ir jų vadai. Rugsėjo 19 d. Kupiškėje, gen. Jono Černiaus gimtinėje, įvyko didingo paminklo jo asmenybei pagerbti atidengimas. Keturių metrų tamsaus šlifoto granito obeliską su niša viršuje

A.a. generolas JONAS ČERNIUS, buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas 1939 m.

Nuotr. H. Paulausko

ir generolo portretine galva iš balto granito sukūrė skulptorius V. Krutinis. Jis išliko puikioje aikštėje prie 1934 m. pastatytų Kupiškio kareivinių, apsuptas augalų beržų ir kitų vėlyvų medžių.

Lygiai vidurdienyje į gen. J. Černiaus aikštę atvyko Krašto apsaugos ministeris Č. Stankevičius, Lietuvos kariuomenės vadas gen. J. Andriškevičius, Kupiškio rajono meras Leonas Apšega, tūkstančiai kupiškėnų. Garbės rikiuotėje pasirodė visų kariuomenės rūšių – pėstininkų, aviacijos ir karo jūreivių būriai. Tai buvo ypač jaudinančios ir nepamirštamoms minutės gen. J. Černiaus sūniui inž. Vytautui Černiui, jo žmonai Daliai, giminėms ir visiems kitiems. Paminklą atidengus ir pašventinus, svečiai savo kalbose vertai išaukštino ir paminėjo gen. J. Černiaus nuopelnus lietuvių tautai, jo indėlį kuriant Lietuvos kariuomenę, jo vaidmenį auklėjant visuomenę tautine dvasia.

Lietuvoje mes tikrai turime labai mažai paminklų iškilieoms valstybės veikėjams bei vadovams. Kupiškėnų pastatytas paminklas nepamirštamam kraštiečiui gen. J. Černiui yra labai prasmingas ir sveikintinis.

Inž. Vytautas Černius taip pat apsilankė Kupiškio rajono Noriūnų vid. mokykloje, kuri yra pavadinta jo tėvo gen. Jono Černiaus vardu. Čia jis susitiko su mokyklos kraštotyrininkais, vadovaujama mokytojos Jurgastės Kavaliūnienės, papasakojo apie savo tėvelius, pasitraukimą iš Lietuvos 1944 m., nelengvas odisėjas Vokietijoje ir Anglijoje, išsikūrimą JAV. Mokyklos direktorius Vilijus Grigaliūnas supažindino Vyt. Černių ir jo žmoną Dalią su mokytojų kolektyvu, apžiūrėjo mokyklos muziejų, kur daug dokumentų ir fotografijų skirta gen. Jono Černiaus asmeniui.

Netoli Noriūnų, antroje Lėvens pusėje, Palėvenės kapinėse išlįsio generolo J. Černiaus tėvas – K. Černius-Černiauskas, kiti giminės. Čia pat ir Aukštųjų kaimas, kur išliko generolo tėvams pastatyta sodyba. Pačiame Kupiškėje yra namas, kur 1942-1944 metais gyveno Černių šeima – prie jo privirtinta memorialinė lenta su gen. J. Černiaus bareljefu.

1944 m. vėlyvą rudinį Černiai paliko sovietų okupuojamą Lietuvą ir štai tik po 54-rių metų sugrįžo į gimtinę. Sauja pelenų, sustingęs granito kario bei politiko žvilgsnis, amžina tautos pagalba ir atminimas, – toks sudėtingo ir trapios žemiškosios gyvenimo atspindys išėjus į amžinybę.

Paminklinis kryžius žuvusiems Lietuvos partizanams Mažeikių rajono Purvėnų kaime. Jį pašventino ir pamaldas laikė buvęs tremtinys kun. ROMUALDAS ŽULPA. Dešinėje – partizano Henriko Jarušausko sesuo Eugenija iš Bostono (su baltomis lėlijomis)

Vilnijos institucijose ir keliuose

Aplankęs tėviškę, lietuviškas mokyklas, aplankiau įvairias švietėjiškas bei kultūrinės institucijas sostinėje ir provincijoje, stebėjau judėjimą gatvėse ir Vilnijos keliuose

BRONIUS SAPLYS, Torontas

Buvojant Vilniuje teko aplankyti „Dienovidžio“ redakciją ir pasikalbėti su redaktore A. Zemaityte, nes kaip tik prieš kelias savaites pasirodė „Dienovidžio“ priedas „Vilniaus balsas“ atskiru leidiniu. Kaip senas vilnietis reikičiau savo nuomonę apie naują leidinį, apie jo kryptį ir ateitį, nes norima jį leisti trimis kalbomis. Buvau prašomas ir pažadėjau „interviu“ bet vėlesniuose vizituose p. A. Zemaitytės neteko susitikti.

Su dr. K. Garšva aplankėme „Lietuvos aidą“ redakciją, kur kaip tik pataikėme tik ką naujam redaktoriui J. Vailionii perėmus vairą. Nusiskundžiau, kad negavau „Lietuvos aidą“ skrydyje iš Londono į Vilnių, nors ten buvo „Lietuvos rytas“ ir „Respublika“ (grįžtant lėktuve „LA“ jau buvo).

Pasikalbėjime su Vilniaus radijo programa, paaiškėjo, kad ji negauna leidinių šalia „LR“, „LA“ ir „Respublikos“, todėl negali pateikti žinių iš tų leidinių, kurių negauna. Tarnautojai savais pinigais nepajėgia visų leidinių nusipirkti.

Kitą dieną apžiūrėjome atkastus valdovų rūmų pamatus ir rastas iškasenas, vaizdas įspūdingas. N. Kitkauskio dėka teko aplankyti katedros požemius (nors anksčiau esu lankęs). Ten dar vis tyrimai nebaigti. N. Kitkauskas papasakojo smulkiai, kaip ir kada buvo atrasti katedroje paslėpti (užmūryti) bažnytiniai turtai. Smulkios detalės (atradimo) labai įdomios. Apie jas žadama išleisti atskirą leidinį.

Čia pat netoliese aplankėme ir p. Kulnytę, Lietuvos muziejų valdų vadovę. Trumpai aptarėme A. A. Tamošiūčių ruošiamą meno galerijos patalpų remonto ir įrengimo problemas. Patalpas buvau apžiūrėjęs anksčiau Dominikonų gt., visai netoli prezidentūros.

Aplankėme Šlapelių muziejų Pilies gt. Muziejus buv. Šlapelių name su būdingais Vilniui rūšiais, Vilniaus kultūrinio gyvenimo prieš ir Atgimimo metu lopšys. Norėjome aplankyti ir Signatarų rūmus Pilies gt. (ankščiau Didžioji 12), deja, broma užrakinta keliomis spynomis.

Seimui nesant sesijoje, mažai ką tikėjome ten rasti, bet susitarus su švietimo komiteto pirmininku Ž. Jackūnu gavome leidimą įeiti į rūmus. Įėjimas su dėtingesnis negu į lėktuvą. Net ženklukas atlape užkliuvo (Sąjūdžio dešimtmečio). Su Ž. Jackūnu kalbėjome apie Vilniaus lenkų pogrindžio universiteto registraciją. Jis kol kas užregistruotas patentų biure ir Vilniaus miesto savivaldybėje, kur ankščiau teko kalbėtis su ta pačia valdininke. Ji tvirtinusi patentų biuro registraciją, bet nieko ne-

žinojo apie universiteto veikimą ir nesiorientavo apie Vilniaus krašto tautines sąjagas.

Seimo valgykloje susitikome R. Ozola, kuris pakvietė po pietų pokalbiui į erdvį savo kabinetą. Pokalbyje lietėme, šalia to nelemto universiteto registracijos reikalo, visą eilę aktualių dabartinės Lietuvos gyvenimo problemų, neaplenkiant nė Rusijos krizės ir iš to išplaukiančių Lietuvai liečiančių padarinių.

Aplankėme ir seimo rūmuose esančią PL Bendruomenės būstinę. Deja, p. Žemkalnis buvo tik ką išvykęs į Australiją.

Informacijos centras išveivijai Vilniuje Gedimino gatvės 24 nr. kieme aplankytas darė nebologą įspūdį. Tebėra kūrmosi stadijoje. Vilniuje teko pastebėti eiles, ir tai ne mažas, bet ne prie parduotuvių, kaip kai kurių pasigendama laikais, bet prie Vilniaus banko. Žmonės keitė litus į JAV dolerius. Eiles teko matyti kelias dienas.

Vilniuje automobilių judėjimas labai didelis. Pėstieji neturi pirmumo teisės, todėl pereiti gatvę, net ir nurodytose vietose, darosi sudėtinga. Automobiliai leidžiami ir į senamiestį. Dėl to tokios siauros gatvės, kaip Pilies, Šv. Jono, Daminikonų, Totorių sunkiai pereinamos pėsčiomis, nes automobiliai pastatyti net ant šaligatvių.

Vilniaus apskrities įstaigos Gedimino gatvėje frontinis skveras paverstas automobilių aikšte. McDonald restoranų Vilniuje, sakoma, yra šeši. Daug kur jau gatvės sutvarkytos ir tvarkomos. Šaligatviuose suskulos cementu plytelės keičiamos naujomis.

Teko apsilankyti Didžiojoje gt. Tremtinių ir politinių kalinių centrinėje būstinėje. Ten vokiečių okupacijos metu buvo žydų getas. Patalpos atnaujintos ir kiemas sutvarkytas. Gal net prieš šimtą metų taip gerai ir gražiai neatrodė.

Maisto krautuvės įrengtos Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose „Loblaws“ ar „Dom-

nion“ pavyzdžiu, bet įėjus akį atkreipia kasininkų sėdėjimas prie kasų. Kur didesnė eilė, dar viena stovinti ir dedanti prekes į maišelius.

Maisto prekių kainos (kaip sūrio, dešros ir kitų) atitinka daug maždaug mūsų doleriais, bet palyginus dolerio bei lito kursą ir Lietuvos uždarbius, prekės yra brangios. Tarnautojų (jie dar vis vadina save valdininkais) atlyginimai nesulyginti tarp atskirų ministerijų tolygų darbą dirbančių asmenų.

Blogiausioje padėtyje yra viengungiai pensininkai (našlės, našliai, pavieniai), nes išlaikyti patalpas ir sumokėti už visas paslaugas pensijos neužtenka.

Automobilių dauguma – vakarietiški, iš Vokietijos, 8-10 metų senumo, nors gerai atrodo. Labai nedaug užsilikusių rusiškų. Vyrauja „Audi“, „Mercedes“ ir „Opel“, matosi „Honda“ viena kita, bet „Toyota“ neteko matyti. Amerikietiški automobiliai nesimatomi. Benzinas brangus 1 litr. – 1.80-1.95 c. Degalinių įvairių firmų jau net per daug Vilniuje pristatytų. Labai daug pristatyta „Snoro“ banko būdelių (kioskų).

Įvairiuose miesto rajonuose labai garsinasi lenkų radijas „Znad Wili“, nenorintis leisti užmiršti lenkiškumo pėdsakų Vilniuje. Provincijos aplankytose vietovėse irgi jaučiamas pakitimas į gerą pusę švaros ir tvarkos prasmę krautuvėse ir viešajame vietovių tvarkyme. Gal mažiausią pažangą pastebėjau Ukmergėje. Utena gerokai aplenkė Ukmergę ir gyventojų skaičiumi, ir pramonės įmonėmis. Švenčionyse ir Švenčionėliuose teko sustoti bibliotekose, kur buvo siūstos knygos ir padovanota V. Dundarienės bostoniškė „Lietuvių enciklopedija“. Įteikė padėkos raštus V. Dundarienei ir man.

Pakelii į tėviškę, važiuodami su seserimis, sustojome trumpam Mielagėnuose, kur kun. Savickas įsteigė senelių namus.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Vilniaus krašte prie Mariampolio mokyklos. Iš kairės: Vilniaus apsk. spaudos atstovė, prof. Z. Zinkevičius, K. Garšva, mokyklos vicedirektorė, Vilniaus apsk. švietimo skyr. dir. Vasiliauskas, Br. Saplys iš Toront, V. Pundienė, vokiečių kalb. mokytoja, Švenčionijos klubo pirmininkė

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

PRISIKĖLIMO
PARAPLIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.75%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.75%	
1 metų term. indėlius4.00%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
2 metų term. indėlius4.10%	Neklin. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 6.10%
3 metų term. indėlius4.20%	1 metų 6.10%
4 metų term. indėlius4.25%	2 metų 6.20%
5 metų term. indėlius4.50%	3 metų 6.30%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	4 metų 6.35%
1 metų GIC-met. palūk.4.25%	5 metų 6.40%
2 metų GIC-met. palūk.4.35%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 5.95%
3 metų GIC-met. palūk.4.45%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.4.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.45%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.75%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(1 PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

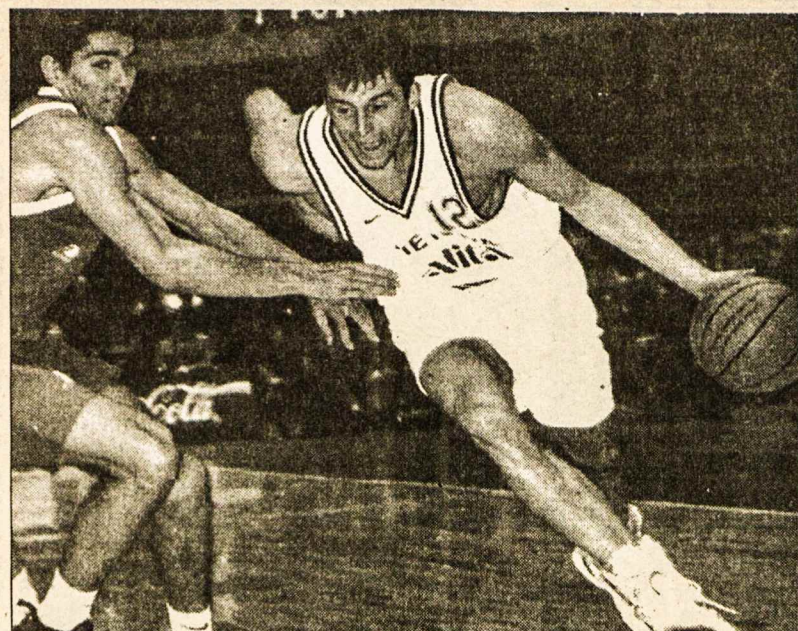
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

BLOOR-DOVERCOURT atskiras b. \$279,000.
BLOOR-PARKSIDE 2 m. "Condo" \$195,000.
INDIAN RD./HIGH PARK kamb. atskiras \$270,000.
PARKLAWN-QUEENSWAY 2 miegamųjų "bungalow" \$199,000.
Prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

Vienas žymiausių Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjų, jos kapitonas ARTŪRAS KARNIŠOVAS
Nuotr. V. Kapočiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
valdžios įtaką kasdieniniame gyvenime. Provincijos liberalai jau patvirtino šią programą, nors ir tikisi priekaištų iš opozicinės Kvebeko partijos, kad ji "sugriauja provincijos pastatą". Ontario gyventojai turėtų tuoj pastebėti, kad ši programa labai panaši į premjero M. Harris rinkimų vajeus programą, kuri padėjo jam laimėti rinkimus. Gal kam kils dar klausimas, kodėl liberalai ir konservatoriai siūlo tokią pačią programą. O tiems, kurie sekė JAV politikos posūkius, prisimins Ronald Reagan pasiūlytą panašią programą, kuri ir jam tada atnešė pergale rinkimuose.

Toronto miesto herbo antaras siūlomas variantas buvo pateiktas miesto tarybai svarstyti. Anksčiau apklausinėjant daugiau kaip 1,000 torontiečių, pasiūlyti simboliai herbui buvo: iš gyvūnėlių – bebras (644 balsai), Kanados žąsis (619), erelis septintoj vietoj (150); iš augalų – klevas (965), ažuolas (576), bendros temos – Ontario ežeras (628), multikultūrizmas (576), miesto upės (495); sociokultūrinės temos – CN bokštas (722), miesto rotušė (508). Kitos temos ir simboliai gavo mažiau balsų. Pasiūlytame variante rodomas skydas su raide T, laikomas iš abiejų pusių bebro (su alksnio lapu antkaklyje – Etobicoke simbolis) ir meškos (su sinavado žiedeliu antkaklyje – Scarborough simbolis). Virš skydo – karūnos pavidalo miesto siena su širdele (North York simbolis) ir dviem baltom rožėm (York ir East York), ant jos tupintis erelis (simbolizuoja seniau čia gyvenusius indėnus, miesto garbę ir puošnumą, nors atrodo labai amerikietiški). Po skydu trys upės (Don, Humber ir Rouge) ir užrašas "Diversity is our Strength" (Ivairumas yra mūsų stiprybė). Miesto tarybos nariai turėjo nemažai kritiškų pastabų, kad bebras ir meška per daug nupenėti, erelis "atrodo lyg laiko miestą savo naguose" ir apie užrašą – daug kas norėtų matyti senąjį "The Meeting Place" (indėniškai "Toronto"). Atrodo, netrukus balsavimui bus pateiktas dar ir trečias šiek tiek pataisytas herbo variantas.

Naujo tyrimų fondo pinigai rezervuoti Kanados universitetams ir ligoninėms, kad sulaukytų žymių specialistų ir tyrinėtojų išvykimą į kitus kraštus, kur jie dažnai rasdavo geresnes sąlygas savo projektams. Du bilijonai dolerių bus padalinti per tris tarpsnius. Pirmam dalinimo institucijos jau yra padavusios. Vien Toronto universitetas įteikė \$400 milijonų vertės projektų – apie trečdali visų pirmam tarpsniui skirtų pinigų. Daug institucijų, kurių tyrimų projektai anksčiau piktai kryžiuos, šio fondo atžvilgiu stebėtinai gražiai kooperuoja. Valdžia tikisi, kad šios jos finansinės pastangos duos pozityvių ir naudingų rezultatų ir sustabdys vadinamą "brain drain".

Ben Heppner, kanadietis operos solistas, buvo ypatingai gražiai įvertintas Niujorke. Šio 1998/99 metų Metropolitan operos sezono pradžioje tenoras Ben Heppner jau pasirodė pagirindiniuose vaidmenyse Vagnerio operose "Lohengrin" ir "Tristan und Isolde". Net ir paprastai santūrus "The New York Times" nepagailėjo pagyrimo žodžių, kad štai ilgai lauktas idealus ir be priekaištų Tristanas pagaliau atsirado. Panašūs komplimentai buvo ir po pirmojo "Lohengrin" operos spektaklio. G.K.

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvų Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą
- * Keliones į šiltus kraštus
- * Draudą
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą)
- * Dokumentų vertimą
- * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas

Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Sportas

Kas naujo Europoje?

Pasaulio vyrų dviračių pirmenybėse Olandijoje Lietuvos atstovas R. Rumsas užėmė devintą vietą, nuvažiavęs 258 km. 6 val. 4 min. 44 sek. laiku. Nuo pirmos šveicaro laimėtos vietos lietuvis atsiliko 3 min. 15 sek.

"Lietuvos futbol rinktinė neturi puolimo" – rašo Vokietijos spauda. Nėra ko stebėtis, nes Europos futbolu atrankos pirmenybių rungtynėse Lietuvos rinktinė Gedimino mieste sužaidė lygiomis – 0:0 su Škotija ir Ferarų sala (tarp Skotijos ir Islandijos). Gerai žaidžia mūsų kaimynės Latvija ir Estija. Latvija nugalėjo pasaulinių pirmenybių dalyvę Norvegiją, o Estija netikėtai pralaimėjo Škotijai 2:3 (1:0).

Vokietijos ledo ritulio pirmenybių rungtynėse tarp Berlyno klubų po įkirsto įvarčio, atčiuožęs į poilsio suolelį, staiga suklopo ir mirė kanadietis Steponas Morin. Skrodimas neparodė, kad žaidėjas naudojo kokias nors jėgų sustiprinimui neleistinas tabletes. Jau kiek anksčiau velionį buvo ištikęs širdies smūgis. Nuo širdies priepuolio Vokietijoje jau mirė devyni sportininkai. Reikalauiama gero sportininkų sveikatos patikrinimo. Vokietijos ledo ritulio klubuose žaidžia kanadičiai, amerikiečiai, čekai, slovakai ir kt. tautybių atstovai. Daugelyje klubų svetimtaučiai sudaro daugumą. Futbolo pirmenybėse vienu metu klubui gali atstovauti trys svetimtaučiai, tačiau iš Europos sąjungos jau keturi. Futbolineiškai yra iš Brazilijos, Afrikos valstybių, Kinijos, Prancūzijos ir kt. Geras užsieniečių uždirba 1,5 – 3 mln. dol. per metus.

Veiklos žinios

Arydo Sabonio marškinėliai pažymėti 11-tuoju numeriu su užrašu "Lietuva", išstatyti Springfield'o krepšinio šlovės muziejuje. Krepšininkas jais vilkėjo Atlantos olimp. žaidynėse. Springfielde pradėtas krepšinio žaidimas. Į muziejų patenka vertingiausi krepšinio istorijos rodiniai.

Lietuvos dviratininkų ekipa tarptautinės dviračių sporto sąjungos paskelbtame sąraše užima pirmą vietą. Italija, kuri yra antra, atsilieka 6 taškais. Vokietija yra trečia. Iš viso dalyvauja 26 ekipos.

Diana Žiliūtė Olandijoje vykusiose dviračių lenktynėse plentu, laimėjo pirmą vietą. Šiose lenktynėse dalyvavo dar keturios lietuvaitės: Rasa Polikevičiūtė (4), Zita Urbonaitė (11), Jolanta Polikevičiūtė (14) ir Edita Polikevičiūtė (15). D. Žiliūtė laimėjo mergaičių pasaulio pirmenybės 1994 m.

Europos futbolu atrankos rungtynėse Lietuva įveikė Bosniją 4:2 ir sužaidė lygiomis 0:0 su Ferų salos futbolininkais. A. S.

Skautų veikla

A. A. S. Stasio Kuzmos atminimui "Romuvos" stovyklavietei aukojų po \$20: V. Norvaiša, R. Žilinskienė, A. D. Keršiai, P. B. Sapliai, I. Punkrienė, J. A. Empakeriai, J. Rinkūnienė; \$50 – V. F. Mockai; \$10 – B. Sapijonienė. Aukos rinko M. Povilaitienė. F.M.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės penumeratą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 109 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
3.75% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
3.75% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
3.75% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
4.00% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....6.10%
4.10% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....6.20%
4.20% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....6.30%
4.25% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....6.35%
4.50% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....6.40%
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.45% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuosimčiu.....5.95%
4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.45% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
4.25% už JAV dol.1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAİ:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS AR STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskirai Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVIŲ TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KIEK VAIKŲ NESIMOKO?

Statistikos departamento duomenimis, praeitais metais 23,000 mokyklinio amžiaus vaikų nelankė mokyklų. Kaip rašo "Valstiečių laikraštis", Švietimo ir mokslo ministerija skelbia, kad nelankančių yra tik 1200. Ieškoma tikslesnių skaičių per Migracijos departamentą, metrikacijos biurus, Gyventojų registrus bei rajonų vaikų teisių apsaugos tarnybas.

PARDAVĖ "ALYTAUS TEKSTILĘ"

Akcinė bendrovė "Alytaus tekstilė" yra didžiausia tos srities įmonė Lietuvoje, pirmąją Baltijos regione pagal medvilninių ir mišriaplauščių audinių gamybos apimtį. Kaip praneša "Lietuvos aidas" (nr.192), rugsėjo 29 d. pasirašyta sutartis, kurioje numatyta parduoti 63.18% akcijų, priklausančių valstybei, Singapūro firmai "Tolaroun". Ši įsipareigojo per 5 metus investuoti 240 mln. litų ir išsaugoti visus 3,500 darbu. "Alytaus tekstilė" pasiekė tik dalį savo galimo pajėgumo, rugsėjo mėnesį darbininkai net grasino streikuoti, nes laiku negavo algų. Tikimasi, kad nauji šeimininkai pajėgs padidinti gamybos apimtį ir kokybę.

BADAUJA KALINIAI

Šiaulių tardymo izoliatorijoje badauja septyni kaliniai. Dauguma jų yra kaltinami vagystėmis ir plėšimais, visi be teismo sėdi jau beveik metus. Jų byloms turėtų užtekti 6 mėnesių. Badavimu jie pareiškia protestą dėl bylų vilkinimo, sako, kad per griežtos karnos priemonės, skundžiasi dėl kitų teismo ir tardymo dalykų, rašo "Lietuvos aidas" (nr.192). Kaliniai raštu pareiškia ketinimą badauti, tada jie perkeltami į atskiras patalpas arba su kitais badaujančiais, kur stebima jų sveikata. Tardymo izoliatorijoje šiuo metu yra 1100 įkalintųjų. Pagal sanitarines normas neturėtų būti daugiau kaip 800.

DINGSTA KROVINIAI

Iš Klaipėdos jūrų krovinių bendrovės KLASCO teritorijos paskutiniu laiku dingo trėčias kroviny. Pernai dingo spirito tal-

pintuvai, šią vasarą – pusės milijono litų vertės cigarečių kroviny. BNS praneša, kad dabar, talpintuvuose, kuriuose tranzitu vežami pagal dokumentus 18,000 litrų degtinės ir 144 statinės spirito, turėjo būti gabenama į Rusiją, buvo atrasta viename – tik žyvas, o kitame – vanduo. Atrodo, kad uoste talpintuvų numeriai buvo suklustoti ir antspaudai nuplėsti.

PIRKO CUKRAUS AKCIJŲ

Valstybės turto fondas pasirašė sutartį su Danijos įmone "Danisco Sugar A/S". Danai jau sumokėjo už 24.89% valstybei priklausančių A/B "Marijampolės cukrus" (toliau MC), 10 mln. litų vertės akcijų ir 20.36% "Pavėnčių cukrus", 2.5 mln. vertės akcijų, rašo "Valstiečių laikraštis". Marijampolės žemdirbių kooperatyvui "Suvalkijos cukriniai runkeliai" neleistą įsigyti MC akcijų, nes jau 1992 m. vyriausybė lengvatinėmis sąlygomis jiems perdavė apie pusę MC akcijų, dabar bendrovė turi apie 39 mln. litų skolos, o jos turto vertė dabar siekia iš viso 54 mln. litų. "Tai reiškia, kad kolektyvinis, kitaip sakant, socialistinis bendrovės valdymo būdas nepasiteisino", teigė vyriausybės kancleris Kęstutis Cilinskas.

ŠVEDAI PIRKO LNK AKCIJAS

Rugsėjo 30 d. Lietuvos žemės ūkio bankas gavo pinigų už 44% LNK televizijos akcijų. Jas pirkio Lietuvoje registruota Švedijos kapitalo įmonė UAB "Marieberg Media", pagal sutartį pasirašytą Vilniuje. Ta pati firma įsigijo 10% LNK akcijų iš radijo stočių "M-1" bei "M-1". Plius savininko Huberto Grušnio, ir valdo jam priklausančius 46% LNK akcijų.

SUKLASTOTI LITAI

Kauno rajono ekonominė policija surado ir suėmė pirmuosius Lietuvoje dviejų šimtų litų banknotų padirbinėjusius ir platintojus, rašo "Lietuvos rytas". Kupiūros buvo padirbtos su vienodais numeriais, sidabrinėmis juostelėmis, uždažytomis nagų laku. Vienas iš sulaukytųjų jau šiais metais buvo už padirbtų Vokietijos markių platinimą, nubaustas 14,000 litų bauda.

DAUGIAU PIENO PRODUKTŲ

Lietuvos veterinarijos tarnyba praneša, kad per devynis šių metų mėnesius iš Lietuvos eksportuota pieno ir dauguma jo produktų daugiau negu per tą patį laikotarpį pernai. Išvežta 19,330 tonos sviesto (150 tonų daugiau negu pernai). Į Europos sąjungą eksportuota 1,600 tonų, arba 500 tonų daugiau negu pernai. Stirio išvežta 20,800 tonų (7,000 tonų daugiau). Iš jų į ES rinkas išvežta 3,900 tonų. RSJ

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton
540-8877

Viktoras Remesat, BSc.PhM

- ☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ☐ Nemokamas vaistų pristatymas
- ☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

Čikagoje koncertavę Lietuvos partizanų vieneto "Girių aidas" vyrai. Jų pasirodymas čia buvo labai šiltai sutiktas. Nuotr. Ed. Šulaičio

Jie pažadą ištesėjo

Partizanai dainavo, pasakojo, deklamavo

Č. SENKEVIČIUS

Didelis torontiečių būrys š.m. spalio 3 d. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje susitiko su mažu Lietuvos laisvės kovotojų būreliu – vokalinio partizanų ir tremtinių kvintetu "Girių aidas", papildytu akompaniatorė muz. Melita Kuprienė. Vyrai tokie patys – žvalūs, energingi, nuosirdūs. Taip sakė ne vienas, matęs juos prieš dvejus metus, kai jie čia pirmą kartą koncertavo ir užmezgė ryšius su šiaurės Amerikos lietuviams. Štai jie: Antanas Lukša – "Arūnas", Juozas Lukšas – Daumanto brolis, vienintelis išlikęs gyvas Lukšų šeimos narys, Vincentas Kuprys – tremtinys, Lietuvos operos solistas, Vladas Šiukšta – partizanų ryšininkas, tremtinys, Antanas Paulavičius, tremtinys, meno vadovas, Vytautas Balsys – "Uosis" partizanas.

Šį neeilinį vakarą koncertą įvadinio žodžiu pradėjo Vytautas Taseckas. Po to – jaudinanti akimirka, kai scenon partizanai įnešė ir prie rampos pastatė laisvės kovotojų bunkerį su rasta, sušaudyta, apipylusią Lietuvos trispalvę. Kiek atokiau išsirikiavo kvintetas. Publikai dar stovint, kovos dvasiai pritaikyta maldą prieš koncertą sukalbėjo kun. Pijus Šarpnickas, OFM. Tą rimties minutę tuoj pat palydėjo daina "Partizanai". Žiūrovams atsisėdus, pasirodusius koncertuoti dainininkus pasveikino Lietuvos gen. garbės konsulas H. Lapis ir KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas.

Concertas pradėtas daina "Partizano mirtis" (žodž. L. Žitkevičiaus, muz. F. Strolis). Mirtis – partizano dalia, garbė ir prasmė. Gal todėl ta daina pirmoji? Apie Norilsko politinių kalinių sukilimą pasakojo tų šiuurpių įvykių dalyvis Vytautas Balsys. Jo pasakojimą palydėjo "Norilsko sukilėlių daina" (žodž. Č. Kavaliauskas, muz. J. Lukšio). Jautriai ir išpūdingai nuskambėjo "Partizano laiškas motinai iš bunkerio"; žodžius parašė Č. Kavaliauskas, muziką A. Paulavičius, solo dainavo A. Lukša.

Toliau išdainuotas poetas Jonas Aistis A. Paulavičiaus sukurtoji melodijomis. Pirmoji daina "Karunka", antroji "Vienas kraujo lašas" – nuskambėjo tiesios ir priekaišto žodžiai. Poetas kažkada savo lyrikoje pasakė: "vienas kraujo lašas būtų tave nuplovęs... liko netešėti mūsų pažadai"... Dainą baigus V. Balsys pasakė: "O mes ištesėjom"... Tie trys jo žodžiai persmelkė visus daugiau nei visą dainą, pasakė aiškiau nei kas apie tai galėtų pasakyti.

Pirmoji koncerto dalis baigta dviem nežinomų autorių dai-

nelėm "Pražydo pirmosios melsvos žibutės" ir "Ateik, pavasarėli, vienplauki".

Pertraukos metu daugelis domėjosi partizaninių nuotraukų paroda, dosniai aukojo Lietuvos partizanų globos fondui, pabendravo su dainininkais. Antroji dalis pradėta dūžų partizanų daina "Kur dūša ramiai sapnuoja", po to "Tremtinio sapną" (žodž. K. Bradūno, muz. A. Paulavičiaus) puikiai atliko solistas V. Kuprys. Baladė "Aukštam smilčių kalnelį" (žodž. A. Puišytės, muz. A. Paulavičiaus) padvelkė romantine nuotaika, o tuoj pat A. Lukša papasakojo apie partizanų vadą generolą J. Žemaitį – Vytautą, palydėtą daina "Didysis karys" (muz. A. Paulavičiaus, žodž. iš rinkinio "Sušaudytos dainos"). Strigo širdin A. Paulavičiaus sukurta ir išpūdingai padeklamuota eilėraštis "Aš su jumis esu". Kankinto ir sušaudyto laisvės kovotojų vado žodžiai "manęs nie nesušaudė, aš gyvas" įsidėmėtini, nes jie atskleidžia viso partizaninio judėjimo prasmę, primena dar ir tai, kad didvyriai nemiršta. "Ant dalgio vyrai pasirėmė" (žodž. K. Vaitkevičiaus, muz. V. Telksnio) nuskambėjo tarsi visi būtume eję tėviškės laukais.

Padėka už viską, ką turėjome ir už ką kovojome prisivertė paskutinįja daina "Dievo dovana" (žodž. B. Brazdžionio, muz. A. Paulavičiaus). Publikos plojimai nenurimo, kol nebuvo išspręsta dar viena daina. Išgirdę pageidavimo šūktelėjimą, dainininkai pakartojo dainą "Didysis karys".

Padėką ir tėvynės meilę stipriai pabrėžiantį žodį tarė Ant. Lukša. Mergaitės įteikė dainininkams ir akompaniatorė gėlių. V. Kulnys dėkojo ansamblui už gražų ir išpūdingą koncertą. Vėliavos išnešimu baigtas partizanų vakaras, visiems dalyviams palikęs gilią įstrigusių išpūdžių.

Vaidintojų būrelis "Kretingos" stovyklavietėje 1998 m. vasarą. Vadovė - RASA ŠOLIŪNAITĖ-PASKOCIEMINĖ (stovi dešinėje), padėjėja - AUŠRA WILKINSON (stovi kairėje). Nuotr. A. Kaknevičiaus

517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

\$11 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781
Algiui Trumpickui (705) 429-2156

Vancouver, B.C.

PRANAS BERNECKAS dėl pablogėjusios sveikatos nuo š.m. spalio 18 d. pasitraukė iš KLB Vankuverio apylinkės pareigų. Inf.

Hamilton, Ontario

ATEITININKAI pradėjo 1998 - 1999 veiklos metus dalyvaudami ateitininkų šventėje Filadelfijoje. Jaunučių/jaunių ir moksleivių susirinkimai vyksta antradieniais. Bazaras įvyks lapkričio 29 d. ir metinė maisto rinkliava – lapkr. 29 d. ir gruodžio 6 d. Kviečiame visą jaunimą prisijungti prie ateitininkų veiklos. Informacijai galima skambinti – Felicijai Gudinskienei 547-4536, Daliai Trumpickienei 689-7464.

Ateitininkai "VAIKŲ DIENOS CENTRO" KOMITETAS nuoširdžiai dėkoja Pensininkų klubo nariams ir visai valdybai už \$280 auką. Yra gautos aukos: \$100, – J. Astas, \$25, – B. B. Venclovai ir \$5, – S. Matukaitienė. Dar kartą visiems esame dėkingi.

Vaikų dienos centro komitetas

Edmonton, Alberta

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Edmontono skyrius vėl atsiuntė \$600 auką našlaičių fondui "Vaiko tėviškės namai" paremti. Vaikų kaimas prie Marijampolės išaugęs į keturiolika gražių užbaigtų namų su šimtu trisdešimt gyventojų, yra pavyzdys visai Lietuvai, kaip galima pasirūpinti netekusiais tėvų globos vaikais.

Kanados lietuviai gali didžiuotis edmontoničiais, savo stambiausiais aukomis prisidėjusiais prie šio vaikų kaimo įsteigimo ir išlaikymo.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Vilnijos ...

(Atkelta iš 3-čio psl.)
mus. Jau arti 30 senelių (vyrų ir moterų) gyvena ir net yra gautos prašymais apsigyvenimui iš Toronto. Kaina – pusė Kanados senatvės pensijos mėnesiui. Graži lietuviška aplinka.

Tverėčiuje aplankėme su seserimis tėvų kapus. Tverėčiaus kapinės klebono naujai aptvertos, iškirsti kapuose seni medžiai. Vokiečių kapų skyrius dar iš Pirmojo pasaulinio karo aptvarkytas, bet užrašai cementinėse plokštelėse beveik neišskaitomi. Klebonas kun. A. Tunaitis gražiai atnaujinęs šventovę iš vidaus ir išorės. Atnaujinti vargonai, įvesta elektra. Atremontuoti parapijos namai. Juose ir klebonas gyvena. Sena buvusi klebonija, mūrinis pastatas, viduje visiškai suniokotas ir dar laukia remonto.

Aplankėme ir netoliese (vos ketetas km) esantį Didžiasalį (ten motinos gimtinė). Iš didelio ir pavyzdingo, patriotinio kaimo dar lenkų okupacijos laikais ir sovietams užėjus daug kas išėjo į partizanus ir nežinoma dingo. Tai Tverėčiaus parapijos žaizda, o dabartiniai Ignalinos rajono vadovybės galvosūkis. Keramsito gamyklos pastatai tušti, kaip smėklos. Pristatyta daugiabučių pastatų. Girtuokliavimas ir bedarbystė.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Filadelfijoje yra trys lietuviškos Šv. Andriejaus, Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio parapijos. Tačiau jų lietuviška veikla jau yra daugiau ar mažiau paveikta kitataučių. Šv. Jurgio parapijai vadovauja kalbantis lietuviškai ir Lietuvos Vyčių dvasios vadovas kun. J. Andlerionis, kuriam prieš trejetą metų buvo suteiktas prelado titulas. Šv. Kazimiero parapija ilgus dešimtmečius tarnavo lietuvių dvasiniams ir tautiniams reikams, bet šiuo metu neturi lietuvių kunigo. Sekmadienio pamaldoms atvyksta Šv. Andriejaus parapijos administratorius kun. P. Burkauskas. Pastaroji parapija buvo tapusi lyg centrinė Filadelfijos lietuvių parapija. Į ją 1970 m. atvyko kun. K. Sakalauskas, ateivis iš Lietuvos. Jis rūpinosi lietuviška veikla, taipgi įsteigė lituanistinę mokyklą. Sveikatai pablogėjus, jis 1991 m. pasitraukė iš eilės pareigų. Po nemažų pastangų parapijos administratorium buvo paskirtas kun. P. Burkauskas, gimęs mišrioje šeimoje, išmokslinę Amerikoje. Pradžioje su abejingumu lietuviai sutiko naują parapijos vadovą. Bet greitai turėjo pakeisti savo nuomonę.

Šventovėje šalia JAV vėliavos atsirado ir Lietuvos trispalvė. Prie klebonijos iškilo tautiniais motyvais lietuviškas kryžius, skirtas Lietuvos prisiminimui. Šventovės altoriaus sienoje nutapytas didžiulis palaimintojo Jurgio Matulaičio paveikslas, o prie šoninės sienos altorielis su Aušros Vartų Marijos paveikslu. Iš pagrindų kun. P. Burkauskas atnaujino kleboniją, kviesdamas organizacijas savo reikams naudotis jos patalpomis. Su parapijiečiais jau kalbasi lietuviškai. Lietuvių kalba sako ir pamokslus, dažnai juose įterpdamas pavyzdžių iš Lietuvos. Šiuo metu kun. P. Burkauskas aptarnauja dvi lietuviškas parapijas, rūpindamasis jų ir lietuviška ateitimi.

Australija

AL Bendruomenės Perth'o apylinkės metinis susirinkimas įvyko gegužės 24 d. Buvo valdybos pranešimai, svarstymai ir nauji pasiūlymai. Naujai pasiskirstyta pareigomis: pirm. Eglė Kairienė, sek. kun. Alfonsas Savickis, išd. Viktoras Kairys. Apylinkės valdyba birželio 14 d. surengė sibirinių tremtinių minėjimą, dalyvaujant 40 asmenų. Paskaitą skaitė Balys Steckis, o savo kūrybą – Salomėja Zablockienė, eilėraščių deklamavo Valė Repševičienė. Valstybės dienos ir Dariaus bei Girėno minėjimas buvo surengtas liepos 12 d. Po vaišių minėjimą pradėjo pirm. Eglė Kairienė, apie Mindaugo karūną kalbėjo Daiva Siebertienė, o apie Dariusį ir Girėną – Balys Steckis. Savo kūrybos eilėraščių deklamavo Salomėja Zablockienė.

Argentina

Rosario mieste, Šv. Kazimiero parapijos patalpose, birželio 14 d., įvyko šio miesto lietuvių susirinkimas. Jame buvo įsteigta kun. Juozo Margio, žymaus lietuvių veikėjo, draugija "Comunidad Litwana – Padre Jose Margis".

Draugijos tikslas – puoselėti lietuviškas tradicijas: savo kalbą, lietuviškus papročius, dainas, tautinius šokius. Išrinkta valdyba: pirm. Irma T. Užkuras, vicepirm. Hector R. Jakštas, sek. Rita E. Zinevičius, vicesekr. Alicia Jonaitis, išd. Jorge Vukovic ir padėjėjas Norberto Santa Cruz, nariai – Claudia Užkuras, Lidia Duda, Diego C. Barnatan, Andrea C. Jakštas. Draugijos dvasios vadovas – kun. Augustinas Steigvilas.

Britanija

Derby vietovėje, rugpjūčio 23 d., Ukrainiečių klubo patalpose, Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos (DBLS) vietos skyriaus valdyba surengė dėl susidėjusių priežasčių paankstiną Tautos šventės minėjimą. Jame dalyvavo vietos ir apylinkių tautiečiai. Minėjimą pradėjo DBLS Derby skyriaus primininkas J. Levinskas, pažymėdamas, kad gyvenant svetur, galima keisti pilietybės, bet nevalia išsižadėti tautybės, užmiršti savo tautos istorijas. Kur lietuvis begyventų, turi jaustis savo tautos dalimi, nebūti lyg ta smėlio krūva išpūsta po visą pasaulį amžinam pradingimui. J. Maslauskas paruošė paskaitą (dėl ligos negalėjo dalyvauti) perskaitė J. Levinskas. Vytautas Didysis, įsteigęs didelę valstybę, norėjo vainikuotis karaliumi ne dėl savo garbės, bet užtikrinti nepriklausomą Lietuvos ateitį. Karūnos su laikymą Vytautas sunkiai išgyveno ir susirgęs 1430 m. mirė. Po paskaitos buvo aptarti lietuviškieji reikalai. Labai susirūpinta lietuvių sodybos būkle. Kai kas jai padaro nemažai žalos ir žemina jos vardą. Pabaigai pasivaikinta kavute ir skanumynais, paruošta A. ir M. Tیرهvicių. Šventės dalyviai galėjo išmėginti ir savo laimę loterijoje.

Lenkija

Lietuviai į Seinų apskrities tarybos spalio 11 d. rinkimus pasiūlė 16 kandidatų trijuose sąrašuose: į Punksko valsčiaus tarybą, Seinų miesto ir Seinų valsčiaus savivaldybes. Iki šiol lietuviai daugumą turėjo Punksko valsčiaus savivaldybėje – 15 iš 18 valstiečių tarybos narių. Suvalkų vaivadijoje nebuvo nė vieno lietuvių, o Seinų miesto savivaldybėje – 1 lietuvis. Nėra lietuvių ir Lenkijos seime. Galvojama, kad Lenkijoje gyvena apie 800,000 vokiečių kilmės žmonių, 350,000 ukrainiečių, 250,000 gudų ir apie 20,000 lietuvių.

"Aušros" leidykla liepos 22 - 24 d.d. Vaitkiemyje surengė "Aušros" bendradarbių stovyklą. Dalyvavo moksleiviai iš Punksko ir Seinų bei jų apylinkių ir iš Suvalkų. Buvo svečių iš Toronto Kanadoje ir devyni vaikai iš Pelesos mokyklos Gudijoje. Vaikai stovykloje piešė, dainavo, giedojo, maudėsi Seinų ežere. Lankėsi Smalėnų Šv. Izidoriaus šventovėje, Seinų dvare. Dvaro istoriją papasakojo "Aušrelės" redaktorė Alicia Sitarickienė. Buvo išklausa gydytojo Juozo Krakauskos pasakaitė. Vakaronė vyko prie lauko, grojo "Alnos" ansamblio muzikantai. Buvo aplankyta Seinų kunigų seminarija, vysk. Antano Baranausko kapas. J. Andr.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadienius uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmeninės nuo7.15%
santautos2.75%	nekl. turto 1 m.6.450%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....3.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....3.75%	
1 m. term. indėlius4.25%	
2 m. term. indėlius4.50%	
3 m. term. indėlius4.65%	
4 m. term. indėlius4.70%	
5 m. term. indėlius5.00%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.4.25%	
2 m. ind.4.50%	
3 m. ind.4.65%	
4 m. ind.4.70%	
5 m. ind.5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

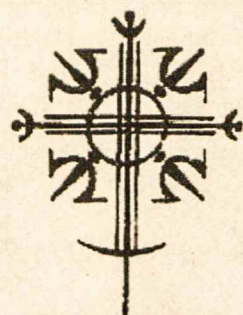
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRSTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDymas
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLais
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCANSTER, 352 WILSON ST. E. TEL. 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL. 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL. 523-7944

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaunėja kitus

Sudbury Ontario

Gydytojos kelionė su budeliais

Traukinyje iš Maskvos į Kauną anuomet, kai siautėjo raudonieji

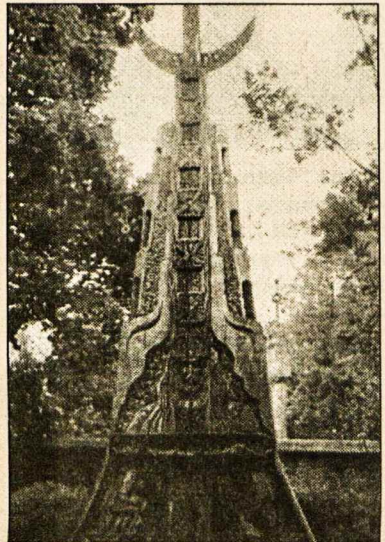
GIEDRĖ MILUKAITĖ

1989 m. vasarą, aplankiusi įžymias Maskvos vietas, bei paroduotuves, kuriose pirkau namiš-kiams lauktuves, grįžau trauki-niu Maskva-Kaunas į namus.

Buvau kiek pavargusi nuo vaikščiojimų ir išpūdžių, todėl tuojau įsitačiau kelionės bilieto skirtoje vietoje, kuri buvo trau-kinio vienetės viršutiniame gul-te. Gera buvo prigulus išsėtis. Mintimis nuklydau į įžymias Maskvos kapines, kurias su eks-kursija buvau tik ką aplankiusi. Keistai atrodė daugumos antka-piai, aptverti metalinio tinklo tvorom. Pasielėjusi ekskursi-jos vadovės, kodėl taip sudarky-tos kapinės, pastaroji paaiškino, kad jei neužsiversi, gali kas nors imti ir palaidoti savo arti-mus, gimines į kito kapą. Todėl užsiteria kiekvienas savo kapus aukšta metalinio tinklo tvora, prie vartelių prikabiną didelę spyną. Taip saugiau.

Rusų žymaus aktorius And-riejus Mironovo ir dainininko Vladimiro Visockio kapai buvo neaptverti, kaip dar ir kitų įžy-mybių. Įdomus A. Mironovo paminklas – tarsi kelias iš sce-nos į amžinybę. Vladimiro Vi-sockio skulptūra man pasirodė pilna skausmo, kaip ir jo geriau-sios dainos.

Daugumas menininkų so-vietiniais metais duso nuo ko-munizmo garo, netilpo į išsigi-mėliškus marksistinius rėmus.

Paminklas švenčionėliuose soviet-mečiui nužudytam kankiniui a.a. kunigui BRONIUI LAURINAVIČIUI
Nuotr. Br. Saplio

Žmonės išsiilgę laisvės, sekė kiekvieną šviesesnį blykstelėjimą mene, kuris buvo tarsi pro-testas prieš priespaudą. Pastar-rieji menininkai keistais atrodė šalia idiotiškos marksistinės ideologijos...

Taip užsisvajojusi nepaste-bėjau ir savo bendrakeleivių, tik nemalonią kvapui dvoktelėjus pažvelgiau žemyn. Vienutėje sė-dėjo du stamboki tamsiomis ei-lutėmis vyrai. Vienas apie 35 m., kitas apie 45 m. amžiaus, jau kiek pražilusiais paausiais ir viršugalvy retėjančiais plaukais. Pasisveikinom. Bijūnais žydin-tys tautiečių veidai rodė juos įkaušus. Iš jų pašnekesio supra-tau, kad tai bendradarbiai, grįž-tantys iš komandiruotės – virši-ninkas su savo darbuotoju. Jau-nesnysis vyresnįjį vadino šefu.

Šefas, matyt norėdamas pa-sigirti ar pasirodyti kultūringu, mane paklausė:

– Ar nepykit? Mes truputį su Maskvos draugais „užpylėm ant lempos“ (išgėrėm alkoholio). Buvu proga...

– Ne, atsakiau. – Aš į sveti-mus reikalus nesikišu. Tik kva-pelis nekoks. Jei malonėtumėt pravėdinti...

– O kaipgi, galima, – šokte-lėjo jaunesnysis ir pravėrė trau-kinio langą.

Gaivus oro gūsis, plūstelė-jęs iš lauko, buvo labai mielas. Jau benuklystančią vėl į sienos išpūdžius pažadino iš svajonių šefas, tardamas:

– Sakyt, o Jūs ar nemėgs-tat išgerti!

– Ne, – atsakiau. – Aš alko-holio nevartuju.

– Visai? – nustebė bendra-keleivis.

– Taip, visai...

– Tai koks Jūsų darbas, jei ne paslaptis?

– Aš gydytoja. Gydytoja psi-chiatrė, todėl labai vertinu blai-vų protą, – atsakiau.

– O mes ir be blaivaus pro-to apsieinam, – pasigyrė šefas. – Ir viską galim... Pasaulį val-dom! Hm... gydytoja... Sakyt, ką Jūs gydytojai galit? Nieko jūs negalit! Sėdint aptūpę vieną vietą ir painiojat kamuoliuką... O mes vedam politiką. Skrajojame po visą pasaulį. Va, mūsų pasai mėlynai!

Išsitraukęs parodė pasą su mėlynu viršeliu ir toliau tęsė:

– Mes darom tvarką pasaulyje... Kur tik aš nebuves. Visus kontinentus išmaišiau, važinė-damas su komandiruotėmis. Aš viską galiu, – gyrėsi mėlynasis tautietis.

– Kaip tai viską, – suabejo-jau. – Visą gali tik vienas Die-vas!

– Dievas! Ir jūs būdama gy-dytoja tikit tokiom pasakom?! Gal dar manot ir sielą žmogus turi?

– Žinoma, – atsakiau. – Ir Dievas, ir siela yra!

– Negasdinkite manęs, jo-kios sielos, jokio Dievo nėra, – krauju pasrūvusiom akim kvai-lai žvelgdamas į lubas dėstė šefas. – Pasaulį valdome mes – jė-ga, – ir, iškėlęs sugniaužtą kumštį, kažkam pagrūmojo ore.

Instiktas valdyti atrodė ja-me buvo nesveikai išvešjęs. Jis įsikarščiavęs tęsė toliau:

– Aš – viršininkas, manęs turi visi bijoti... Kas neklauso, gauna į paširdžius...

Ir pradėjo pasakoti apie sa-vo darbą. Koks jis specialistas. Sunku buvo suprasti, bet, kad žmonių luošintojas, buvo aišku.

Kiek kareivėlių pasiuntęs valyti kažkokių radioktyvių vamzdžių. Neįtikio žmogus – ra-dioktyvų vamzdį pavaltį. Nu-baustasis nenutuokia, kad gavo baisią dozę radiacijos.

– Tokių mano į radioktyvų vamzdį kištų bernuželių sutinku ne vieną Kaune. Štai prieš ke-lias savaites sutikau Petrą, kurį turėjau progos pamurdyti ra-dioktyviame vamzdyje. Išbales kaip popierius, balsas prikimęs, akys blizga. Matosi kad neilgai trauks!

– Ir jums jo negaila? Sąžinė negrauzia? – nustėrusi paklausiau.

– Nė kiek. Turėjo kietą cha-rakterį, kažkoks išdidus buvo. Man nepatiko. Tai aš jam paro-džiau savo galią. O reikia pasa-kyti, kad rankas turėjo auksi-nes... karininkams butus kaip lėles suremontuodavo, išdeko-ruodavo. Dar ir paveikslus pie-šė. Pats kultas, kad nosį rietė...

Žemaičiai irgi labai užsispy-rę, ne vieną Jonį bevaisiu pada-riau perleidęs per vamzdį...

Piliūnijos vidurinėje mokykloje (direktorius Rolandas Nėnius – stovi pirmasis kairėje) švenčiama Vasario 16-oji. Viduryje sėdi – A. Garmutė

– Tai prisizvengdavom, – įsiterpė jaunesnysis tautietis. Jie nieko neįtaria, kad jų veislingu-mui ir sveikatai „kaput“. Len-da kaip veršiai ramūs į triūbą! Žinotų, tai žviegiančių neįtemp-tum.

– Jūs esate labai baisūs ir nelaimingi žmonės, jei galite tokius „darbus“ atlikti. Patikėkite, blogis sugrįžta bumerangu...

– Cha, cha, – juokėsi mėlyn-pasiai. – Bumerangu... Norite sugadinti mums nuotaiką?

– Eime, dar išmesim po gra-mą, – pasiūlė šefas savo darbuo-tojui.

Ir abu nuėjo į traukinio res-toraną „pataisyti nuotaikas“. Aš, pavargusi kelionėje, užmi-gau. Kai atsibudau, buvom jau netoli Lietuvos. Abu keleiviai knisosi traukinio vienetėje, ieškodami savo mėlynų pasų ir pinigų. Matyt, juos per daug „paėmusius“ kažkas apvogė.

Bet man pasirodė keisčiau-sia, kad dėl tos vagystės jie ne-per daug jaudinosi. O šefas ne pirmą kartą buvo pametęs pasą ir pinigus. Buvu jam toks nuoty-kis prieš metus... Ir nieko, gavo naują mėlyną pasą. O pinigai – ne problema!

– Gausim naujus mėlynus pasus, nėra ko jaudintis. O pini-gų išrašysiu darbe. Svarbiausia ryšiai su Maskva, ten įtakingi

draugai!.. Gerai paskutines tris dienas paūžėm su maskviš-kiais... Net grindis nosim ba-dėm po stalais sukritę, – prisimi-nė šefas.

Tačiau apsitaisę jie man pasirodė panašūs į juodus krank-lius, nešančius nelaimės.

Traukinys sustojo. Atsisvei-kinomė šaltai. Jie pasinėrė į mi-nių ir dingo...

– Ką tie mėlynasiai tautie-čiai dabar veikia laisvoji Lietu-voj? Gal užima kokias atsakin-gas pareigas valdžioje ir vaidina angelėlius? O gal, gavę „kraiti“ iš griūvančios sovietinės val-džios tapo stambiais verslinin-kais, atidarė savo firmas, par-duotuves? O gal didžiažemiais stambiais ūkininkais tapo, ku-riems rusų kareivėliai pastatė tvartus ir dar pripylė mažiausiai trejiems metams degalų į cister-nas? Gal „globvoja“ našlaičius, skirsto labdarą, rengia prezer-vatyvų šventę bei „durnių“ mar-šą per Lietuvą? O gal gauna pa-didintą pensiją ir remontuoja Druskininkų sanatorijoj savo pragertas kepenis?

O mes vis stebimės, kodėl nė vienas valstybės mechanizmo ratukas dorai nesisuka, vis klimpstam gilyn į purvą. Sprog-dinimai, mafija, kraujas, neiš-kios mintys. Kas mus valdo? – Verta pamąstyti...

Ginčas dėl antkapinio paminklo

Lenkų veikėjas apie architekto Vivulskio paminklą Rusų kapinėse Vilniuje

“Kurier Wilenski” š.m. rugsėjo 18 d. laidojo rašo: “Lan-kydamas Rasas (Jerzy Waldorff dažnai kartoją, jeigu ne Varšu-vos Powązki, tai Rasose norėtų būti palaidotas) svečias atkreipė dėmesį į per kuklų puikaus ar-chitekto ir skulptoriaus Antano Vivulskio antkapį. Jis įtaigavo, esą taip neturėtų būti. Nusipelnęs Lenkijai Žalgirio paminklo Krokuvoje ir Lietuvai Trijų kryžių ir Šiluvos šventovės kūrė-jas turėtų būti tinkamai įamžin-tas”. Šiam tikslui numatyta pa-minklo statyba ir jau surinkta apie 3,000 litų.

Taip, Vivulskio antkapis yra kuklus, bet skoningas ir pritaikytas aplinkos. Užkliuvo lietuviškas jo įrašas. Šis antka-pis buvo pastatytas daug metų po A. Vivulskio mirties, ir jis savo antkapio įrašo kalbos ne-galėjo pasirinkti, tačiau studi-juodamas Paryžiuje panašų pa-sirinkimą padarė: įstojo į Lie-tuvų “Lithuania” draugiją (ne lenkų), lankėsi jos susirinki-muose, o gyvendamas Vilniuje dalyvavo lietuvių dailės parodo-je. Buvu betgi Lietuvos – Lenki-jos unijos šalininkas.

Vivulskio palaikai 1964 m. buvo perkelti iš sovietų griau-namos Švč. Jėzaus Širdies šven-tovės į Rasas. “Brandaus” so-cializmo metais lenkai bijojo netgi piktžolės nuo savo karių kapų apravėti, o apie kokio nors antkapio statybą nebuvo nė kalbos. Antkapį Vivulskiui pastatė lietuviai. Laikraštis ra-šo, kad naujas paminklas bus statomas jo palaidojimo vietoje. Statybai leidimą išdavė prof. dr. hab. Eduardas Budreika. Įdo-mu, kas bus padaryta su origi-naliu A. V. antkapio? Laikraštis apie tai nėrašo.

Karaliaučius nebadauja

Maskvos dienraštis “Izves-tia” š.m. rugsėjo 24 d. laidojo rašo: “Sunerimusios dėl Rusijos padėties įvedimo ir pranešimų iš kaimyninių Pskovo ir Leni-ngrado rusiškų sričių apie maisto ir vaistų stygių, Lietuva, Latvija

ir Estija nusprendė suteikti kai-myninėms Rusijos sritims hu-manitarinę pagalbą. Vienas pir-mųjų apie pagalbos kaimynams būtinumą prabilo Lietuvos sei-mo pirmininkas Vytautas Lands-bergis, susirūpinęs dėl Baltijos laivyno vado Admirolo V. Ego-rino pareiškimo, kad maisto atsargų kariškuose sandėliuose liko tik 40-čiai dienų. Po to rusų televizijoje buvo rodomi alkanų Karaliaučiaus vaikų veidai. Šių filmų vaizdai buvo nuolat rodo-mi Lietuvos TV. Lietuvoje kilo panika: reikia tuoj siųsti maistą ir vaistus! Iširti padėti bei tartis į Karaliaučių buvo pasiūsta grupė aukšto rango diplomatų. Ir tik po jų pranešimo baimingos lietuvių nuotaikos šiek tiek atslūgo.

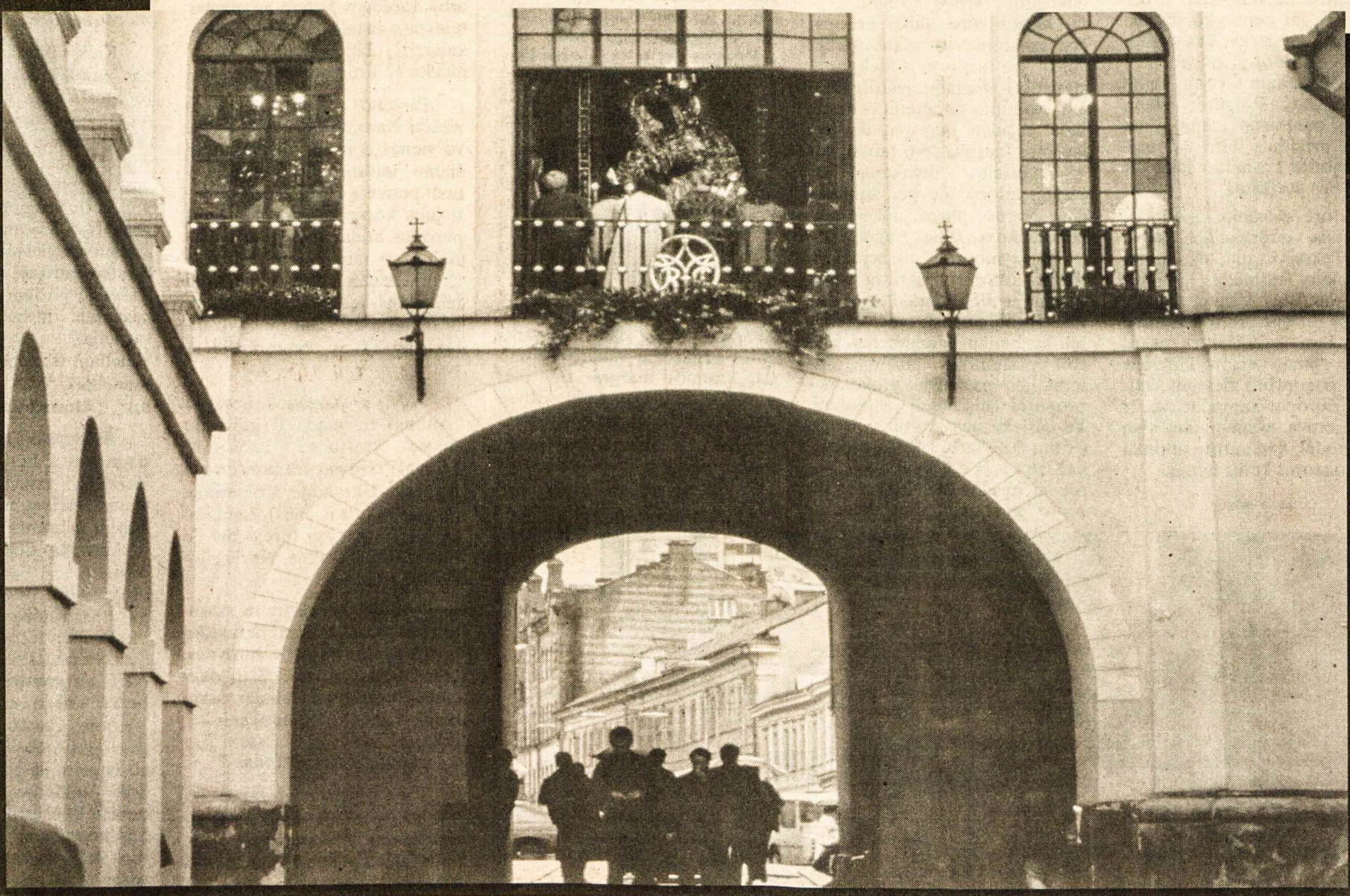
Pasirodo, jie rimtai pagal-vojo apie Karaliaučiaus srities politikų žaidimą, kurio tikslas buvo pateisinti ypatingų prie-monių įvedimą, centrui mokes-čių nemokėjimą ir bandymą iš-gauti daugiau lėšų iš Federaci-jos biudžeto. Taip pat Karaliau-čiaus žmonės išdidžiai atsiskė pagalbos maisto, kurio sandė-liuose, nors ir ne visų rūšių, tačiau pakankamai buvo. Esant tokiai būklei, Lietuva šiai sri-čiai, su kuria turi bevizinę su-tartį nusprendė padėti vaistais.

Maskva giria Lietuvą

Maskvos dienraštis “Neza-visimaja Gazeta” š.m. spalio 2 d. laidojo, kas rusų spaudoje reta, giria Lietuvą: “Iš trijų bu-vusių Sovietų Sąjungos Baltijos respublikų žmogaus ir tautinių mažumų teisių apsaugojimo sri-tyje Lietuva pasiekė geriausių rezultatų. Tokią išvadą galima padaryti remiantis šiu teisių Baltijos jūros šalims komisar-o Ole Esperseno pranešimu. Ko-misarso manymu, nepriklausomybė atgavusios Lietuvos val-džia padarė idealų sprendimą, suteikdama pilietybę visiems norintiems ją gauti. Šią švelnią rusų gyventojų atžvilgiu politiką tęsia ir naujasis prezidentas Valdas Adamkus”.

J. B.

Lithuania For Fewer Litas.

Whether you're flying through the Helsinki Gateway to Vilnius for business or pleasure, Finnair is definitely the airline of choice!

Finnair gets you there before your

day begins, and our reputation for service and safety is legendary. And now, with an exceptional rate like this, flying Finnair makes even more sense than ever.

The newly renovated Helsinki-Vantaa Airport is modern and convenient - an excellent transfer point for onward travel to other destinations.

Finnair flies daily from New York to Helsinki and

\$875.00
Vilnius From

beyond, with good connections from Toronto, Montreal and Ottawa. Call today for further information - and remember to ask about our new Norvita Fall/Winter brochure.

Norvita
FINNAIR
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD
Finnair is a partner in Aeroplan. Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvita Tours at 416-222-0203 or 1-800-461-8651

Kanklininkų sambūris Panemunės XIII vidurinėje mokykloje, kuriai neseniai suteiktas MATO ŠALČIAUS vardas. Žymūs keliautojas-žurnalistas M. Šalčius su šeima gyveno šiame Kauno priemiestyje, tylioje Britės gatvėje

Kai svetimšalė gėrisi Lietuva

Valų kilmės rašytojos išpūdžiai iš mūsų krašto

VYTAUTAS A. JONYNAS

Iki šio man neaišku ar vardas Jan yra vyriškas, ar moteriškas, bet, atvirai kalbant, tai visai nesvarbu. Jan Morris knygos *Fifty Years of Europe* viršelio aplanke šypsosi pusamžė moteriškaitė. Trumpa biografija nurodo ją buvus nominuota prestižinei britų Bowker premijai už vieną savo romanų. O šiaip ją esant daugelio kelių aprašymų autore. Faktiškai ir man buvo ji užkliuvusi pirmą kartą vienu ankstyvesniu savo "turistiniu" veikalu, kuriame ji aprašinėjo, išskirtinai originaliai, Otavą.

Nenuostabu, jei aš stvėriau ką tik bibliotekon atėjusią jos naująją knygą, apie kurią buvau skaitęs palankių atsiliepimų. Žinojau, kad neteks nusivilti, kadangi Jan Morris buvo spėjus mane įtikinti savo sugebėjimais patraukliai, lakiai pasakoti, pateikti taiklių įsimenamų detalių. Taip pat sumaniai naudotis kitų autorių psichologiniu įžvalgumu, cituodama jų mintis.

Tikrumo *Fifty Years of Europe* praško mano lūkesčius. Ne vien todėl, kad joje aptikau (o tai retas įvykis) apšči užuominų apie Lietuvą, bet ir dėl to, kad savo polėkiu ši knyga ypatingu raiškumu atveria autorės asmenybę. Akivaizdu, kad tai ne eilinė turistinė sumagaliotinė skubomis padrikus savo išpūdžius, bet galvojantis, protaujantis, o užvis labiau intensyviai išgyvenantis savo sandūras su pasauliu, padaras.

Užtat šiek tiek nesuprantama, kodėl autorė pavadino savo veikalą "albumu". Tarytum tai būtų jokio sąryšingumo neturintis nuotraukų kratinys. Kažkas skubiai sumesto, žiauriai banalaus, kuo labai dažnai būna kelių knygų. Arba programos televizijoj la *The Third Man* "Taigi jie išgyveno penkis šimtus metų demokratijoj ir taikoj, o ką jie sukūrė??? – Šieninį laikrodį su kyščiojančia gegute (cuckoo clock)..."

Šmaikščiai prasitarta apie šveicarus, bet vis dėlto per šmaikščiai, netgi prisiminus šveicarų pasipelnymus Antrojo pasaulinio karo praeityje. Leistina pateisinti Jan Morris plunksnos aštrumą ir inorinumą tuo, kad jina nėra kokia surūkusi mokslininkė, kuriai privalu išsireikšti imantriai, tuščiakalbe kariai. Tai gyvas padaras, kuriam būdingas tam tikras impulsyvumas. Ne visos jos aforistinės išartys bevertės. Jinai, sakysim išskiria italus kaip mažiausiai ksenofobinę iš visų Europos tautų. Šį dalyką yra pripažinę netgi žydai. Tiesa, tik pusė lūpų. Iš kitos pusės geografinė savo apimtini *Fifty Years of Europe* yra pasigėrėtina talpi knyga. Autorė primena skaitytojui, kad šalia Didžiosios Britanijos Europą sudaro tūkstančiai salų, salelių, kartais su skirtinga sąrėda ir, žinoma, žmonių pasaulėjauta. Puspaliai, kuriuose jina apsakio Alandų salų, Gotlando Islandijos specifika, yra raiškūs, tapybiški. Visa tai suteikia Jan Morris veikalui spalvingumą ir originalumą. Mums, žinoma, įdomiausia tai, ką jina porina apie mūsų žemę ir žmogų. Ar baisesi kaip tiek daug prašalaičių, bolševikų nuojodytos tautos, atsilikimu ir nusikalstamumu, ar pastebi joje, jos pasaulėjautoje dalykus, kurie paprastai išslysta iš skubančio turistinio aki-racio.

Yra ir kitas reiškinys, dar labiau išskirtinas. Nors Jan Morris tenka reikšti savo mintis anglų kalba, jos lūpomis prabyla

mažos, engiamos, valų (Welsh) tautos duktė. Rasit pagaliau atpažįstanti įvairias diskriminacijos apraiškas, ir suvokianti mažų tautų problemas? Ar tai būtų karaimai, čigonai, žydai, baltiečiai, ar baigiantys apsijuokti danai. Šis bruožas, ši pusiau neurotinė gaida persmelkia visą knygą ir stumia kartais autorę į gana kategoriskus teiginius. Taip, sakysim, aprašinėdama Daniją, jina neslepia savo apmaudo, kad Tivoli parko turistinė trauka baigia nustumti Kopenhagą į kitčią pasilinksminimų lygmenį.

Iš viso ji būdinga prasitar-ti, nieko neslapstant, kad esama kraštų, kuriuose jina jautėsi kaip namie (Islandija, Bulgarija, šiek tiek Lietuva) ir kitų, kur ji buvo nesava, kur pasigedusi Europos (Graikija, Ispanija). Savai-me supranta, kad neretai jos nuosprendžiai yra pernelyg subjektyvūs, šališki, jei ne kontroversiniai. Taip, sakysim pradėdama savo pasakojimą apie Bulgariją, jina pareiškia: tai "žavinga tauta, kurią myli visi", "nėra pasaulyje patriotiškesnių žmonių kaip bulgarai ir nėra nieko simboliškesnio kaip bulgarų simbolis". Ne ką išmanančiam lietuviui apie Bulgariją, anglofoninių plepalų prisiklausiusiam (išskyrus kad ten gyvena Basanavičius) toks atlaširdiskas autorės atsivėrimas praskamba įtariai.

Nemažiau sumaniai savo simpatijos ar antipatijos jausmams išreikšti Jan Morris pasitelkia pagalbon kitų tebtųjų mintis. Tokio triuko pavyzdžiu galėtų būti jos cituojamas dialogas iš filmo *The Third Man*: "Taigi jie išgyveno penkis šimtus metų demokratijoj ir taikoj, o ką jie sukūrė??? – Šieninį laikrodį su kyščiojančia gegute (cuckoo clock)..."

Šmaikščiai prasitarta apie šveicarus, bet vis dėlto per šmaikščiai, netgi prisiminus šveicarų pasipelnymus Antrojo pasaulinio karo praeityje.

Leistina pateisinti Jan Morris plunksnos aštrumą ir inorinumą tuo, kad jina nėra kokia surūkusi mokslininkė, kuriai privalu išsireikšti imantriai, tuščiakalbe kariai. Tai gyvas padaras, kuriam būdingas tam tikras impulsyvumas. Ne visos jos aforistinės išartys bevertės. Jinai, sakysim išskiria italus kaip mažiausiai ksenofobinę iš visų Europos tautų. Šį dalyką yra pripažinę netgi žydai. Tiesa, tik pusė lūpų. Iš kitos pusės geografinė savo apimtini *Fifty Years of Europe* yra pasigėrėtina talpi knyga. Autorė primena skaitytojui, kad šalia Didžiosios Britanijos Europą sudaro tūkstančiai salų, salelių, kartais su skirtinga sąrėda ir, žinoma, žmonių pasaulėjauta. Puspaliai, kuriuose jina apsakio Alandų salų, Gotlando Islandijos specifika, yra raiškūs, tapybiški. Visa tai suteikia Jan Morris veikalui spalvingumą ir originalumą. Mums, žinoma, įdomiausia tai, ką jina porina apie mūsų žemę ir žmogų. Ar baisesi kaip tiek daug prašalaičių, bolševikų nuojodytos tautos, atsilikimu ir nusikalstamumu, ar pastebi joje, jos pasaulėjautoje dalykus, kurie paprastai išslysta iš skubančio turistinio aki-racio.

Viešnągė Lietuvoje

Pirmiausia tenka pastebėti, kad *Fifty Years of Europe* knygoje susiduriame su tam tikru kuriozų. Nors eilučių skaičiumi skyreliai, kuriuose autorė išspasakoją savo viešnągę Šiauliuose, Trakuose ar Kryžių kalne yra normalūs – atseit neperilgi ir nepertrumpi – jie užima palyginti daugiau erdvės nei jos išpūdžiai iš kitų Europos vietų. Bent aiškiai išsamesni nei tie, kuriuose autorė kalba apie Latviją ir Estiją.

Būdinga dar kas kita. Faktiškai apie Lietuvą užsimena kone pastoviai daugelyje knygų pastraipų. Ji prisimena, kai autorė užkliudo holiakauto temą, kai jai tenka spėlioti, kaip ilgai dar tvyros virš Europos komunistinė migla, nuodyjanti žmones. Lietuva sutviska net pokalbyje apie kulinarijos dalykus. Akivaizdu, kad mūsų žemė paliko Jan Morris tvary išpūdį.

Ta prasme *Fifty Years of Europe* mums tikrai įdomi ir vertinga knyga. Visų pirma todėl, kad, kartojų, retai kada "travelogue" aptinkam skyrelį apie Lietuvą, bet ir todėl, kad savo žodžiu lakumu ir įžvalgumu jina pranoksta daugelį skaitytų mūsų periodikoj kelių ir tėvynę reportažus. Čia pat iškyla klausimas, iki kokio laipsnio galėjo Jan Morris būti veikiamas tenykyčių turizmo vadybų pareigūnų. Jų pasiūlymų bei patarimų?

Skaitant veikalą, neabejotinai aišku, kad jai teko sukti į šalytį su žmonėmis, skaityti lankstinukus ir t.t. Jan Morris tačiau niekur neužsimena aiškiau apie tokių kontaktus. Labai galimas daktas, kad ji nebandė, ar jai nepavyko, labiau išsinekti, pasisakyt kas esanti. Antraip jie būtų ją nugalėję ir tokias vietas kaip Orvydų sodą, kur Kernavę, Raigardo slėnį, kur jos panteistinė, kaip jina vadina, prigimtis būtų dar gaviau pajutusi kosminio šalčio ir pagonybės dvelsmą.

Autorė sumaniai naudoja susirastais informacijos šaltiniais. Tekste esama užuominų apie tokius leidinius, jų pliusus ir minusus. Visuomoj *Fifty Years of Europe* yra toji vietovė pasirenkama kaip išeitis taškas autorės apmąstymams, kiek dar esama pagonybės liekanų įvairiuose Europos kampeliuose. Ir apie Lietuvą užsimena visų pirma todėl, kad autorė aptinka joje proistorės kultų žymų.

(Bus daugiau)

Kauno "Ainių" solistas V. ČEPKUS, kuris turi ir nemažą aktorinių sugebėjimų, dainuoja Kauno senamiestyje išėjęs toli į priekį nuo savo ansamblio

"Lietuvos žydų kelias"

Naujo istorinio leidinio sutiktuvs Vilniuje. Jo autorius – dr. SOLOMONAS ATAMUKAS, apžvelgęs savo tautiečių Lietuvoje kelią nuo keturioliktojo iki dvidešimtojo šimtmečio, įskaitant ir jų tragediją vokiečių okupacijos metais

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

1998 m. spalio 1, ketvirtadienį, Lietuvos žydų bendruomenės namuose (Pylimo 4, Vilniuje) buvo pristatyta istorijos m. hab. dr. Solomonos Atamuko minėto pavadinimo 37 lankų knyga, nušviečianti žydų gyvenimą nuo XIV š. iki XX š. pabaigos.

Bendruomenės salė pilnutėlė. Tarp vilniečių – istorikų, kultūros veikėjų, prezidentūros žmonių – matyti iš Kauno atvažiuojęs prof. E. Aleksandravičius, Vytauto Didžiojo universiteto prorektorius, vienas pirmųjų knygų, dar rankraščio, skaitytojų. Atėjo ir televizinkinai.

Prezidiume bendruomenės pirmininkas teisės m. dr. Simonas Alperavičius ir autorius. Pristatymo pradžioje skamba muzika: F. Rossi arija "Rendi mi", A. Šenderovo Sulamitos giesmė; padainuoja muzikos akademijos studentė Liora Grodnikaitė, autorius vaikaitė. O po jos žydų bendruomenės pirmininkas glaustai nušviečia autorius gyvenimą, (jau 80, senas kaunietis, komunistas, tėvynės karo dalyvis, invalidas, vėliau Lietuvos istorijos instituto mokslinis darbuotojas) jo pirmąjį darbą "Žydai Lietuvoje" (10 lankų), išvykima Izraelin (1990 m.).

Žodis suteikiamas šių eilučių autoriui, knygos redaktoriui. Po bendro įvertinimo ji pareiškė, kad knyga reikšminga visame šalies kultūros gyvenime, nes pirmą kartą beveik 700 metų mūsų bendro gyvenimo istorijoje išleista lietuvių kalba Vilniuje, žydų pasaulyje nusipelnusiame "Jerusalem d'Litva" vardo. Išleista kaip kapitalinis darbas, jaučiant didelę atsakomybę visiems laikotarpiais.

Malonu buvo pranešti ir šviesią, džiugią naujieną. Pasirodo, knygos sutiktuvs Vilniuje aplenkė... Vatikano radijas. Jis suskubo tai padaryti anksčiau. Vatikano lietuvių redakcija savo klausytojams visame pasaulyje apie S. Atamuką knygą pranešė ketvirtadienio ryte, o vilniečiai tai padarė tos pačios dienos vakare.

Paskambinęs iš Romos marjonų vienuolijos generalinis vikaras kun. Vaclovas Aliulis, pranešė apie būsimą knygos pristatymo valandėlę, papasakojo, kaip lietuvių redakcija – kun. V. Veilentas, J. Malinauskas – pasidžiaugė tekstu, puikiai tinkančiu po žydų Jom Kipurio (atgailos) dienos, atitinkančią popiežiaus Jono Pauliaus II veiklos linkmę; pasakė taip pat apie lietuvių redakcijos ketinimą pristatymą perduoti kitų kalbų redakcijoms, tarp jų ir anglų.

Didžiuliam, labai kruopščiai atliktame autoriaus darbe, verto viso instituto – kiek jame statistikos, lentelių, įvairių skaičių, lyginimo duomenų – negalima nejausti taip pat širdies, jausmo. Jausmo savo tautai, vadinamiesiems "litvakams", ir žemei, kurioje jie per šimtmečius gyveno, patyrė aukso amžiaus laikus ir žūties tragediją.

Dėstymo pobūdį nejučiuom leidžia autorių susieti su mūsų didžiuoju diplomatu Petru Klimu. Jo biografo Geručio teigimu, jis, būdamas nedidelės valstybės pasiuntiniu Paryžiuje, diplomatijos pasaulyje atliko ne proporcingai didelį vaidmenį. To pasiekė savo kultūra, protu, širdim. Kai kartą kolega papriekštavo jam dėl jo veikloje vyraujančio jausmo, širdies, o ne proto, galvos. būtinos diploma-

tui, išgirdo atsakymą: "Nežinau atvejo, kai galva gerai dirbtų be širdies".

Knygą pagyvina, jos pasakojimą turtina iliustracijos; kai kurios spaudoje iš viso skelbiamos pirmą kartą. (Pavyzdžiui, Gaono šeimos įrašymas kanalo revizijos knygoje, arba žydų, kovojusių už teisę išvykti Izraelin prašymai su parašais, M. Veriovkinos tapybos darbas "Žydų smuklė" ir kt.) Jomis stengiasi atskleisti Lietuvos Jeruzalės reikšmę ne tik žydams, parodyti, kokią įtaką ji darė kitoms tautoms, kaip veikė, traukė lietuvių, lenkų, rusų kultūros žmones. Be autoriaus, daug darbo įdėjo renkant medžiagą autorius dukra vilnietė Marija Atamukaitė-Grodnikienė. Daug brangaus laiko atidavė žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius – bendram labui, indėliui į paminklo kūrimą.

Knyga puikiai apipavidalinta. Dailininkas Jokūbas Jacovskis tarsi pratęsias autorius dėstymo būdą veikti protu ir širdim. Po nedidelėm raidelėm įrašyto autoriaus vardo, pavadė, trys knygos pavadinimo žodžiai. Trečias jų – "Kelias" – ant raudono, kylančio aukštyn brūkšnio, apačioj Vilniaus senamiesčio žydų kvartalo Mėsinių gatvės rėkį nuotrauka. Raudonas brūkšnis nejučiuom primena mūsų nuostabųjį pasakojimą apie Eglę, žalųjį karalienę. "Jei tu gyvas – pieno puta, jei negyvas – kraujo puta". Kitos aplanko pusės, tos pačios nuotraukos nuotaka lyg nulemta ano raudono brūkšnio: viskas skendi rūke, neaiškume, slėpinyje.

Keldami knygos kaip paminklo viso žydų pasaulio, ne tik "litvų" istorijoje kalbėjo daugelis – J. Šmulskytis, prezidento patarėjas, istorijos m. dr. I. Lempertas, prof. S. Lazutka, Lietuvos statutų tyrinėtojas rašytojas M. Sluckis, žurnalistas S. Vaintraubas, B. Kukulius, "Alma littera", knygą išleidusios leidyklos darbuotojas teisininkas G. Fišas, istorijos m. hab. dr. L. Truska, prie prezidentūros sudarytos nacistinių ir sovietinių okupantų nusikaltimams tirti komisijos pirmininkas.

Po kalbų, po autoriaus padėkos visiems, padėjusiems įkopti į aukštą kalną – išleisti knygą – tokios netikėtos, išpuodingos, retos akimirkos. Atėjęs arčiau prie klausytojų, autorius kviečia iš salės žmoną, su kuria nueitas labai netrumpas – šešių dešimtmečių – kelias, paskui kviečia dukrą, padėjusią labai labai daug, žentą, mieląją vaikaitę, dainininkę. Dukra dėkoja mamai – "tai jai priklauso visas, be jos nebūtų knygos". Būčiuoja, apdovanoja gėlių puokštelė. Susigraudinusios salės aki-vaizdoje stovi šeima – trys kartos: vyresnioji iš Ašdodo (Izraelio), vidurinioji ir jaunesnioji iš Vilniaus, žydų bendruomenės dailė, sugebėjusi parašyti, išleisti knygą, sukurti paminklą ne tik savo, Lietuvos, bet ir viso pasaulio žydijos istorijoje. Vaizdas negalėjo negraudinti. Ploja visa salė, ploja prezidentinė likęs vienas pirmininkas S. Alperavičius, o jo akys spindi ašaros.

Be abejonės, naivu būtų tikėti, kad knygą visur, visą laiką lydės sutiktuvių vakaro nuotaka. Pasaulis margas. Bet taip norėtųsi, kad skaitytojų širdyse daugiau būtų popiežiaus Jono Pauliaus II dar pavasarį paskelbto dokumento ("Mes atsimename: ŠOKA apmąstymas") dvasios.

Kauno "Kamertono" mišraus choro nariai gastrolių metu Vokietijoje. Nuotrauka iš Ed. Šulaičio archyvo

Kauno "Ainiai" ir "Kamertonas"

EDVARDAS ŠULAITIS

Vičint Kaune nemažai teko bendrauti su vietiniais muzikos ir dainos vienetais. Šioje vietoje skaitytojus norisi supažindinti su dviem iš tokių grupių – lietuviškos muzikos ansambliu "Ainiai" ir mišriu choru "Kamertonu".

Kiek daugiau iš jų išsivijoje žinomas pirmasis, nes jis aplankė ir Š. Ameriką bei nemažai kitų valstybių Europoje. O be to jis yra anksčiau įsisteigęs – 1991 metais. Ši vieneta sudaro aštuoni profesionalai muzikai, baigę Lietuvos muzikos akademiją.

Ansamblio muzikos vadovas yra pasižymėjęs birbynininkas ir kompozitorius Jonas Urbonas. O jo meno vadovas – Kauno dramos teatro aktorius Petras Venslovas, kuris ne tik šiam šauniam ansambliui vadovauja, bet ir savo skambia tarsena skaitomais patriotiniais tekstais praturtina sambūrio programą.

Dabartiniam šio vieneto narių sąrašą randame šiuos žmones: birbynininkus E. Gumulauską, R. Kukanauką, R. Marmą, V. Švabauską; kanklininkę J. Senkute, smuiklininką D. Ivanauską. Reikalui esant, jie groja ir kitais instrumentais.

Su ansambliu dainuoja įvairūs solistai. Dažniausiai yra kviečiamas V. Čepkus bei Kauno muzikinio teatro solistė V. Sagaitytė. Taip pat pasirodo ir R. Preikšaitė iš šio paties teatro arba Lietuvos baleto ir operos teatro solistai: R. Tumuliauskaitė, R. Jazukonytė, V. Kurnickas, E. Prudkauskas.

Birželio mėnesį, kai teko viesėti Kaune, šis sambūris buvo vienas iš pačių aktyviausių šiame mieste. Jis koncertavo bent penketą kartų. Teko girdėti juos koncertuojant sportinės parodos atidaryme Sporto muziejuje, o taip pat ir gražiame Kauno senamiesčio kieme, šalia unikalaus lietuviškų instrumentų muziejaus. Visur jie buvo šil-tai priimti ir su dėmesiu išklausyti.

JAV ir Kanados lietuvių "Ainius" atsimena iš gastrolių šiuose kraštuose 1996-siais. "Ainiai" taip pat yra koncertavę Rusijoje, Ukrainoje, Vokietijoje (dvejuis metais iš eilės), Lenkijoje, Anglijoje (irgi turėjo dvi išvykas), Prancūzijoje, Norvegijoje (net 4 kartus).

"Ainių" koncertuose skamba net 20 skirtingų lietuviškų instrumentų: kanklės, birbynės, ragai, ožragiai, skuduciai, dautės, lūmzdėliai, tabalai, skrabalai, dzingulis, molinukai ir kt.

Kauno "Kamertonas"

Kiek mažiau girdėtas yra antrasis vienetas – mišrus Kauno choras "Kamertonas". Jis palyginti dar naujas, sudarytas tik 1995-siais. Jame dainuoja dainos mėgėjai kauniečiai – inžinieriai, medikai, dėstytojai, studentai ir kiti. Kolektyvo repertuara sudaro įvairių epochų kūrinių – nuo XV-XVI š. iki XX š. Šis dainos vienetas savo

Kauno "Kamertono" mišraus choro meno vadovas ir dirigentas ALGIRDAS VIESULAS (jis laiko CD "Gloria") su choro pirmininku VYTAUTU NORMANTU. Ntr. Ed. Šulaičio

repertuare turi nemažai religinės muzikos kūrinių. Didžioji šio choro choristų dalis dar priklauso ir atskirų parapijų chorams, gieda pamaldose.

Teko lankytis šio choro repetitijoje prieš pat jam vykstant Vilniui į Pasaulio lietuvių dainų šventę. Teko bendrauti ir su daug patirties turinčiu jo dirigentu bei meno vadovu Algirdu Viesulu ir choro pirmininku Vytautu Normantu. Į mano girdėtą repeticiją jie buvo atsinešę naujai išleistą CD – kompaktinį diską, kuriame yra įrašytas žymaus italų kompozitoriaus ir dirigento Antonio Vivaldi vienas pačių geriausių vokaliųjų kūrinių "Gloria" – kantata solistams, mišriam chorui ir orkestrui (arba vargonams). Šiame diske, be choro, pasirodo sopranas J. Vizbaraitė, mezzosopranas R. Novikaitė ir vargonai – M. Čepinskienė.

Kiek anksčiau "Kamertonas" yra išleidis muzikinę kasetę "Kalėdinės dainos ir giesmės". Joje įregistruota 13 kalėdinių kūrinių, iki šiol tik anglų, vokiečių ar kitomis kalbomis girdėtų pasaulinio garso kūrinių, kurie yra populiariausi visame pasaulyje. Visoms šioms palčiai žinomoms giesmėms lietuviškus tekstus paruošė D. Dvarionas. Kasetėje girdime: "Džiaugsmas pasauliui nušvito", "Skamba varpeliai", "Šventa naktis", "Giedam džiaugsmą", "Ei, pie-menėliai", "Mes girdėjome angelus", "Atkite žmonės" ir kt.

Ši kasetė, artėjant kalėdiniam metui, būtų labai įdomi ir išsivijoje gyvenantiems lietuviams. Reikia manyti, kad jos kopijų gausiau bus atsiųsta ir į Š. Ameriką. Beje, tie, kurie norėtų susisiekti su šio choro vadovybe, turi rašyti: M. Daukšos 34, 3000 Kaunas, Lithuania, arba skambinti: (370) 7-23-10-24. Šis choras 1996 m. dalyvavo XIII tarptautiniame F. Schuberto vardo choro konkurse Vienoje, Austrijoje, kur gana gerai pasirodė. Pernai jis dainavo ir giedojo koncertinėje išsivijoje Vokietijoje. Jis, žinoma, norėtų koncertuoti ir Š. Amerikos lietuviams, tačiau dėl tolimos kelionės bei didelių išlaidų vargu ar tai galės padaryti.

Šiuo metu galima pasitenkinti kalėdine kasete arba kompaktiniu disku ir tokiu būdu supažinti su darbščiuju "Kamertonu" choristų pasiektais gerais rezultatais.

ČESLOVAS VALDEMARAS OBSCARSKAS

Pajūrio varpinės simfonija

Jau metų šimtmečius šiam pajūry j išstovėjo,
Aukštai iškilusi lig debesų.
Jos varpo dūžiai su kiekvienu rytmečiu skambėjo,
Prikeldami iš miego pajūrio žvejus.

Stovėdama ant akmeninio kranto, prie bekrasčių marių,
Išaugusi iš šio pasaulio elementų amžinų,
Ji klausėsi, ką jai kosmosas šlama,
Pripildytas vandens ir vėjų, ir žvaigždžių.

O pajūrio gyventojai pro ją vis ejo,
Rytai klausdami jos varpo dūžių neramių.
Jie plaukė jūra, su vilnim kovoję,
Ir vėl tyliai užmigo prie šių krantų.

Taip metai slinko. Naujos kartos augo.
O ji vis čia stovėjo pajūry.
Kiekvieną rytmetį nuo marių grįžęs vėjas
Vėl beldavo žvejų kaimų duris.

Tuomet languos vėl imdavo virpėti šviesos;
Iš miego kildavo žvejai.
Per pajūrio peizažą, ūkanų apglėbtą,
Vėl grįždavo auksiniai saulės spinduliai.

Prie kranto prisiliejusios ošės mėlyna, bekrasė jūra.
Šalia miegojo šimtmečiai žvejus priglaudę pajūrio kapai
O rytmečio šviesoj, virš varpinės pakilę,
Klykaudavo baltų žuvėdrų dideli būriai.

Pravirdavo vėl neramiai kaimų pilkųjų duryų,
Pakrantėj supliuskėdavo irklai, –
Ir taip, sunykę ir paniūrę,
Į jūrą vėl išplaukdavo žvejai.

Ilgai dar žvilgsniais juos lydėdavo išblyškę šio peizažo moterys,
Idėję juodą duoną jiems į jų pilkus maišus.
Saulėtekį, kaip tylios eglės, likę vienos dar ilgai svajodavo,
Ant rankų supdamos, kaip lėles, pajūrio vaikus.

Kai saulė danguje, kaip aukso diskas, imdavo tviskėti,
Jos eidavo koplyčion pro šio pajūrio kapus,
Ir po tylių maldų, pakrantėse žolynų prisiskynę,
Žalaisiais kaspinais papuošdavo gelvų smiltį jų ankapius brangius.

Vidudienį vaikščiodamos kaimų krantu smėlėtu,
Įsmeigdavo tyras akis į jūrą begalinę.
Jų mintys ilgesingai šviesios
Svajonių paukščiais skrisdavo žydron mėlynėn,

Kol vandenim plačiais, jau saulei skęstanti,
Namo parplaukdavo žvejai;
Maišuose jų drėgnuos suslape
Spindėdavo parneštos žuvys, kaip perlai.

Daug matė šia varpinę per šimtmečius stovėdama ant marių kranto.
Regėjo ji ir ašaras, ir skausmą šio pajūrio žmonijų,
Ir tuos saulėlydžius, pasrūvusius krauju.

Bej vieną kartą šituo pajūriu gimtu
Praejo baisus maras, naikindamas žvejus,
Jų sodus ir ten gimusių vaikus.
Paskui pro čia praėjo švedai, vokiečiai, prancūzai
Ir padegė visus žvejų namus.

Išliko tik tai varpinė tyli prie marių kranto,
Aukštai iškilusi lig debesų.
Neskamba jau rytai jos varpas.
Nemosuoja saulėn rankos...
Tik miega miegu amžinu
Gelsvoj smiltį žvejai. Pakrantėj
Taip nyku, tuščia, niūru ir klauku.

Liverpoolis, Anglija

Trys nauji leidiniai Lietuvoje

Poetas Jonas Juškaitis yra išleidęs dešimt poezijos knygų. Už rinkinį "Anapus gaisro" ("Vaga") 1989 m. apdovanotas valstybine Lietuvos premija. Naujausiam lyrikos rinkinyje (150 psl.) poetas labai įvairus gyvenimiškais temomis, bet vyrauja religinis pradai:

Praeit, ateit man į ausį,
Man į dabartį taip nuaidėjo
Jų ekstazės aš Kristų klausausi...
Kaip varpai sudulės (nuo p.)
skambėjimo. (132 p.)

Eilėraščių forma klasikinė, bet visada jaučiama originali. Juoskaicius eilėdara ir poetinis žodynas.

Poetas yra šiais metais išleidęs ir, rodos, pirmą savo publicistikos knygą (leidėjas – "Aidai") "Lyra ant gluosnio". Stambi knyga (500 p.) – straipsnių, pokalbių, daug subjektyvios reikšmės atsiminimų bei išgyvenimų.

Jono Juškaicio poezijos ir publicistikos abi knygos iliustruotos tėviškės vaizdais ir žmonių D. Žilaitės piešiniais. Naujasis jo poezijos rinkinys "Varpai sudulės nuo skambėjimo" išleistas "Vagos" Vilniuje 1998 m. Leidyklos adresas: Gedimino pr. 50, Vilnius 2600.

Albino Vaičiūno proveržis

Apie šį Gedimino ordina nusipelnusių (1996) kultūrininką šiemet išleista nedidelė knygelė su labai nuoširdžiais bendražygių sveikinimais. Jų pagalba liudija nuostabi šio žmogaus idealizma ir darbštumą. Jis yra suaugęs 65 metų, o nuveikęs daugiau už kokią žinomą šimtmetį.

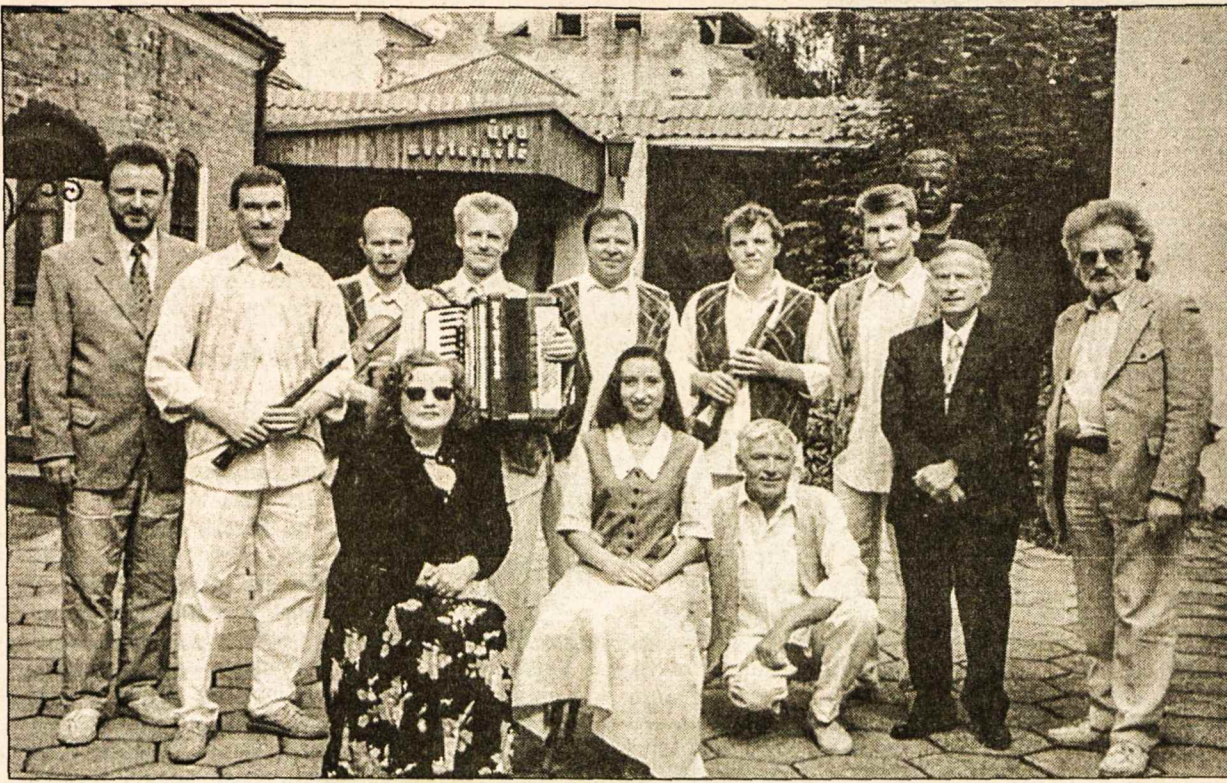
Tai tyras sūduvis, Šakių apylinkės žmogus, dabar – Beatričės Grincevičiūtės muziejaus Vilniuje direktorius, o svarbiausia – kultūros istorikas, ypač savo krašto žmonių darbų tyrinėtojas ir aprašytojas. Ištremitas į Sibirą (dar nepilnametis už ryšius su partizanais). Po Sibiro tremties negalėjo įstoti nei į universitetą, nei į Pedagoginį institutą. Vis dėlto savo pastangomis nugalėjo kliūtis ir savo literatūrinio talento prasiveržė į knygų sudarytojo, istoriko, žurnalisto ir kultūros veikėjo sritis. Jis didelis poeto Prano Lemberto gerbėjas (sudaręs net kelias jo pomirtines eilėraščių knygas). Abi jo dukros seka tėvo keliais.

Sibiriui gerokai apgriovus sveikatą, Albinas Vaičiūnas, dar turi jėgų ir noro atlikti daugelį jo užsibrėžtų kultūros srities darbų. Naujasis leidinys pavadintas "Kultūros istorikas Albinas Vaičiūnas". Pasakojimų, laiškų, eilėraščių, prisiminimų forma pavaizduotas kuklaus patrioto, darbštaus kultūrininko, gero žmogaus portretas. Leidėjas – Prano Vaičiūno draugija. Spausdino leidykla "Ramona" Marijampolėje.

"Vienišųjų vnyinė"

"Moterys nebijo šviesos ir moka išsiblaškyti. Kol kas tik pasisako savo varus: Esu Ieva. Esu Magdalena."

Vadinama mažosiomis novelėmis, o labiau panašus į rinkinį, iliustruotą šventų moterų nuotraukomis. Gražia kalba, vietomis poetiškai, išreikštos mintys apie įvairių moterų svajones ir jų realius išgyvenimus.

"Ainių" ansamblis su svečiais iš Čikagos po jo pasirodymo Kauno senamiestyje praėjusią vasarą

Nuotr. Ed. Šulaičio

LIETUVOS POETŲ PORTRETAI

Sudėtingo gyvenimo atspindžiai

Eduardas Miečelaitis – poetas ir sovietmečio propagandistas

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS, Vilnius

Jeigu į vieną vietą sudėtume tai, ką parašė Eduardas Miečelaitis, ir tai, ką kiti visur apie jį parašė (turiu galvoje artimus ir tolimus užsienius), tai sudarytų didokas tekstų kalnelis.

Šio poeto laikas jau praeityje. Tiesa, jis iki pat mirties spausdina knygas, ar iš įkvėpimo, ar iš įpratimo, ar iš inercijos. Negreitai ateis laikas, kol apie šį poetą bus parašyta objektyvi knyga. Laikas, kaip visuomet, sudėlios tekstus į lentynėles, laikas perskaitys kiekvieną jo eilėraščių. Suprantama, buvo Ed. Miečelaitis epocha, kai jis buvo kasdien cituotas, kai jo autoritetu remtasi, kai jo eilėraščių spausdino visi.

Neverta čia kalbėti apie tuos kūrinius, kurie yra superideologizuoti. Tokių tekstų sovietmečiu piraiše kone kiekvienas poetas. Po garsiosios (tuo metu) Lenino premijos poetą vertė visi socialistiniai kraštai, nes šį poetą versti nebuvo sunku. Tuomet poetas kūrė per dūm kosmopolitinius ir tartum visuotinius tekstus, kuriuose būta daug idėjų (toks laikas ir kompartijos reikalavimas), daug įvairiausių istorinių detalių, vietovardžių, žinomų politinių aktualijų.

To gerai poezijai maža (nemanau, kad pats poetas to nesuvokė). Bet tais laikais populiarumo varden šito pilnai pakako. Retai, deja, šitoks populiarumas būna ilgalaikis. Iki anksčiau nepastatėjamas poezijos ilgalaikis, nes jos specifiniai bruožai yra ir amžinumas, ir laikinumas. Formali poezija, visuomet turinti teisę gyventi, nėra literatūros klasika, ji tegali sudominti, atgaivinti, pajavinti, suaktualinti. Tokia tėra jos paskirtis. Tiktai jausmo ir proto lydinys, minčių ir gyvenimo samplaika, klasikinis ir modernios formos sangyvena, nulemia poezijos nemirtingumą, visuotinį populiarumą.

Iš dalies E. Miečelaitis lyrika buvo toji terpė, kurioje aktyviai brendė sovietmečio poezijos skaitytojas, reikalaujamas

rumas būna ilgaamžis. Istorija ne visus pamoko. Toji amžino populiarumo dalis skirta tik tiktai poezijos genijams – puškinams, baironams, achmatovoms, milošams, brodskiams. Kitų šlovę paprastesnė – kaip koks žibūrys su nepilnu kuro indeliu.

E. Miečelaitis kūrybinis darbas unikalus tuo, kad jis sovietmečiu skynė kelią į Europą lietuvių literatūrai apskritai. Kai svetur susidomima vienu, maga ir kitus pažinti. Tai logiška. Iki tam tikro laiko. Ir "Laida", ir "Stansos", ir "Mitai" – vis tai knygos su itin ryškiu miečelaitišku braižu. Ne vienas poezijos mylėtojas, nepažvelgęs į knygos viršelį, iš bet kurio teksto puslapio pažintų žinomo poeto stilių. Savo kalbėsenos saugojimas – nei šventvagiškas dalykas, nei prioritetas, bet ilgalaikis vien savo stiliaus vartojimas veda prie trafareto, kartojimosi.

Iš anksto nenustatinėjamas poezijos ilgalaikis, nes jos specifiniai bruožai yra ir amžinumas, ir laikinumas. Formali poezija, visuomet turinti teisę gyventi, nėra literatūros klasika, ji tegali sudominti, atgaivinti, pajavinti, suaktualinti. Tokia tėra jos paskirtis. Tiktai jausmo ir proto lydinys, minčių ir gyvenimo samplaika, klasikinis ir modernios formos sangyvena, nulemia poezijos nemirtingumą, visuotinį populiarumą.

Iš dalies E. Miečelaitis lyrika buvo toji terpė, kurioje aktyviai brendė sovietmečio poezijos skaitytojas, reikalaujamas

ne naujovių, bet paprastumo ir suprantamumo. Tai nėra pats geriausias poezijos bruožas, bet tai pirmasis žingsnis į šios literatūros rūšies suvokimą. Visą laiką poezijos pasaulyje negyvenantį žmogų iškart nesužavės nei V. Bložė, nei A. Nyka-Niliūnas, nei J. Juškaitis, nei T. Venclova. Visam kam savas laikas.

E. Miečelaitis kūryba, nors pakankamai metaforiška, nėra sudėtinga. Jei poetas savo laiku būtų išvengęs paviršinio žvilgsnio į gyvenimą, jeigu nebūtų žaidęs tik formaliais eilėdros dalykais, jeigu savo eilėraščių būtų kūręs ne išprotadamas, bet išjaušdamas, būtų turėjęs žymiai daugiau skaitytojų.

Po ilgesnės pertraukos poetas 1992 m. išleido naują poezijos knygą "Laida" su įtaigiomis Jūratės Stauskaitės iliustracijomis. Pažymėtina gera poezijos leidybos tradicija – skoningas grafiškas knygos apipavidalinimas ir iliustravimas. Tai praplečia poezijos ribas, suteikia žodžiui naujų prasmų, o pati knyga tampa menu kūriniu, pilnavertiškesne preke. Tai palyginti stora knyga, ne vienu metu poetui darbas. 336 puslapiai – tai romani atseiktas plotas.

Tačiau tai nestebina paties E. Miečelaitis – jo knygos visuomet buvo apytrosės. "Tonalinio požūrių skirtingi eilėraščių knygoje sudėlioti į atskirus skyrius" – viršelio užlankio pasakoja knygos autorius. Šioje Poezijos rinktinėje tas pats Eduardas Miečelaitis – nerimstantis, judrus ir jautrus, nepaprastai skubiai norintis išsiskirti. Jo pasaulis ne tiek sudėtingas, kiek nepaprastai įvairus.

Jo kūryboje ryškėja ir prozinis pasakojimas, ir parabolė, ir grafinis žodžių mįščių, ir absurdo žemė, ir lyrinė žaismė, ir ritmo įvairavimas, ir esamų bei buvusių pasaulių sandūros, bet ne sandoros. Visa čia juda, plaukia, eina, bėga. Jo plunksna potvyniais veržiasi, nerimastingai pasakoja apie save ir pasaulį. Poetas tarytum bėga neatsigręždamas – nenorėdamas ar neturėdamas laiko atsigręžti, susimąstyti, susijaudinti, atidžiau išsižūrėti į daiktą, reiškini, žmogų. Tad ir teisius yra tie, kurie sako, kad šio poeto kūryboje jaučiamas darbininko, gero amatininko prakaito kvapas. Tai, aišku, ne pats didžiausias priekaištas. Bet ne jais reikėtų remtis, jeigu norima pajauti tą žemę, kurioje poetas gyvena ir vaikšto.

Niekas iš šio poeto talento neatims. Jis buvo, yra ir bus.

Paupiai

Upė. Pienės. Šieno kaugės...
Šnėpioviai keliu einą...
Ir širdis kaip vaikas džiaugias
Vėl pažįstama daina...

Dairos beržas – koks klajūnas
Parbrenda melsvais liniais?
Ant kalvos tas pats malūnas
Moja nam linksmai sparnais.

Sveikas, berže! Sveikas, kauke!
Sveikos, bangos Nemunė!..

Grįžta paukščiai iš kelionės
Ir į gimtą gūžtą žmonės...
Tai priimkit ir mane...

Eduardas Miečelaitis, ŽIBUOKLIŲ ŽVAIGŽDYNALIS. Vilnius. "Vaga", 1977, 42 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prof. dr. Zenonas Ivinskis (1908-1971), žymusis Lietuvos istorikas, amžinam poilsiui parvežtas į Lietuvą ir š.m. spalio 2 d. perlaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse. Kilimu žemaitis nuo Plungės, gausios pasiturinčių ūkininkų šeimos narys tarp kitų šešių besimokslinančių brolių bei seserų – vienintelis pasukęs humanitaro keliais. Baigęs Telsių gimnaziją, 1925 m. įstojo į Kauno universitetą studijuoti Lietuvos istoriją. 1929 m. gavęs valstybinę stipendiją, Vokietijoje ruošėsi profesūrai. Apgynęs disertaciją apie Lietuvos ūkininkų istorinę raidą, gavo daktaro laipsnį, dirbo archyvuose Berlyne ir Dancige. Grįžęs į Lietuvą, dėstė Vytauto Didžiojo un-te, tyrinėjo Lietuvos karo istoriją. Bolševikams užėmus Lietuvą, dirbo kultūros paminklų apsaugos žinyboje, dėstė Vilniaus un-te Lietuvos ūkio istoriją. 1941 m. buvo paskirtas Filosofijos fakulteto dekanu. Pasitraukęs į Vakarų, dirbo Raudonojo kryžiaus organizacijoje, leido jos biuletenį, istoriją dėstė lietuvių gimnazijose, dalyvavo politinėje veikloje.

Vėliau Vatikano ir Romos archyvuose rinko mokslinę medžiagą, kuria remiantis paruošė ir išleido studijas apie Šv. Kazimierą, vysk. Merkelį Giedraitį (1955), "Lietuvos istoriją iki Vytauto Didžiojo mirties" (1978), atliko daug kitų darbų, kurie buvo paskelbti enciklopedijose, vėliau keturiuose Rinkinių raštų tomuose. Romoje buvo suorganizavęs istorikų būrelį, iš kurio išaugo žinomi Lietuvos istorikai kaip prof. kun. Paulius Rabikauskas ir kt. Nuo 1963 m. Z. Ivinskis dėstė Lietuvos istoriją Bonos universitete Vokietijoje, kur susirgęs ir mirė. Velionis visuomeninėje veikloje reikšėsi ateitininkuose, buvo lietuvių katalikų akademijos narys, Laikinosios vyriausybės (1941) įsteigtos mokslių akademijos narys, Estų mokslo dr-jos narys, bendravo su VLIK'u, paruošė studiją Lietuvos sienų klausimu. Apie jo gyvenimą ir darbus rašo istorikas prof. dr. Ant. Tyla laikraštyje "Voruta" (1998.X.3). Šių eilučių autorius tuo straipsniu pasinaudojo.

Genovaitė Kazokienė-Budreikaitė, Australijoje gyvenanti meno istorikė, įgijusi magistrės laipsnį už tezę apie M. K. Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą, Australijos lietuvių laikraštyje "Mūsų pastogė", nr. 38 rašo apie tris Australijoje gyvenančius dailininkus. Savo darbų parodą Melburno Pinacotheca meno galerijoje š.m. rugsėjo 23 – spalio 10 d. surengė skulptorius Faustas Sadauskas, pasirinkęs medį atskleisti savo mintims, ir tai sunkesniu būdu, nes medis nugludintas, nušifuotas. Tai esą suteikia pagarbęsių išpūdį. Anot straipsnio autorės, Sadausko darbai yra solidūs, stiprūs monolitai, keliantys didingumą. Tai pastovumo bylojimas. Skulptūra kaip priemonė išsakyti savo pasaulėjautai, įskaitant ir lietuviškos mitologijos pajutimą. Originalios jo skulptūros – ryškus įnašas į bendrąją meno kultūrą ir atskirai į lietuviškąją.

Tapytojas veteranas Vladas Meškėnas uoliai dirba ir toliau. Jo kūrybos tematika – žmonės. Pozuotojai sužavi ir kaip modeliai, ir kaip gyvi žmonės. Vienas iš žymiųjų jo darbų – pernai mirusio menotyrininko, redaktoriaus ir lektoriaus dr. Elwyn Lynn portretas. Leonas Urbonas, buvęs abstraktaus ekspresionizmo žymūnas, vėliau perėjęs į skulptūrą, šiuo metu užsiima savo sodybos "Aras" apipavidalinimu. Reiškiasi ir kaip rašytojas, o teptuką ir skalptuką pakeitė foto aparatu. Autorė mano, kad visi šie trys Australijoje įsikūrę menininkai turi daug bendro, būtent – atrasti dar neatrastą, parodyti dar nematytą, suprasti dar nesuprastą.

"Kultūros gyvenimas" – tokiu pavadinimu Lietuvos kultūros ministerija leidžia informacinį biuletenį, kurio iš viso jau yra išėję septyniolika numerių, iš kurių šeši spalvoti. Leidinyje atspindi ministerijos veikla, skelbiami kultūrinių organizacijų darbai bei renginiai, rašoma apie Europos sąjungos kultūros politiką. Jau pradedama paminėti ir išėjusių spauda, joje skelbiami rašiniai. Pz. paminėta dail. Danguolė Jurgutienė, gavusi "Artist in Residence" titulą. Leidinį galima rasti Kultūros ministerijos puslapyje Internet: www.muza.lt.

Sovietinio režimo aukų sąrašuose galima aptikti ne tik žmonių pavardes, bet ir vietovardžius. Štai "Voruta" 1998 m. sausio 3 d. laidoje paskelbė dr. Martyno ir Marijos Purvinų straipsnį, pavadintą "Pagėgiai – sovietinės okupacijos auka". Autoriai, Mažosios Lietuvos paveldo tyrinėtojai, su rado, kad yra išlikęs Pagėgių piliakalnis, X-XIII š. grynų skalvių genties žemės. Klaipėdos-Tilžės geležinkelio linija, einanti pro Pagėgius, buvo nutiesta 1875 m., o 1902 m. Pagėgiai siauroju geležinkeliu buvę sujungti su Smalininkais. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Pagėgiuose gyveno 667 žmonės. Gyvenvietė keitėsi Lietuvai atstaus nepriklausomybės ir Klaipėdos kraštą prijungus prie Lietuvos. Pagėgiuose tada apsigyveno daug valdininkų, buvo pastatyta išitos gatvės naujų namų, išdygo gimnazijos rūmai, įsteigta muitinė, įkurtos kareivinės, didesnės parduotuvės, sėkmingai vertėsi "Lietūkis". Puikiai suklestėjo lietuviškas gyvenimas. Mieste 1925 m. jau gyveno 1.404 žmonės, 1938 m. gyventojų skaičius siekė 4.000. Sovietmečiu Pagėgiai tapo ciliiniu miesteliu, dingo visi paskatinimai jam plėstis. Autoriai rašo, kad "kultūros paveldo požūrių Pagėgius turėtume vertinti kaip savitą tarpukario epochos paminklą (gal vienintelį tokį Lietuvoje) – anuometinį transporto mazgą, pasienio punktą ir administracinį centrą". Tai bene vienintelis atvejis, kai nedidelis miestelis per keletą metų tapo žymiu centru. Kai kurie pastatai ar kompleksai skelbtini kaip architektūros ir istorijos paminklai. Juose atspindi Mažosios Lietuvos ir Didžiosios Lietuvos architektūros tradicijų jungtis.

Adomo Mickevičiaus "Vėlinės", režiisuotas Vagos Vaičiūnaitės, š.m. rugsėjo 29 d. Vilniaus Šv. Jurgio šventovėje parodė teatro trupė "Miraklis". Eltos pranešimu, tai poeto Adomo Mickevičiaus 200 m. gimimo jubiliejus ciklo dalis. Kaune jubiliejiniai renginiai pradėti rugsėjo 27 d. Vytauto Didžiojo universitete spalio 2 d. buvo surengta poeto kūrybai skirta konferencija. Bus rengiamos parodos, deklamuotojų varžybos, Perkūno namuose bus atidarytas A. Mickevičiaus muziejus. Su Kaunu poetas atskirai siejamas dar ir dėl to, kad jis Kaune gyveno ir mokytojavo, 1819 m. baigęs studijas ir gavęs paskyrimą. Jo "Vėlinės" yra laikomos lenkų romantinės literatūros pradininke. Poetas gimė 1798 m. gruodžio 24 d.

Lietuvos valstybinės kalbos vartojimo ir mokymo 1996-2005 programoje kaskart vis daugiau lėšų skiriama nemokamam lietuvių kalbos mokymui specialiose kursuose, kuriuos lanko suaugę žmonės. "Vilniaus balse" (1998. X.9) nurodomas pavyzdys Antano Vienuolio vidurinės mokyklos direktorės D. Puchovienės, kuri suorganizavo kursų mokinių tėvams. Pastarieji susirenka po pamokų, pasiskirsto į grupes po 15 ir mokosi. Šalčininkuose veikia valstybinės kalbos mokymo centras, remiamas rajono savivaldybės. Valstybinės kalbos vartojimo ir mokymo komisija yra pasiren-gusi padėti visiems.

Maironio literatūros muziejuje, kaip rašo Virginija Paplauskienė ("Literatūra ir menas" 1998.IX.19) "dar nuo vieno vardo nužertos užmaršties dulkės". Tai mažiau kam žinomas, šešias poezijos knygas išleidęs ir visas tik 100 egz. tiražu – poetas Petras Pilka, ilgą laiką gyvenęs ir dirbęs Bostone, ten ir miręs 1977 m. Iš užmaršties prikeltas 90-tojo gimtadienio proga. Poetas – ukmergadiškis. Ten ir pirmuosius eilėraščių pradėjo kurti. Baigęs gimnaziją, studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą VD universitete Kaune. Bendradarbiavo spaudoje, tarnavo Aukštojo karo mokykloje. Už nuopelnus Lietuvai, dar jaunas, vos 26 metų sulaukęs, buvo apdovanotas DLK kunigaikščio Gedimino ordino III laipsnio medaliu. Buvo savarai originalus ir kitiškas – ketvirtą savo poezijos knygą, išleistą 1939 m. pavadino "Žalioji primadona" (Lietuva). Išėjioji išleista jo knyga "Žvaigždžių ieškojimas" laikoma lyrinio dienoraščiu, kur ieškoma tiesos ir žmoniškumo šviečiančių žvaigždžių. Be poezijos knygų, parodos lankytojai gali susipažinti ir su įdomiais poeto straipsniais. Snk.

Lietuva domisi namų statyba Kanadoje

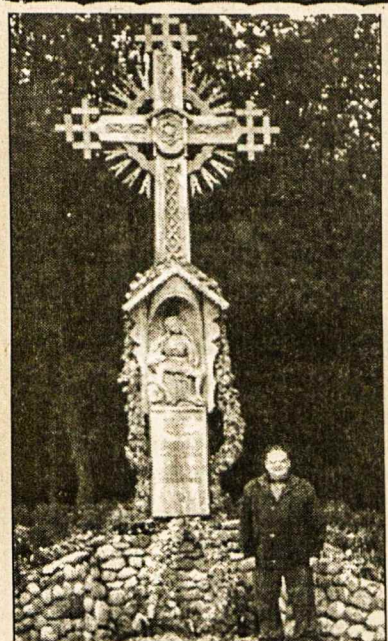
Toronte lankėsi gausi statybininkų delegacija, kuri domėjosi daugiabučių namų statyba, jų finansavimu ir valda

B. STUNDŽIA

Po Antrojo pasaulinio karo, sovietinės okupacijos laikotarpyje buvo Lietuvoje pastatyta nemažai daugiabučių namų. Tų namų statybos kokybė buvo palyginamai bloga, netaupanti energijos. Jų priežiūra beveik nebuvo rūpinamasi.

Pagal sovietinius nuostatus, gal ir papročius, dažnai įėjimas į daugiabučių namus yra ne iš gatvės, bet iš kiemo, taip pat namų numeravimas yra painus – sutemus net gatvės pavadinimą sunku rasti. Namų laiptinės yra nešvarios, pagrindinės įėjimo durys prasto darbo, suklypusios, dažnai be rankenų. Daug kur laiptinėse trūksta šviesos.

Dabar butai tuose daugiabučiuose namuose beveik 95% yra privatizuoti ir tik 5-6% priklauso savivaldybėms. Labai trūksta patyrimo tokių namų valdyme, nes reikia tartis su keliasdešimt savininkų, kurių ne visi pasirodė bendradarbiauti. Pavyzdžiui, prakiurus stogui tik viršutinių aukštų butų savininkai tuo rūpinasi, o kiti

Kryžius – paminklas Vilkų miške prieš 50 metų ten žuvusiems partizanams pagerbti

prie išlaidų nėra linkę prisidėti. Daugelyje namų šilumos ir vandens tiekimo vamzdžiai yra labai surūdiję, juos reikia pakeisti, bet kas tuo turėtų pasirūpinti?

Bandoma sukurti "Namų savininkų susivienijimus", kurie valdytų namus, bet ir tokiems susivienijimams nėra lengva dirbti, nes vieni už namų išlaidų sutiko mokėti, kiti ne. Tikimasi, kad namų priežiūra iš savivaldybių perims privačios bendrovės, kurios sėkmingiau valdys ir prižiūrės namus.

Tarptautinė organizacija "Rooftops Canada Foundation" kartu su Vilniaus privačia firma "Namų valda" paruošė gyvenamųjų namų statybos, priežiūros ir valdymo keturių dalių programą, kurią remia "Canadian International Development Agency". Toje programoje numatyta kaip tvarkyti namų valdymą, kaip padėti remtiniams žmonėms ir tiems, kurie nori pasistatyti namus.

Minėtų Kanados organizacijų iniciatyva iš didesnių Lietuvos miestų buvo į Torontą iškviestas 16 asmenų būrys, kuriam vadovavo "Namų valda" vyriausiasis direktorius Algimantas Paulavičius. Toronte jie susipažino su kooperatinių daugiabučių, papigintų, slaugos namų ir butų statyba, priežiūra ir valdymu.

Dar viena šių asmenų užduotis buvo susipažinti su nekilnojamo turto registracijos būdais.

Svečiai rado laiko apžiūrėti "Vilniaus rūmus" Toronte, kur jiems buvo parodyti įvairaus dydžio butai, paaiškinti Pensininkų klubo įstatai, namų tvarka ir kaip jie valdomi.

Svečius spalio 3 d. sutiko Pensininkų klubo pirmininkas A. Sukauskas, kuris pasidžiaugė jų apsilankimu. Pirmininkas nurodė, kad rūmai iškilo daugelio asmenų pastangomis. 1978 m. susidarė Pensininkų klubas ir 1983 m. rūmų statyba buvo baigta. Susipažinus su rūmais svečiai buvo pavaišinti.

Toronto skautų Mindaugo draugovė iškylavo 1998.X.10 Boyne Valley Provincial Park. Iškylai vadovavo Ričardas Kalendra, draugininkas, Morkus Sungaila ir Arūnas Dailė. Iškylėje dalyvavo 9 skautai, 5 tėvai, skautų jaunesnis broliukas ir 4 m. sesutė. Taip pat aktyviai prisidėjo Gintarė Sinskaitė, Toronto "Gintaro" ansamblio vadovė

SKAITYTOJAI PASISAKO

TREMTINIŲ VAIKŲ MOKYKLA

Mieli tremtinių vaikų mokyklos "Lietuvių namai" Vilniuje rėmėjai!

Nuoširdžiai dėkojame Kanados lietuviams už rūpinimąsi mūsų mokykla. B. Saplys perdavė pinigų, o šandien gavome siuntinius. Dar nespėjome jų atidaryti; žinome, kad ten materialinės vertybės mūsų mokyklos mokiniams. Mokinių jau daug – 245. Šiais metais atvyko 74 nauji mokiniai. Dauguma iš Sibiro, Vidurinės Azijos, iš ten, kur dar daug tūkstančių lietuvių gyvena. Atsiuntę savo vaikus, po kiek laiko tėvai ruošiasi grįžti į Lietuvą, nors ne visiems greit pasiseka.

Sugrįžta tautiečiai į tėviškę: sugrįžta pavargę, nepasitikėdami, kai kurie nepatenkinti, nemažai pradedant vilti... Viskas suprantama. Ne jie kalti. O tie, kurie trėmė, ir šandien ramiai gyvena, nejaucia savo kaltės dėl tėvynainių ašarų, pralieto kraujo... O gal vieną dieną... teisybė triumfuos...

Pradėjome naujus mokslo metus. Per rugsėjo 1-osios šventę mokykloje buvo daug garbingų svečių. Pedagogus ir mokinius gražiai sveikino Gabrielius Žemkalnis, Vytas Cinauskas ir kiti. Visi linkėjo gerų mokslo metų, pasidžiaugė, kad kiekvienus mokslo metus pradeda vis daugiau mokinių.

Kanados lietuvių parama mums visada padeda pasiruošti naujiems mokslo metams: perdažytos visų mokyklos patalpų grindys, atliktas dalinis gyvenamųjų patalpų remontas, įsigyta mokyklos reikmenų. Mokiniai aprūpinti įvairių mokymų dalykų pratimų sąsiuviniais, kurie yra gana brangūs. Naujai atvykusius mokinius dar šį rudenį vešime į Kauną, Šiaulius, Kryžių kalną.

Pedagogams vėl sunkus darbas – visose klasėse vėl naujų mokinių, kurie tik mokėjo pasakyti "Labą dieną". Bet ką padarysi, mūsų tokia dalia. Ateitis priklauso mums.

Brangūs Kanados lietuviai, ačiū už viską. Būkite sveiki. Tepadeda jums Dievas.

Direktorius Alfonsas Rudys, Vilnius

ĮSEIWIJOS VEIKĖJAI

"TŽ" 1998 m. 35 nr. yra rašinęs "Susitikimas su išeivijos veikėjais" Julijaus Aukštaičio iš Vilniaus. Aprašoma, ką veikėjai kalbėjo. Manęs nedomina kitų kraštų veikėjų pasisakymai. Noriu atkreipti "TŽ" skaitytojų dėmesį, ką sakė Klemensas Tamošiūnas iš D. Britanijos. Esą K. Tamošiūnas sakė: "Nepakanka būti geru išeivijos lietuviu, reikia būti ir geru to krašto piliečiu". D. Britanijoje niekas ne-

verčia ateivių tapti jos piliečiais. Nėra jokių suvaržymų, gyvenk kaip sugebi. Visi keliai gyvenime atidaryti. Vienintelis suvaržymas – negali balsuoti ar būti renkamas valstybės vadovybės rinkimuose.

Toliau K. Tamošiūnas sako: "Liūdna, kad šiuolaikiniai jauni išeiviai iš Lietuvos neretai daro gėdą pokario išeivijai". Deja, jis pats nedalyvauja plačioje lietuviškos visuomenės veikloje ir mažai težino apie dabartinės naujos išeivijos gyvenimą. Dabartinė naujos išeivijos bangą atnešė į Londoną apie 5000 lietuvių. Tai viengungiai vyrai, merginos, jaunos šeimos, šeimos su vaikais, studentai aukštosiose mokyklose. Kiti pagal įvairius sutartis dirba statybose. Yra tokių, kurie įsteigę jau nuosavas darbovietas – automobilių remonto garažus, stogų remonto, tinkuotojų. Mes skaitome savoje lietuviškoje spaudoje, kad Lietuvos skautų sąjungos Europos rajonas smarkiai pasipildė naujais jaunais skautais. Šeimų vaikai lanko anglų daugiausia katalikiškas mokyklas, sekmadieniais jų dalis Šv. Kazimiero šventovėje Mišioms patarnauja, kiti gieda parapijos chorą, dalyvauja "Gimtinės" ansamblyje. Šv. Kazimiero klubas padaugėjo šimtais naujų narių, dalis jų jau dalyvauja parapijos taryboje ir klubų valdybose.

Parapijos klebonas kun. Jonas Sakevičius jaunuosius ateivius rengia šeimyniniam gyvenimui, laimina juos vestuvių dieną. Krikštijau naujus savo parapijiečius. Vestuvių ir krikštynų Šv. Kazimiero šventovėje dabar būna daugiau negu normalioje angliškoje parapijoje.

Nėra ko liūdėti, reikia tik džiaugtis, kad naujieji ateiviai dalyvauja su senąja išeivija petys petin. Pasitaiko, kad koks Izidorius ar Ignacas padaro ką blogo, bet negalima kaltinti visų vienu tuo pačiu mastu!

S. Kasparas, Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos tarybos pirmininkas

Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos tarybos pirmininkas

Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos tarybos pirmininkas

RAMYGALIEČIAMS ĮSEIVIJOJE

Malonu pranešti, kad Ramygalos kraštiečių klubas "Žarčių liepsnelės" ruošia išskilmingą Ramygalos vidurinės mokyklos, buvusios Antano Smetonos vardo progimnazijos, įsteigimo 80-ties metų sukaktį ir susitikimą su buvusiais šios mokyklos auklėtiniais.

Šį rudenį, 1998 m. lapkričio 14 d., Šv. Mišiomis bus pradėta ši nepakartojama šventė. Laukiami visi buvę šios mokyklos auklėtiniai. Jūs savo atsiminimais, aprašymais, nuotraukomis ir dokumentais praturtinsite mokyklos muziejų.

Ramygalos kraštiečiams Užulėnio (A. Smetonos gimtinė) apylinkės žmonės yra kaimynai. Būti gera ir malonu, jei šioje šventėje dalyvaus prezidento A. Smetonos giminės, esantieji išeivijoje. Prezidentas A. Smetona šios mokyklos, tiksliau progimnazijos, pašventinime ir atidaryme pats dalyvavo, nes gerai pažino Ramygalą, to krašto žmones ir 1918-1920 m. savanorius. Tikimės, kad Jums padedant žymiai turiningiau pasiruošime nepakartojamai šventei-susitikimui Ramygaloje.

Atsiliepkite, rašykite, atvykite, remkite (pagal galimybę). Laukiame Jūsų ir visų kitų!

Atsiminimus, dovanas, dokumentus, skiriamus Ramygalos vid. mokyklos muziejui, prašoma perduoti į muziejų daug metų tvarkančiam mokytojai Irenai Zubauskienei šiuo adresu: Kaštonų g-vė nr. 5-7, 5333 Ramygalos. Norintieji gauti daugiau informacijos, arba pareikšti pasiūlymus ar pageidavimus prašomi skambinti taip pat I. Zubauskienei jos turimu telefonu 49-21-85.

A. Stankevičius, Čikaga

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Juozas Kuliešius

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. **416 769-1616**, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4
♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys
Victor Rudinskas, Broker Tel.: 416 249-7829

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos. taip pat naujos automobilių ir namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos reikalais kreiptis į **Rimą Drešerienę**; dėl visų komercinių draudų – į **Ričardą Drešerį**.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Rick Drešerį**
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA-INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

SAFE. SECURE.

NEW CANADA SAVINGS BONDS

4.00% Year 1	4.50% Year 1	4.75% Year 2	5.00% Year 3
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

CANADA SAVINGS BOND
Series 54.
Cashable any time.

CANADA PREMIUM BOND
Series 3. Cashable once a year.
Annual compound rate of 4.75% if held for 3 years.

NOW FEELING SECURE COMES WITH MORE CHOICES AND MORE OPTIONS

New Canada Savings Bonds are perfect for the secure part of your financial plan. This year we are introducing the Canada Premium Bond, a bond that offers a higher rate of return than the Canada Savings Bond while allowing you to cash in once a year on the anniversary date. The original Canada Savings Bond is as flexible as ever and cashable any time. You may purchase your bonds for as little as \$100.

Both the original Canada Savings Bond and the new Canada Premium Bond are 100% guaranteed by the Government of Canada and have no fees of any kind.

And this year you'll have the option of having either bond registered in a no fee RRSP or RRIE. New Canada Savings Bonds. This year with more choices and more options than ever before.

Series 54 and 3 on sale now until November 1 wherever you bank or invest.

NEW CANADA SAVINGS BONDS
YOU'RE ON SOLID GROUND.

Canada

For more information call **1-800-575-5151** or visit our website at **www.cis-pec.gc.ca**

TORONTONT

Anapilio žinios

– Spalio 17, šeštadienį, Lietuvos kankinių šventovėje, 50 metų santuokinio gyvenimo sukaktį Mišiomis vainikavo Algirdas ir Aldona Vaičiūnai savo vaikų, jų šeimų ir giminių bei artimųjų tarpe.

– Spalio 18, sekmadienį, pakrikštytas Jono ir Dalios (Grigutytės) Ažubalių sūnus Audrius-Jonas.

– Spalio 18, sekmadienį, įvyko Šv. Kazimiero Delhi lietuvių parapijos susirinkimas, kuriame buvo aptarti parapijos reikalai ir išrinkta parapijos valdyba. Valdyba šitaip pasiskirstė pareigomis: pirm. – Pranas Pargauskas, sekr. susirašinėjimui anglų kalba – Elena Rugienienė, protokolų sekr. – Teresė Pargauskienė, išd. – Vladas Vytautas, pastatų priežiūros reikalams – Pranas Vėžauskas, pamaldų reikalams – Petras Lapienis.

– Ryšium su Kapinių lankymo diena ateinantį savaitgalį Delhi lietuvių parapijoje Mišios bus spalio 31, šeštadienį, 3 v.p.p.

– Rudeninė Kapinių lankymo diena bus lapkričio 1, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaikštėje bei karnavose tvarka prižiūrimos Toronto VI. Pūtvio kuopos šaliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Kapinių lankymo dienos proga lapkričio 1, sekmadienį, KLB moterų draugijos mūsų parapijos skyrus ruošia dail Genės Valiūnienės meno parodą Anapilio parodų salėje. Parodos pajamos skiriamos "Vaikų dienos centrams" Lietuvoje.

– Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 1, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietūtai bus galima ištišti dieną ir atsisveikinti vynu bei alučiu.

– Anapilio knygyne galima įsigyti kalėdinių sveikinimų kortelių, kapų apuošimų žvakių, siuntiniams dėžių ir žurnalo "Virtuvė" nr. 11.

– Mišios lapkričio 1, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už mirusius Kanados lietuvių fondo narius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 31, šeštadienį, 3 v.p.p. už mirusius Kanados lietuvių fondo narius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, spalio 25 popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė dr. Regina Jankauskienė iš Kauno, Agnė Katkutė, Jurga Turčinavičienė iš Vilniaus, Julija Radziūnaitė iš Trykščių, M. Liegus-Totoraitytė iš Šiaulių. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelis narė A. Skilandžiūnienė.

– LN valdybos posėdis – spalio 29, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN tradicinis pobūvis įvyks lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v. Karaliaus Mindaugo menėje. Karšta vakarienė su vynu, veiks baras, loterija. Programoje: choras "Daina" ir "Atžalyno" veteranai. Šokiams gros V. Pavlovos Povilonis. Įėjimas \$20 asmeniui. Bilietai gaunami LN raštinėje 416 532-3311 arba sekmadieniais popiečių metu.

– Sekmadienį, lapkričio 8, Lietuvių Namų "C" salėje, 1.30 v.p.p. bus rodomas dokumentinis filmas "Vilties Prezidentas". Tai filmas apie Stasį Lozoraitį.

– A. a. Anelės Allis testamentu slaugos namams paskirta \$27,857.14. Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairaus žanro vaizdo juostų iš Lietuvos: spektakliai, koncertai, biografijos, istorinė medžiaga bei filmukai vaikams. Taip pat turi Lietuvos TV sukurto filmo "Gimtinės" pilną serialą (40 serijų), bei Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdo juostę. Dėl vaizdojuosčių įsigijimo ar nuomojimo skambinti S. Pablicienai tel. 416 762-5419 arba V. Kulniui tel. 416 763-1266.

Lietuvių Namai atsiprašo šeimos, ypačiai G. Kuzmienės, kad a.a. St. Kuzmo laidotuvių metu nebuvo paminėtas veilonies reikšmingas įnašas kuriant Lietuvių Namus bei aktyviai dalyvaujant jų veikloje.

E. Steponas, Lietuvių Namų pirmininkas

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoko \$50 – O. Juodišienė; \$40 – A. Dobienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. A. Budrius, Kražių parapijos klebonas. Per 10.15 v.r. Mišias solo giedojo sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė.

– Ročesterio, NY, lietuvių Šv. Jurgio parapija praeitą sekmadienį atšventė savo 90-metį. Šventėje dalyvavo ir jos buvęs klebonas T. Augustinas.

– "Atgaivink" programos ketvirtos savaitės tema yra: Dievas kalba į mus, parapijiečius, kurie esame visuotinės Bendrijos nariai.

– Registruojami vaikučiai Pirmos Komunijos pamokoms, kurios prasidės lapkritį.

– Lietuvoje mirė: Kazimiero ir Zuzanos Žebrauskų sūnus Eimutis; B. Valančienės vyro sesuo Juzė Lužienė.

– Bilietus į sriubos vakaronę, kuri įvyks lapkričio 15, 4 v.p.p. parapijos salėje, galima įsigyti sekmadieniais parapijos salėje, o kitu laiku pas parapijos tarybos visuomeninės sekcijos pirmininką V. Tasecką tel. 905 824-4461.

– KLB Moterų dr-jos parapijos skyrus susirinkimas įvyks lapkričio 8 d. Programoje dr. D. Norkienės paskaita apie širdies ligas. Skyriaus organizuojamos rekolekcijos moterims ir vyrams vyks "Queen of Apostles" vienuolyno patalpose š. m. gruodžio 4-6 d.d. Rekolekcijoms vadovaus kun. Julius Sasnauskas, OFM. Registruotis pas dr. O. Gustainienę tel. 249-9397 ar parapijoje.

– "Žodis tarp mūsų" knygetes lapkričio ir gruodžio mėnesiams jau galima įsigyti parapijoje.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 1: 8.15 v.r. už Dobilų šeimos mirusius, 9.15 v.r. už a.a. Mariją ir Michael Woitowicz, 10.15 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Mariją ir Antaną Štūkų, už Povilaičių ir Lukoševičių šeimų mirusius, už L. G. Vyšniauskų šeimos mirusius draugus, 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Lapkričio 28 d. pamokų nebus. Tą savaitgalį vyks Tarptautinių kalbų simpoziumas, kuriame dalyvauja Maironio mokyklos mokytojai.

– Kanklininkės nevažiuos į Montrealį autobusu, o mašinomis. Tėveliai galintys vežti savo šeimos ir kitas kanklininkes prašomi pranešti mokytojoms Julijai Adamonytei arba Žibutei Janeliūnienėi.

Išganytojo parapijos žinios

– Ši sekmadienį, lapkričio 1, Reformacijos šventės pamaldos su Šv. Komunija 9.45 v. ryto. Po pamaldų įvyks Moterų draugijos susirinkimas Lietuvių Namų patalpose.

– Parapijos tarybos posėdis įvyks lapkričio 10, antradienį, 7.30 v.v. Alfredo Mikšienės bute.

Kanados lietuvių bendruomenės XVII krašto tarybos pirmoji sesija įvyko Otavoje š. m. spalio 24-25 d.d. Parlamento rūmuose posėdžiavo susirinkusieji atstovai iš įvairių apylinkių, perrinko krašto valdybą (A. Vaičiūnas, A. Rašymas, S. Piečaitienė, kun. E. Putrimas, M. Stanevičius, I. Ross, R. Žilinskienė). Buvo išrinkta nauja revizijos komisija (J. Kuraitė-Lasienė, V. Zubrickienė, V. Stanevičienė). Žodžiu ir raštu buvo pristatyti valdybos ir apylinkių pranešimai, padaryti pranešimai Lietuvos įjungimo į ŠAS/NATO klausimu. Atskirame posėdyje apie veiklos sunkumus pasisakė apylinkių pirmininkai bei atstovai. Taip pat posėdžiavo KL Jaunimo sąjunga. Sekmadienio rytą pirmininkai ir įvairių sričių veikėjai dalyvavo pasitarime su Lietuvos ambasadoriumi dr. A. Eidintu. Kun. dr. V. Skilandžiūnas atnašavo Mišias St. Elizabet šventovėje, po to Otavos lietuviai pavaišino ir pabendraavo su svečiais parapijos salėje. Platesnis suvažiavimo aprašymas kitame numeryje.

PADĖKA

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" dėkoja už finansinę paramą ansamblui vykstant į Dainų šventę. Aukoko: \$500 – KLB krašto valdyba, Elizabeth Dooleys, KLB Toronto apylinkės valdyba, Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama", Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas.

Už medicininius reikmenis, skirtus ansamblio kelionei į Lietuvą, nuosirdus ačiū dr. Daivai Norkienei, dr. Ramūnei Sapliui ir dr. Mikui Valadkai.

"Angeliukų" chorui aukoko \$100 – J. R. Karasiejai.

Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje 70-čio šventės eiseną su vėliavomis ir lietuvių Šv. Jono kapines, kur buvo pašventintas parapijos sukties kryžius

KRIKŠČIONYBĖS 2000-JŲ METŲ SUKAKTIES IŠVYKA

1999 m. balandžio 8-18 d.d.

Prisikėlimo parapijos klebono kun. Augustino Simanavičiaus, OFM, ir kun. Edžio Putrimo globoje

Ši išvyka specialiai paruošta krikščionybei atmintinų vietų aplankymui.

Italijoje bus lankomi Romos, Florencijos, Sorento, Neapolio ir kiti miestai.

Iškilioji išvykos dalis – šv. Mišios lietuvių Aušros Vartų koplyčioje, kuri yra Vatikane, Švento Petro bazilikoje.

Kaina priklausys nuo keliautojų skaičiaus, tačiau neturėtų būti daugiau kaip \$2449 (Kan.). Į šią kainą yra įskaičiuota: kelionė lėktuvu Torontas-Roma ir atgal, pervežimai iš orausočio į viešbutį, pusryčiai ir pietūs arba vakarienė bei vaizdingos kelionės po Italiją.

Nuolaida. Užsisakiusiems išvyką ir įmokėjus \$400 iki 1998 m. gruodžio 1 d. duodama \$50 nuolaida, o sumokant visą sumą garantuojama, kad išvykos kaina nesikeis dėl galimų piniginių vienetų kaitaliojimosi.

Išsamesnę informaciją teikia

Raimundas Valadka,

MARLIN TRAVEL, tel. 416 231-1061

Maloniai kviečiame dalyvauti

Toronto Lietuvių Namų 47-tajame

TRADICINIAME BALIUJE

1998 m. lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v.

Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Str. W.

Programoje: choras "Daina" ir "Atžalyno" veteranai

Šokiams gros V. Pavilonio muzikinis vienetas

Karšta vakarienė su vynu – veiks baras, loterija

Bilietai gaunami LN raštinėje

tel. 416 532-3311 ir sekmadienio popietėse

įėjimas – \$20 asmeniui

Toronto Lietuvių Namų ir

Visuomeninės veiklos komitetas

Įvairių tautų muziką, taipgi

ir lietuvių, kasdien 9-10 val. ryto galima girdėti WTOR-AM 770 banga, transliuojama iš Lewistone, NY.

Gautas iš Vilniaus rajono Paberžės vidurinės mokyklos "Verdenė" direktoriaus Petro Mažeikos laiškas, kuriame autorius iškelia Toronte gyvenusio a. a. Vlodo Jagėlevičiaus nuopelnus mokyklai ir apskritai Lietuvai. Rugsėjo 24 d. mokytojai savo klaseis kalbėjo apie veilonies nuopelnus, paskui visi dalyvavo Mišiose savo miestelio šventovėje. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Rolandas Valsky. Laiško pabaigoje autorius rašo: "Paberžės 'Verdenės' vidurinės mokyklos moksleiviai ir mokytojai dėkingi užsienio lietuviams už nuolatinę ne tik dvasinę, o ir materialinę paramą mokyklai, kuri jos labai reikalinga".

A. a. Vytautui Meilui mirus, nuosirdžiai užjausdami žmoną Gražiną, dukterį Dalią su šeima, Aldona ir Stasys Grigaliūnai, Ramona ir Martynas Yčai, "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

A. a. Jonui Dalmotui mirus giliai užjausdami jo žmoną Eleonorą ir sūnų su žmona Otavoje, seserį Bronę su šeima ir giminės Lietuvoje, Bronius ir Cecilija Pakštai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

VIDUTINIO amžiaus lietuvių moteris ieško darbo. Kalba rusiškai ir ispaniškai. Skambinti tel. 416 248-4056.

IEŠKOME moters prižiūrėti 4 vaikučius nuo lapkričio mėn. vidurio gyvenant kartu Mississaugoje. Tel. 905 848-9628.

Lietuvė moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus ar senelius ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti Elenai tel. 416 251-3467 po 6 v.v.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalias, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

MAŽOSIOS Lietuvos fondai aukoko: \$1085 – V. Pėteraitis, ML encikl. (iš viso \$6085); \$1000 – P. Vilutis, ML enciklopedijai (iš viso \$1976); \$600 – G. Jocienė, ML encikl. (iš viso \$1320); po \$300 – R. Voges-Zvilutė, ML encikl. (iš viso \$912.55); A. E. Kuraitis, ML encikl. (iš viso \$900); po \$200 – Vyt. Montvilas (iš viso \$830); Prisikėlimo p-jos kredito kooperatyvas (\$2000); Mažosios Lietuvos moterų draugija (iš viso \$890); po \$100 – A. Bumbulis (iš viso \$1300); M. Vasiliauskienė, A. Veselkienė, ML encikl. (iš viso \$325); B. Laučys (iš viso \$430), L. Balsienė (iš viso \$1280), dr. M. Purvinas, ML encikl., arch. M. Purvinienė, ML encikl.; \$35 – E. Petrus, Karaliaučiaus krašto mokykloms (iš viso \$450); po \$20 – Aug. Masionienė, Karaliaučiaus kr. mokykloms (iš viso \$265); B. Stundžia (iš viso \$70), Ald. Gailius (iš viso \$600); \$15.24 – E. Žilius (iš viso \$807.62).

Gausios aukos visuotinio suvažiavimo metu yra paskatinimas naujai valdybai energingai tęsti fondo veiklą. Nuosirdžiai sveikiname naujus narius: Mariją Vasiliauskienę, architektus Martyną ir Mariją Purvinus iš Kauno. MLF valdyba

MONTREALQUE

Rašytojas Antanas Šileika spalio 18 d. Aušros Vartų parapijos salėje noutaikingai pristatė savo itin išgarsėjusią anglų literatūrą knygą "Buying on Time". Į gražiai papuoštą salę susirinko nepergaus būrys klausytojų. A. Šileika pradžioje paaiškino, kaip jam kilo mintis pradėti rašyti tokio turinio knygą. Tai nėra autobiografinė novelė. Vėliau jis paskaitė ištrauką iš knygos lietuviškai ir tęsinį anglų kalba. Atrodė, kad jis ne tik geras pasakotojas, bet ir geras skaitytojas. Klausytojai buvo patenkinti jo atvykimu į Montrealį ir nusipirkę keliasdešimt jo atsivežtų knygų. Pabaigoje prie vaišių dar buvo galima su rašytoju pasikalbėti bei gauti jo autografus. Su rašytoju supažindino ir vėliau padėjo jam ir klausytojams už dalyvavimą Arūnas Staškevičius.

Retai pasitaiko, kad lapkričio mėnesį taip būna užimta įvairiais renginiais Aušros Vartų parapijos salė. Lapkričio 8 d. įvyksta parapijos tradiciniai pietūs. Sekantį sekmadienį, lapkričio 15 d. atvyksta Toronto Maironio lietuvių mokyklos kanklininkės. Lapkričio 22 d. bus minima Kariuomenės šventė. Lapkričio 28-29 d.d. "Rūtos" klubas rengia muge. Gruodžio 6 d. atsisveikinimas su kun. Juozu Aranausku, SJ, buvusiu ilgalaikiu vikaru ir klebonu Aušros Vartų parapijoje. Visų šių renginių organizatoriai tikisi, kad visada salė bus pripildyta prarapijiečių bei parapijos bičiulių.

Monikos-Patricijos (Šernaitės) ir Pauliaus-Gregory Murauskų vaikutis spalio 17 d. Aušros Vartų šventovėje pakrikštytas Alekso-Vinco vardais. Krikšto tėvai buvo Virginija Murauskaitė ir Tomas Šernas. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545

FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$66 - J. Bušinskas; \$58 - J. Viece-rinskas; \$50 - A. Gvildys, B. Lukošius; \$25 - G. Gudauskas; \$20 - L. Smitas, J. Astas, V. Silėnas, P. Serapinas (Lietuva); \$18 - E. Filek; \$16 - D. Slyžys; \$13 - O. Vasiliauskas; \$10 - E. A. Trečiokas, J. Žadeikis, R. Pavasaris, V. Ražanauskas, J. Vėlyvis, C. Žilionis, I. Šatras, G. Kaufmanas; \$8 - H. Dilys; \$5 - J. Kalėda.

Rėmėjo prenumeratoriai atsiuntė: \$55 - J. Gasperas, S. Vaičiūskas; \$52 - M. Siūlys, B. Lukošius, J. Kamaitis, D. Mitailas, V. Valaitis, L. Šimutis, kun. dr. V. Skilandžiūnas, A. Kynas, J. Misius, S. Rajeckas, R. Pavasaris, P. Yonelinas, J. Edelenbos, R. Vaitkevičius, J. Ščiučkas, K. Linka, A. Falikauskas, J. Ladyga, J. Lasienė, R. Miltenis, I. H. Stasiulis, E. Kudzma, J. Jurgutis, V. Vytautas, S. Kilikauskas, A. Kšivickas, V. Strimaitis, K. Graudienė, J. Kalėda, J. Nešukaitis, P. Juodaitis, S. Barskietis, dr. J. Mališka; \$50 - O. Sedukis, J. Erišlovas, V. Jomantas, U. Opanavičius, B. Zeikus, K. Norkus, V. Kamantas, K. Manglicas, A. Nugent, P. Boukouris.

Iš KLB Kalgario apylinkės

pirminkinės p. Krausienės "TŽ" redakcijoje gautas laiškas apie Lietuvos ambasadoriaus Kanadai dr. A. Eidinto lankymąsi, jo kalbą Vasario 16 proga ir informaciją apie Lietuvoje vargstančią Raimondą Daunienę su penkiais vaikais, nes jo vyras rašytojas ir žurnalistas tragiškai žuvo. Kalgariečiai jai pasiuntė finansinę paramą. Šuo padėkos laiške R. Daunienė išdėstė savo rūpesčius ir puoselėjamą planą pastatyti specialią mokyklą Vilniuje, kurioje vaikai būtų mokomi ir auklėjami remiantis krikščioniškais ir patriotiniais principais. Tokiam planui įgyvendinti reikia 500,000 JAV dolerių. Po septynerių metų, pradėjus veikti mokyklai ji pradėtų tą sumą grąžinti. Sklypą tai mokyklai duotų Vilniaus miesto savivaldybė. Gerdariai, galintys paremti minėtą projektą, prašomi rašyti šiuo adresu: Mrs. R. Daunienė, Įsru-ties 20-37, Vilnius, Lithuania.

Pastabūs skaitytojai pastebėjo redakcijos netikslumus parąšė po nuotrauką prie S. Nar-kėliūnaitės straipsnio "TŽ" 1998 m. 42 nr. Parašyta Gintaras (Alksnis) vietoj Gintauto; Lietuvos JT misijos patarejas (Anicetas Simutis) vietoj pata-rėjas-ambasadorius. Ačiū už pastabą.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalias, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Garbės prenumeratorai atsiuntė: \$100 - Msgr. A. Olšauskas; \$65 - A. Cibas; \$62 - I. Tauteras, E. Kondratas, D. Geldys, K. Žilvytis, dr. K. G. Ambrozaitis, A. Diržys, V. Grenke; \$60 - kun. L. Kemėšis, B. Lunas, Z. Žemaitis.

Nuosirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliariai prenumeratorą prideda ir auką.

Jubiliejinis suvažiavimas Eichstaette

Augustinas Steigvila, kuris dabar gyvena Argentinoje, buvo išvengingas kunigu 1949 m. Eichstaetto katedroje, Vokietijoje. Jis šada atvykti į Eichstaettą 1999 m. birželio 20 d. atšvęsti augsinio kunigystės jubiliejiaus.

1949 m. buvo uždaryta lietuvių gimnazija, kuri veikė Reb-dorfe, netoli Eichstaetto centro, ir išleido keturias abiturientų laidas. Planuojama rengti taip pat gimnazijos veiklos sukties minėjimą. Ta proga, kun. A. Steigvila aukos Mišias. Kas galėtų atvykti ir dalyvauti šiame minėjime, prašome pranešti šiuo adresu: Alfred Bammesberger, Katholische Universi-taet, D 85071 Eichstaett, Germany. Daugiau informacijų pas-kelbsime vėliau.

Dėkojame už anksto visiems atsiliepusiems –

Alfred Bammesberger

METINĖ "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumeratora oro paštu - 135 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus.

Įvedame dujotiekus, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Dr. Gina J. Ginčauskaitė

optometristė

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių Namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima